

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน
โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยานิพนธ์
ของ
ปิ่นนรา ยลถวิล

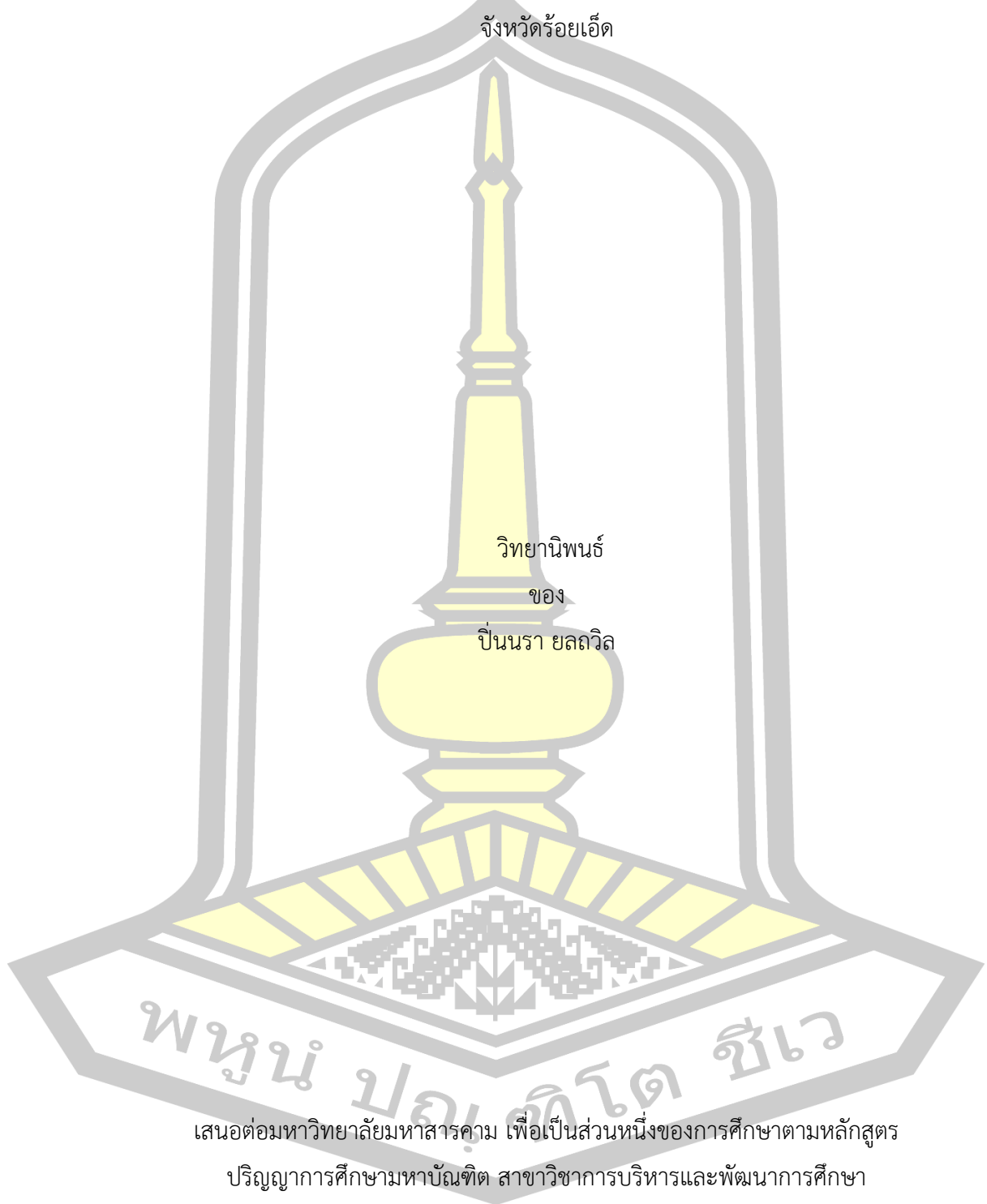
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
พฤศจิกายน 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน

โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา

จังหวัดร้อยเอ็ด

วิทยานิพนธ์

ของ

ปิ่นนรา ยลถวิล

พูน ปอติโต ชีเว

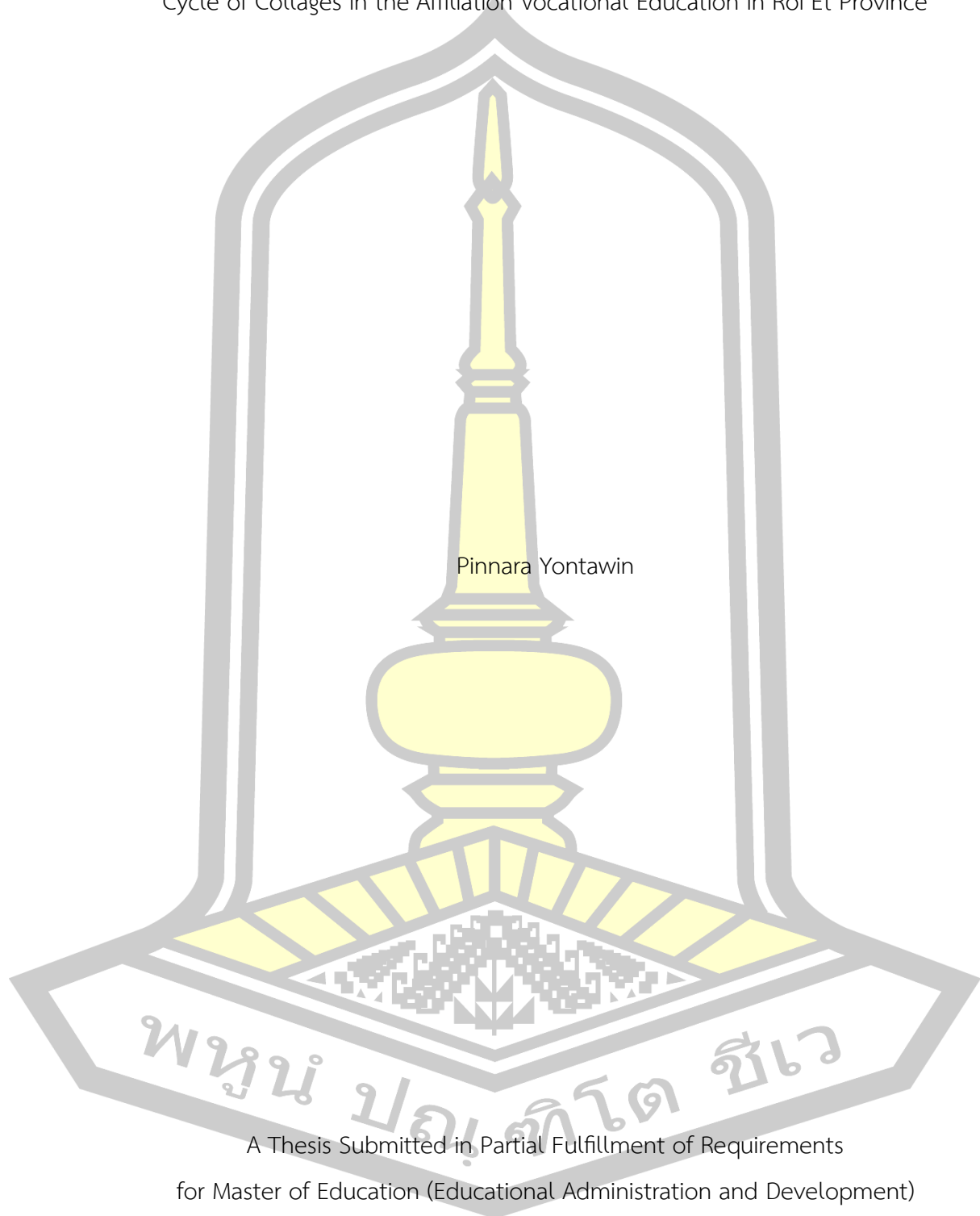
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of School Dropout Risk Prevention of Students by using PDCA
Cycle of Collages in the Affiliation Vocational Education in Roi Et Province

Pinnara Yontawin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

November 2023

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวปิ่นนรา ยลถวิล
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. ชยากานต์ เรืองสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรกิจคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด		
ผู้วิจัย	ปิ่นนรา ยลถวิล		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ธรินทร์ นามวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

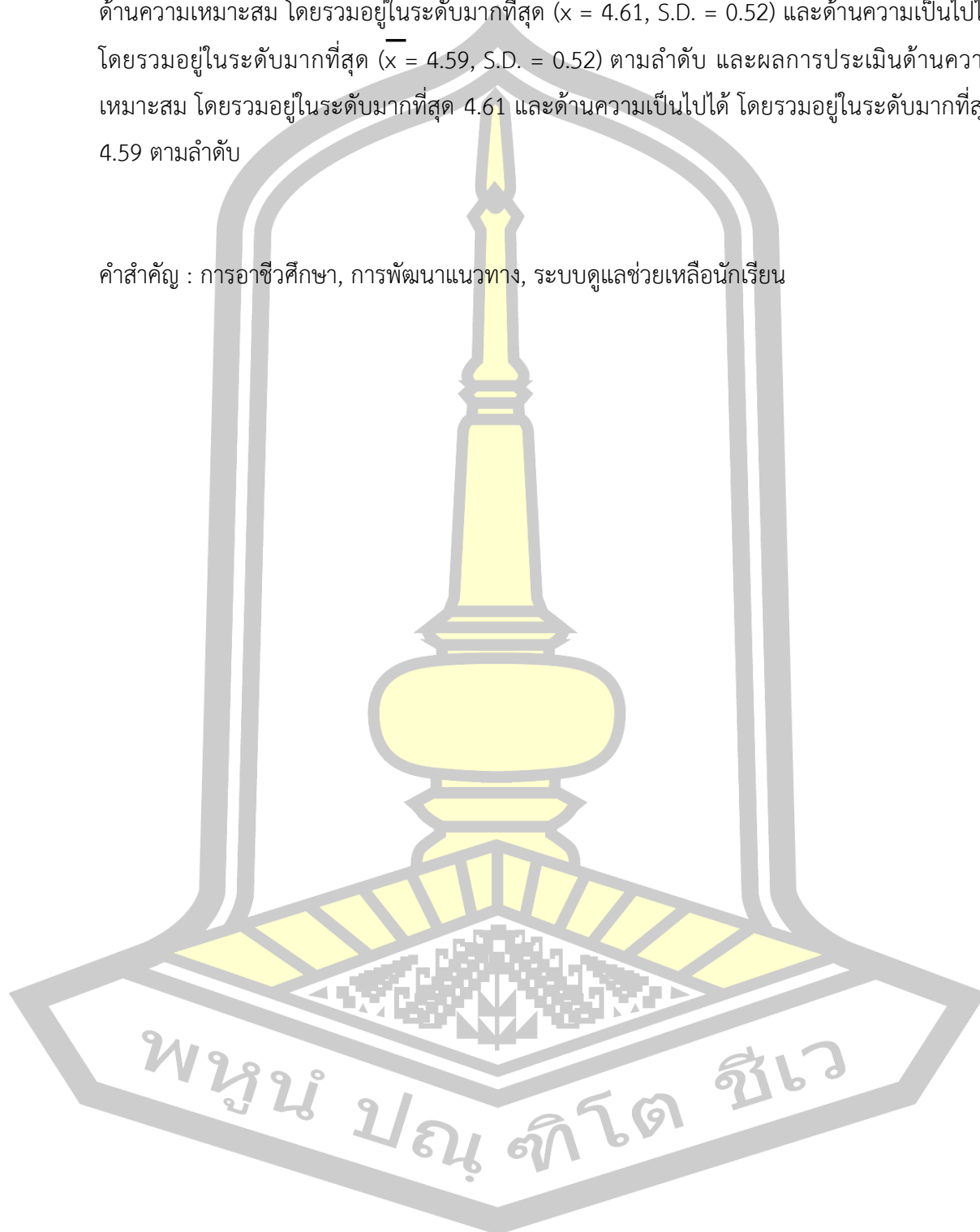
บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 32 คน และครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 217 คน รวม 249 คน ได้มาโดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ PDCA เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและการแก้ไขและด้านการส่งต่อตามลำดับ และมีผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนโดยใช้วงจรกิจคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีทั้งหมด 5 ด้าน 26 แนวทาง ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มี 6 แนวทาง ด้านการคัดกรองนักเรียน มี 5 แนวทาง ด้านการพัฒนาและส่งเสริม มี 5 แนวทาง ด้านการ

ป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน 5 แนวทาง และด้านการส่งต่อ มี 5 แนวทาง ผลการประเมินด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.52) และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ และผลการประเมินด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.61 และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.59 ตามลำดับ

คำสำคัญ : การอาชีวศึกษา, การพัฒนาแนวทาง, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

TITLE	The Development of School Dropout Risk Prevention of Students by using PDCA Cycle of Collages in the Affiliation Vocational Education in Roi Et Province		
AUTHOR	Pinnara Yontawin		
ADVISORS	Associate Professor Tharinthorn Namwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

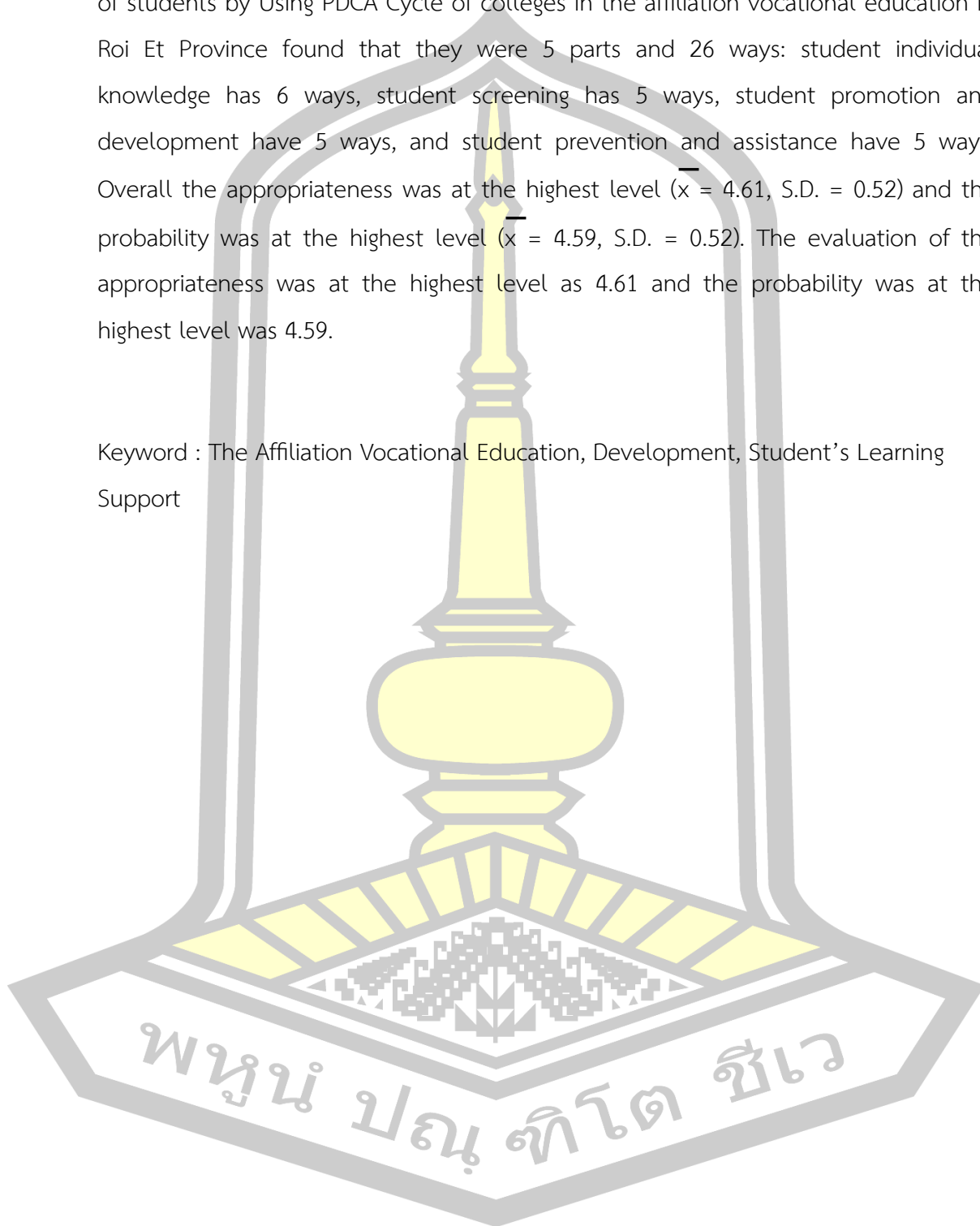
ABSTRACT

This research aims to 1) study current condition, the desirable condition and the necessity for the school dropout risk prevention of students by Using PDCA Cycle of colleges in the affiliation vocational education in Roi Et Province. 2) develop of the school dropout risk prevention of students by Using PDCA Cycle of colleges in the affiliation vocational education in Roi Et Province. The sample group used in the research consisted of 32 school administrators and 217 teachers, total 249 people. This was obtained by sample size determination (Krejcie and Morgan). The tools used in the research include the five-rating scale questionnaire (Likert), the semi-structured interview and the evaluation of the possibility. The statistic used in this research was average and standard deviation.

The result found that the current condition for the school dropout risk prevention of students by Using PDCA Cycle of colleges in the affiliation vocational education in Roi Et Province, the overall level was at moderate level. The desirable condition for the school dropout risk prevention of students by Using PDCA Cycle of colleges in the affiliation vocational education in Roi Et Province, the overall level was highest. Ranking in the order of the necessity from high to low as student individual knowledge, student screening, student promotion and development, and

student prevention and assistance. The result of the school dropout risk prevention of students by Using PDCA Cycle of colleges in the affiliation vocational education in Roi Et Province found that they were 5 parts and 26 ways: student individual knowledge has 6 ways, student screening has 5 ways, student promotion and development have 5 ways, and student prevention and assistance have 5 ways. Overall the appropriateness was at the highest level ($\bar{x} = 4.61$, S.D. = 0.52) and the probability was at the highest level ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.52). The evaluation of the appropriateness was at the highest level as 4.61 and the probability was at the highest level was 4.59.

Keyword : The Affiliation Vocational Education, Development, Student's Learning Support

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนการทำวิทยานิพนธ์ จนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบยืนยันแนวทางและให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแนวทางให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนขอขอบพระคุณนักวิชาการ ครู อาจารย์ และผู้วิจัยที่ได้อ้างอิงทางวิชาการตามที่ปรากฏในเล่ม บรรณานุกรม ส่งผลให้งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้บริหารสถานศึกษา คุณครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ทุกท่านที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และคณาจารย์สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความรู้ ประสพการณ์และคำชี้แนะต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และเพื่อนสมาชิกนิสิตสาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา รุ่น พ 33 กลุ่ม 2 ซึ่งให้การสนับสนุนในหลาย ๆ ด้าน ตลอดจนสำเร็จวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจที่ดีตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณ ทุกท่าน ตลอดจนบูรพาจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอนให้มีสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมอันเป็นเครื่อง ชี้นำความสำเร็จในชีวิต

พูนุ ปรณ ทิโต ชีเว

ปิ่นนรา ยลถวิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามในการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารสถานศึกษา.....	11
การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา.....	14
แนวทางและการพัฒนา.....	27
การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA).....	28
หลักการ แนวคิดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55

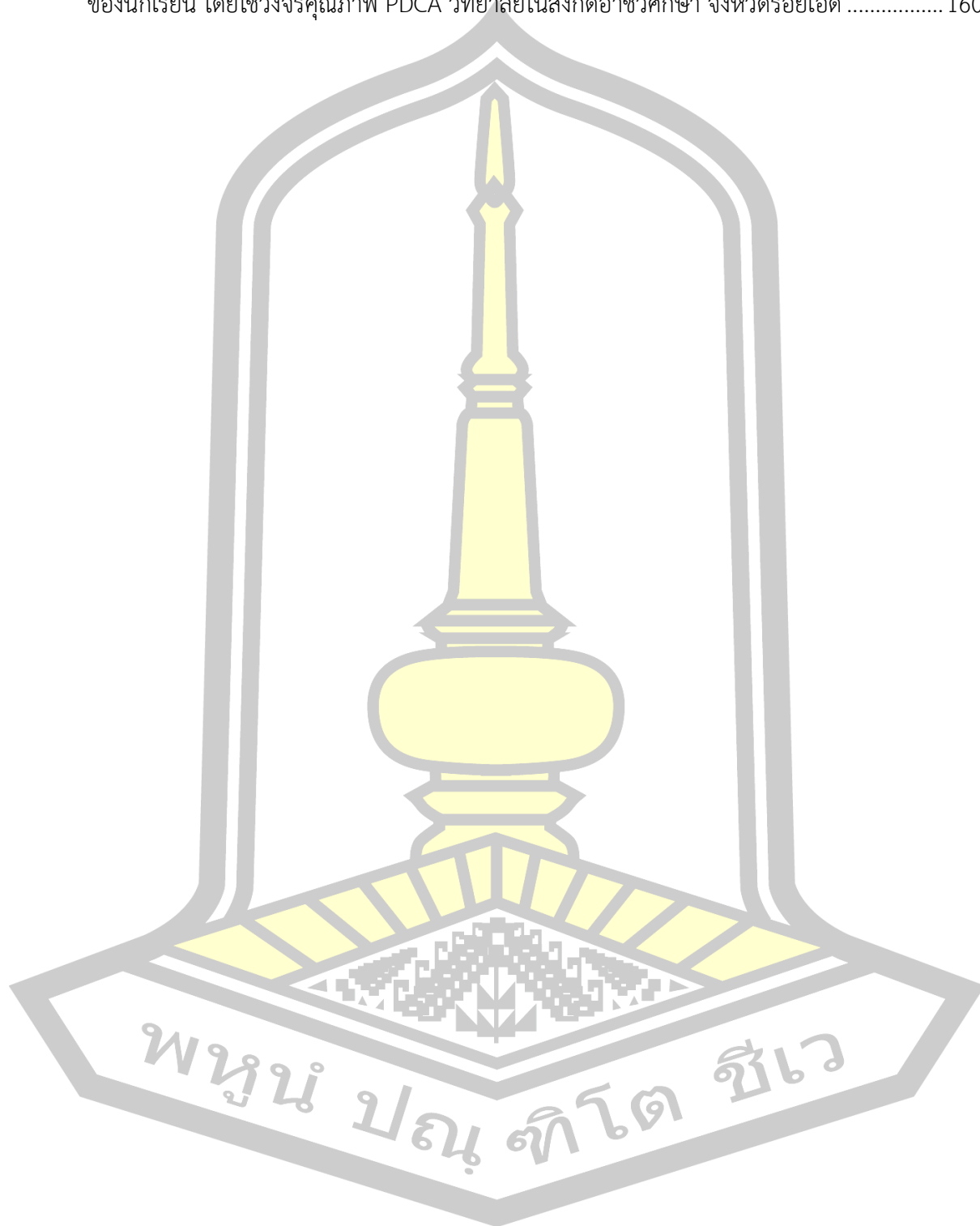
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	68
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของวิทยาลัยในการ ดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยใน สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	70
ระยะที่ 2 สร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	122
ความมุ่งหมายของการวิจัย	122
สรุปผล	122
อภิปรายผล	123
ข้อเสนอแนะ	127
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	136
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	137
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	140
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	155
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	165
ภาคผนวก จ ตัวอย่างภาพประกอบการดำเนินการวิจัย	169
ประวัติผู้เขียน	172

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าความต้องการ จำเป็น โดยรวมรายด้าน	81
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	82
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ด้านการคัดกรองนักเรียน	84
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ด้านการส่งเสริมนักเรียน	87
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาการเรียน	89
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ จำเป็น ด้านการส่งต่อ	92
ตาราง 8 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนจาก โรงเรียนมีวิธีปฏิบัติที่ จากโรงเรียนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ทั้ง 3 โรงเรียน	101
ตาราง 9 การดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	106
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด ร้อยเอ็ด	117
ตาราง 11 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์	156
ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์	158

ตาราง 13 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคัน
ของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด 160

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
ภาพประกอบ 2 วงจรคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act).....	30
ภาพประกอบ 3 วงจร PDCA เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามแผน	32
ภาพประกอบ 4 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	54
ภาพประกอบ 5 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	69
ภาพประกอบ 6 แนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนของวิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (ฉบับร่าง)	105
ภาพประกอบ 7 ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA.....	111
ภาพประกอบ 8 ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA.....	112
ภาพประกอบ 9 ด้านที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริม ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA	113
ภาพประกอบ 10 ด้านที่ 4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่นักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA	114
ภาพประกอบ 11 ด้านที่ 5 การส่งต่อ ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA.....	115
ภาพประกอบ 12 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA	116

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจในอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้เครื่องจักรอุตสาหกรรมมีการผลิตทำงานได้รวดเร็ว ยืดหยุ่น และสามารถผลิตสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นนี้จึงส่งผลกระทบต่อประชากรในสังคมไทย ความเหลื่อมล้ำเป็นหนึ่งในปัญหาที่แหลมคมที่สุด การปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมในประเทศไทยจะช่วยให้เกิดความเสมอภาคในสังคมและนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำที่ลดลงได้อย่างเป็นระบบและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ที่หลักความเสมอภาคถือว่าเป็นหลักพื้นฐานของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นมนุษย์ โดยมีต้องคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น ๆ อาทิ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ถิ่นกำเนิด และขณะเดียวกันก็ถือได้ว่าหลักความเสมอภาคนี้เป็นหลักที่ควรมีให้รัฐใช้อำนาจของตนตามอำเภอใจ โดยเฉพาะในด้านการศึกษาเป็นเหมือนประตูโอกาสในการมีชีวิตที่ดีกว่า ยุทธศาสตร์นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. เน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา คือ การส่งเสริมประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับโอกาสในการเข้าเรียน การบริหารทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค อีกทั้งยังสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบส่งเสริมความประพฤตินักเรียน ระบบคุ้มครองนักเรียน และการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม (ยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579) แต่ในอีกด้านหนึ่งการเข้าไม่ถึงโอกาสทางการศึกษามักหมายถึงความเหลื่อมล้ำในมิติอื่น ๆ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อปัญหาต่าง ๆ ที่สามารถตามมาได้ ซึ่งหากไม่มีการดูแลป้องกันประเทศไทยก็จะเกิดประชากรที่มีปัญหาอันเป็นอุปสรรคต่อการมาพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ อีกทั้งในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามามีบทบาทสำคัญส่งผลกระทบต่อชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะเยาวชนในยุคปัจจุบันที่เป็นทรัพยากรมนุษย์กำลังหลัก จึงต้องมีการดูแลและได้รับคำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ทั้งในด้านการเรียน ด้านการใช้ทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตสู่สังคม โดยครูที่ปรึกษาถือเป็นตัวแทนของบิดามารดาในการช่วยขัดเกลาเยาวชน เพื่อให้สามารถให้มีชีวิตอยู่ร่วมกับสังคมโลกได้อย่างสันติสุขท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดในหมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา (มาตรา 6) ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา (มาตรา 22) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถในเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และใน (มาตรา 23) การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมแต่ละระดับการศึกษา ทั้งด้านความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ความรู้ด้านทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา ซึ่งจะต้องเน้นการใช้ภาษาไทยให้เกิดความถูกต้อง พร้อมสามารถนำเอาความรู้และทักษะเหล่านี้ไปประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้สถานศึกษายังจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับรูปแบบของการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่จะต้องได้รับ รัฐจะต้องจัดให้เพื่อคนไทยในทุกช่วงวัยได้มีโอกาสในการเข้าถึงระบบการศึกษา เพื่อเป็นต้นทุนในการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงในการประกอบอาชีพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และยังสามารถเป็นแกนหลักในการเสริมสร้างความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล แบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0 ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับบริบทการจัดการศึกษาโดยเฉพาะด้านโอกาสทางการศึกษา ซึ่งรัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียน รวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ยังคงเข้าเรียนได้ไม่ครบทุกคนและมีปัญหาอื่น ๆ ตามมา นอกจากนี้ประชากรที่อยู่ในวัยกำลังแรงงานแม้จะได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่จำนวนแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังมีอยู่จำนวนมาก จึงต้องเร่งดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคน ตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาส (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ COVID-19 นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์การระบาดซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่เมื่อเดือนธันวาคม 2562 ที่เมืองอู่ฮั่นของสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน จนกระทั่งวันที่ 11 มีนาคม 2563 องค์การอนามัยโลกได้ออกมาประกาศอย่างเป็นทางการถึงการถึงสถานการณการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ได้กลายเป็นการระบาดใหญ่ ถือว่าเป็นวิกฤตการณ์ครั้งยิ่งใหญ่ที่ทั่วโลกจะต้องเผชิญในช่วงเวลานี้ และมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อระยะยาวต่อสังคม ทั้งด้านระบบคมนาคม เศรษฐกิจ ไม่เว้นแม้แตระบบการศึกษา ในช่วงเกิดการระบาดระลอกที่ 3 ในประเทศไทย อัตราผู้ติดเชื้อโควิดมีจำนวนมากยิ่งขึ้น ทำให้โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน เริ่มมีการประกาศปิด เปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอน ในสถานศึกษาหลายแห่งมาเป็นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาในทุกช่วงชั้นต้องได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากหลายครอบครัวต้องเผชิญปัญหาการปรับตัวต่อการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ทั้งด้านอุปกรณ์ที่ต้องทันสมัย สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไร้สาย ถือได้ว่าอุปกรณ์เหล่านี้เป็นสินค้าที่มีราคาค่อนข้างสูงและยังมีค่าการซ่อมบำรุงอย่างต่อเนื่อง แลมีราคาแพง หากครอบครัวนักเรียนอยู่ในพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงได้ สถานที่หรือสภาพแวดล้อมที่ไม่ใช่เพียงแคในห้องเรียนสี่เหลี่ยมอาจไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียน โดยเฉพาะรายวิชาทฤษฎีที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ หรือรายวิชาปฏิบัติที่ไม่สามารถลงมือปฏิบัติได้จริง หรือแม้กระทั่งความพร้อมด้านจิตใจของนักเรียนที่ไม่สามารถควบคุมสมาธิของตนเองได้ หรือการไม่มีเพื่อนและครูอาจารย์คอยให้ความช่วยเหลือในเนื้อหาที่ตนเองนั้นไม่ถนัด อาจทำให้เกิดการท้อแท้หมดกำลังใจในการเรียน ซึ่งทำให้มีนักเรียนจำนวนหนึ่งไม่สามารถศึกษาต่อได้ หรือได้รับคุณภาพการศึกษาลดลง และยังเป็นปัจจัยเพิ่มความเหลื่อมล้ำในประเทศ เนื่องจากครอบครัวรายได้น้อย นักเรียนในพื้นที่ห่างไกล และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการศึกษา อาจปรับตัวต่อการเรียนออนไลน์ได้ยากกว่า และยังเป็น การเพิ่มความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศรายได้สูงกับรายได้ต่ำอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องการที่จะเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ ตามมาตราที่ 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551) รัฐจึงจำเป็นต้องจัดให้คนไทยในทุกช่วงวัยได้มีโอกาสในการเข้าถึงระบบการศึกษา จึงเป็นต้นทุนในการพัฒนาทักษะชีวิตของตนเอง แม้คุณภาพของโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญไม่น้อยไปกว่าพื้นฐานของครอบครัวนักเรียน แต่ไม่สามารถปฏิเสธไม่ได้ว่า สถานศึกษาไม่ได้มีคุณภาพเท่ากันหมด ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา

อันเนื่องมาจากคุณภาพหรือมาตรฐานของสถานศึกษา คุณภาพ หรือประสิทธิภาพของครูหรือ
 ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ขณะที่เด็กฐานะปานกลางไปจนถึงร่ำรวยสามารถเลือกโรงเรียนที่
 ตอบสนองและพัฒนาความสามารถของพวกเขาได้อย่างเต็มที่ เด็กยากจนกลับไม่มีโอกาสนั้น
 ถ้าพูดให้ถึงที่สุดคือ พวกเขาได้เรียนน้อยกว่า และต้องเจ็บมากกว่าจากระบบการศึกษาที่ไม่มี
 ประสิทธิภาพเท่าที่ควร (พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561)
 ในกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานโดยรักษาเป้าหมายผู้เรียนในระดับ ปวช. การเพิ่มปริมาณ
 ผู้เรียนในระดับ ปวส. ลดปัญหาการออกกลางคัน โดยวางเป้าหมายให้ลดลงร้อยละ 5 ด้วยการ
 ป้องกัน/ดูแลรายบุคคล การวิจัยพัฒนาแก้ปัญหารายวิทยาลัย/รายสาขาวิชาการวิเคราะห์แก้ปัญหา
 เชิงระบบ กลุ่มเป้าหมายใน 50 วิทยาลัย ที่มีปัญหาการออกกลางคันสูงจากข้อมูลจากการสำรวจและ
 ติดตามการออกกลางคันของผู้เรียนระบบปกติ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับ
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ช่วงปีการศึกษา 2562 โดยแบ่งออกเป็นหลายสาเหตุของ
 การออกเรียนกลางคัน คือ ขาดเรียนเกินติดต่อกันนานเกินกำหนด มีปัญหาด้านครอบครัว
 ย้ายตามผู้ปกครอง มีปัญหาในการปรับตัว เกรดเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ เป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วน
 เกี่ยวข้องในบทบาทหน้าที่การเป็นครูที่ปรึกษาในสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องดูแลส่งเสริม เพื่อพัฒนา
 คุณภาพของนักเรียนให้สามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความ
 สอดคล้องของสังคม ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ทางด้านทักษะวิชาชีพ ทักษะวิชาการ
 ตลอดจนทักษะในการดำรงชีวิต จึงเล็งเห็นความสำคัญที่จะต้องดำเนินการทำงานอย่างเป็นระบบ
 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัญหาและพัฒนาระบบการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มี
 ประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงาน รวมทั้งสามารถนำไปปรับประยุกต์ให้เกิดประโยชน์
 สูงที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียน
 โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เพื่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพให้ได้มากที่สุด

คำถามในการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงาน
 แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา
 จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน
 โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ การดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด สำหรับนำไปศึกษาแนวทางการพัฒนาและสร้างแนวทางต่อไป
2. ได้แนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจร คุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่สามารถนำไปใช้ให้มีประสิทธิผล มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหา การออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด ร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้วสังเคราะห์ออกมาได้ องค์ประกอบและตัวชี้วัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้ 5 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 1.2 การคัดกรองนักเรียน
 - 1.3 การพัฒนาและการส่งเสริม

1.4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

1.5 การส่งต่อ

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้แบ่งระยะในการทำวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และคณะครูในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2564 จำนวน 558 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และคณะครูในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบไปด้วย

ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน	32 คน
ครูในสถานศึกษา	จำนวน	217 คน
รวมทั้งหมด	จำนวน	249 คน

ระยะที่ 2 สร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1 ยกร่างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา ในตอนที่ 1 และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ตรวจสอบยืนยัน ร่างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบยืนยัน โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ได้แก่ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานแก้ไข้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

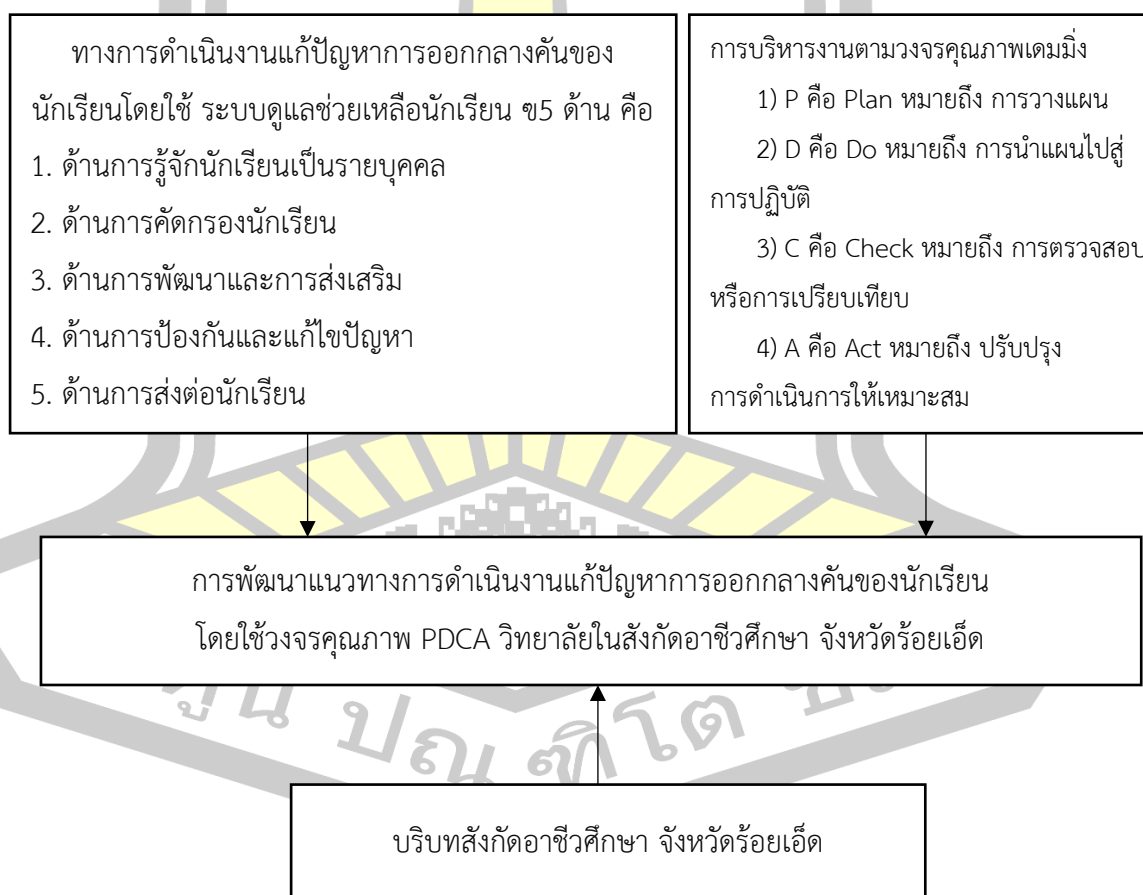
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งทำหน้าที่ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมี นักวิชาการหลายท่านและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสนอแนวคิดไว้ ได้แก่ Deming (Deming in Mycoted, 2004) ; กรมสุขภาพจิต (2554) ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ; วิจารณ์ บุตรพรหม (2560) ; ราตรี วรรณพฤษ (2559) ; ธีรวิภา คำปิ่นศรี (2559) ; จุติกรณ นิสสัย (2558) มาสังเคราะห์กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จนได้ 5 องค์ประกอบได้แก่

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และ
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

แนวคิดข้างต้นนำมาใช้สำหรับศึกษาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของ นักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ดังแสดง ภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหาร หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาซึ่งดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงาน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
2. การอาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาที่มีลักษณะเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการฝึกฝนอย่างชำนาญ พัฒนาในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยการมีความรู้อย่างชาญฉลาดในด้านที่ตนเองนั้น ถนัด ซึ่งเกิดจากฝึกฝนทั้งทางด้านทักษะและวิชาชีพ
3. นักเรียน หมายถึง ผู้มีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนเทียบเท่าอุดมศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือนักเรียนที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในระดับการฝึกฝีมือ
4. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง กระบวนการทำงานที่มีกลุ่มสังคมจัดทำระบบขั้นตอนแบบมีแผนปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยจะต้องดำเนินงานตามโครงสร้างของหน่วยงานหรือองค์กรอย่างมีเป้าหมายและทำให้การปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น
5. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินงานระบบที่เน้นกระบวนการในการทำงาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นแกนหลักในการเข้าถึงนักเรียน มีเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนและมีมาตรฐาน สามารถนำเอาหลักฐานการทำงานมาตรวจสอบได้ มีบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานครั้งนี้ ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน
 - 5.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการดำเนินงานเบื้องต้นที่ครูประจำชั้นเรียนจำเป็นอย่างมากในการทำมาารู้จักนักเรียนในปกครองของตนเอง ที่มีพื้นฐานสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในการช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมประโยชน์ในการส่งเสริมให้กับนักเรียนได้อย่างถูกต้อง
 - 5.2 การคัดกรอง หมายถึง การจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดความชัดเจน และสามารถนำนักเรียนที่ไม่จัดอยู่ในชั้นกลุ่มมาตรฐาน ช่วยแก้ไขได้อย่างเร่งด่วน การคัดกรองนั้นครูที่ปรึกษาจำเป็นจะต้องยึดเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด และต้องรักษาความลับของนักเรียน
 - 5.3 การพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง กิจกรรมสามารถช่วยเหลือให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ดียิ่งขึ้น เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเกิดจากการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง
 - 5.4 การป้องกันและการแก้ไข หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งครูที่ปรึกษาควรเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างมีความเสมอภาค เท่าเทียมกัน และสำหรับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและ

กลุ่มมีปัญหาจำเป็นอย่างมากที่จะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด โดยไม่ปล่อยปละละเลยให้เป็นปัญหาสังคม

5.5 การส่งต่อ หมายถึง ปัญหาของนักเรียนในการดูแลของครูที่ปรึกษาในบางกรณีไม่สามารถที่จะช่วยเหลือให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยได้กำหนดหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา
 - 2.1 การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา
 - 2.2 พระราชบัญญัติอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551
 - 2.3 แนวทางการจัดอาชีวศึกษา
 - 2.4 บริบทของอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
3. แนวทางและการพัฒนา
4. การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)
5. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 5.1 ความเป็นมาของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 5.2 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 5.3 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 5.4 องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 5.5 ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามกาลเวลาที่แปรเปลี่ยนผัน อีกทั้งถือว่าเข้ามามีบทบาท โดยทำให้ผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีเพิ่มมากขึ้นทุกวันและได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในภาคธุรกิจที่เจริญก้าวหน้าอีกด้วย อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานของทางภาครัฐและเอกชนเป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ได้ถูกกำหนดโครงสร้างไว้ตามระบบดำเนินการทำงาน ยกตัวอย่างเช่น ในยุคที่มีโรคระบาด COVID-19 รัฐบาลมีนโยบายให้มีมาตรการเว้นระยะห่าง (social distancing) สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ จึงทำให้หน่วยงานส่วนใหญ่ต้องใช้ระบบการทำงาน work from home ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่น การเรียนการสอนออนไลน์ของคณะครูทั้งภาครัฐและเอกชน การประชุมวิดีโอทางไกล เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการของทางภาครัฐ ถือได้ว่าเทคโนโลยีเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนที่สำคัญที่ช่วยให้ผู้คนสามารถติดต่อกันได้ง่ายยิ่งขึ้น

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมในปัจจุบันส่งผลการบริหารสถานศึกษาสามารถที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างตลอดเวลา ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลถึงในระดับสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้มีการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระยะ เพื่อให้ทันต่อยุคสมัยของสังคมในปัจจุบัน เนื่องจากมีแรงขับเคลื่อนทางด้านกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ขับเคลื่อนและแปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา โดยมีมนุษย์เป็นตัวขับเคลื่อนสังคมของมนุษย์ คือ การรวมกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รวมกันเป็นกลุ่มคน กลุ่มชุมชน หมู่บ้าน กลุ่มสถานศึกษา หรือกลุ่มสังคมต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการระเบียบสังคมหรือกฎเกณฑ์เป็นที่ยอมรับ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย อย่างมีระบบแบบแผน เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิด “การบริหาร และ สถาบันทางสังคม” สถาบันทางสังคมที่ถูกจัดตั้งขึ้นมาจะมีการบริหารงานที่แตกต่างกันออกไป เพื่อตอบสนองและอำนวยความสะดวก ความต้องการให้แก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการหรือสมาชิกของกลุ่มสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหาร

ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีหลักการบริหารการศึกษาหรือมีหลักการแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาที่มีเป้าหมายการทำงานอย่างชัดเจน เพื่อให้การทำงานในสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ในที่นี้ได้ขอกกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ดังนี้

คำว่า “การบริหาร” (Administration) สามารถนำไปใช้ในความหมายกว้าง ๆ เช่น การบริหารของรัฐบาล หรือส่วนใหญ่จะถูกใช้สำหรับหน่วยงานราชการ แต่อีกคำหนึ่งที่มีความหมาย

ใกล้เคียงกันคือ “การจัดการ” (Management) สามารถสื่อสารไปในทิศทางเดียวกันได้กับคำว่า การบริหาร แต่ส่วนมากหมายถึง การจัดการทางธุรกิจที่เกิดขึ้นในองค์กรภาคเอกชน

วิโรจน์ สารัตถะ (2555) กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานทำงานเพื่อให้บรรลุ จุดประสงค์ของการทำงานในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหน้าที่การบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การขึ้นนำและการควบคุมองค์กร

ศิริ ถีอาสนา (2557) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่มีการปฏิสัมพันธ์หรือรวมกลุ่มตั้งแต่ สองคนขึ้นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดกระบวนการบริหาร หรือหน้าที่ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การจัดคณะทำงาน การอำนวยการ การประสานงาน การรายงานและการงบประมาณ

สมคิด บางโม (2558) การบริหาร คือ ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์กร และนอกองค์กร ให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร อย่างมีประสิทธิภาพ

แฮร์โรลด์ คูนต์ (Harold, 1972) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

เออร์เนสต์ เดล (Dale, 1973) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการการจัดตั้งองค์กร และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ถูกกำหนดไว้ล่วงหน้า

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการวางแผนงานที่มีระบบการบริหารอย่างชัดเจน มีประสิทธิภาพ โดยการบริหารกำลังคน และบริหารทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่จนสามารถทำให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

วิโรจน์ สารัตถะ (2555) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การทำงานด้วย บุคคลและทรัพยากรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนในและสังคมมีความเจริญงอกงาม โดยผ่านการถ่ายทอดทางความรู้ในด้านการฝึก การสืบสวนทางวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์จรรโลง ด้วยความก้าวหน้าทางวิชาการ เสริมสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้เกิดการเรียนรู้กับบุคคลที่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ภารตี อนันต์นาวิ (2556) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ บุคคลหลายคนร่วมมือดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เด็ก และเยาวชน ประชาชนหรือกลุ่มคนในสมาชิกของ สังคม ให้มีความสามารถ ทศนคติที่ดี มีค่านิยมและคุณธรรม ส่วนในด้านการเมืองและเศรษฐกิจนั้น

ต้องให้สมาชิกมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับสังคม โดยการบวนต่าง ๆ ที่เป็นระบบ จัดการบริหารกิจกรรมทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มคน ซึ่งการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดีหรือผู้บริหารร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และครูอาจารย์ในสถานศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลที่ต่างร่วมมือเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนได้นั้นจะต้องมีการดำเนินงานในการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล อาคารสถานที่ และดูแลเรื่องของพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคลากรเข้ามาดำเนินการ หรือมาทำการสอน การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัย ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้ เรียกว่า ภารกิจทางการบริหารการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การเริ่มต้นของกระบวนการทำงานในสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากกลุ่มคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีเป้าหมายในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม

3. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการทำงานโดยเกิดจากกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ถูกกำหนดไว้ ตลอดจนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งได้นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

ศิริพงษ์ เสาภายน (2548) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญของงานต่อคุณภาพทางการศึกษาและสำหรับพัฒนาการในทุกด้านของมนุษย์ที่ได้ถือว่เป็นทรัพยากรผลผลิตที่สำคัญของประเทศชาติ เพราะถ้าหากไม่เกิดการดำเนินงานของระบบบริหารสถานศึกษาอาจทำให้สภาพหน้าเกิดอุปสรรคที่ไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

สุจิตรา สิทธิณรงค์ (2553) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารสถานศึกษาถือเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารควบคุมการดำเนินงาน จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารถือเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องจัดสรรทรัพยากรที่มีคุณภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา ครู นักเรียน หนังสือและอุปกรณ์ที่คอยอำนวยความสะดวกแก่สถานศึกษา เพื่อผลิตสมาชิกให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

อรุณี ทองนพคุณ (2558) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานที่เป็นระบบ มีวิธีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีกลุ่มคนและหน่วยงานในการเข้าร่วมรับผิดชอบ เกิดกฎเกณฑ์ซึ่งทำให้เกิดการประเมินผลการศึกษาที่สามารถเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษาจึงถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อต้องการพัฒนาคนให้ได้รับการฝึกฝนทั้งด้านสภาพร่างกายและจิตใจที่ตรงต่อสภาพการดำเนินงาน

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้มีการพัฒนาที่ทันสมัย ตามความจำเป็นของสังคม จะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ให้เกิดเป็นบุคคลที่คุณภาพตามที่สังคมต้องการและยังสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดปลอดภัย โดยใช้การปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ดังนั้นการพัฒนาจึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหาร

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานที่เป็นระบบและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีกลุ่มคนหรือหน่วยงานเข้าร่วมการดำเนินงาน วางแผน มีรูปแบบ ขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบชัดเจนยิ่งขึ้น กระบวนการประเมินผลจะต้องมีความเชื่อถือและเที่ยงตรง จึงถือได้ว่าความสำคัญของการบริหารมีความจำเป็นในการพัฒนามนุษย์ที่ถูกกำหนดให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ จะต้องถูกพัฒนาให้ตรงตามความต้องการของสังคมโลก จึงควรมีการวางแผนกำหนดทิศทางให้ไปในทางเดียวกัน โดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่เหมาะสมต่อภาพรวมขององค์กร

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

อาชีวศึกษา เป็นคำที่มาจากรากศัพท์ 2 คำ โดยที่แม่คำของ “อาชีวศึกษา” คือ คำว่า อาชีพ อาชีว-อาชีวะ และนำมารวมกับ คำว่า ศึกษา ซึ่งหมายถึง การเล่าเรียน ฝึกฝน และอบรม เมื่อนำทั้ง 2 คำ มารวมกันแล้วก็จะเกิดเป็นคำใหม่ขึ้นมา คือ อาชีวศึกษา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ ส่วนในภาษาอังกฤษมีคำที่สอดคล้องกับอาชีวศึกษาไว้หลากหลายคำ เช่น

Vocational education หมายถึง โปรแกรมการศึกษาที่มีระดับต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาแรงงานที่มีฝีมือหรือมีงานทำอยู่แล้ว แต่พัฒนาแรงงานให้มีฝีมือมากยิ่งขึ้น

Technical education หมายถึง การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ด้านเทคนิค หรือ การปฏิบัติการทางเทคนิคและทักษะ มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นช่างเทคนิค ซึ่งโดยปกติ จะจัดรูปแบบการเรียนการสอนในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ไม่ถึงระดับปริญญา

Technical and vocational education หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพ เฉพาะอย่าง ในระดับมัธยมศึกษาหรือระดับวิทยาลัยชุมชน และระดับสถาบันเทคนิค

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542) กล่าวว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การอาชีวศึกษา คือ การพัฒนาชีวิต การอาชีวศึกษาจึงเป็นลักษณะของการพัฒนาเพื่อดำรงชีวิต มุ่งเน้นให้ได้รับการศึกษา และการฝึกฝนอย่างชำนาญ

ทิวาพร ชุมวรารัฐย์ (2561) กล่าวว่า อาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ให้พื้นฐานในด้าน วิชาชีพ ประกอบด้วย ความรู้ ความชำนาญ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้และฝึกอบรมด้าน สมรรถภาพในการทำงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า อาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาที่มีลักษณะเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการฝึกฝนอย่างชำนาญ พัฒนาในการดำรงชีวิต อยู่ในสังคมด้วยการมีความรู้อย่างชาญฉลาดในด้านที่ตนเองนั้นถนัด ซึ่งเกิดจากฝึกฝนทั้งทางด้าน ทักษะและวิชาชีพ

1. การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา (ตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเอง โดยถือว่าผู้เรียนเป็นผลผลิตที่สำคัญที่สุด โดยมีสถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมในรูปแบบการจัดการศึกษาซึ่งต้องวางรากฐาน แนวคิดและความประพฤติดที่มุ่งส่งผลเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ตามความสนใจ ความถนัด ที่เหมาะสม ตามความต้องการของผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถนำเอามาเลี้ยงชีพ เลี้ยงตนได้อย่างมีความสุขในสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) จึงได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการไว้ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ทุกระดับและประเภทการศึกษา

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการ
ศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน
สังคมอื่น

ดังนั้น อาชีวศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก
ในการเรียนรู้ที่ควบคู่กับการได้ฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการที่ตรงสาขา เนื่องจากอาชีวศึกษา
เน้นการผลิตกำลังคนเพื่อสร้างแรงงานออกสู่ท้องตลาดโลกตามความต้องการในด้านเศรษฐกิจ
เพื่อที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดเหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย

2. พระราชบัญญัติอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551

เพื่อเป็นการสนองนโยบายให้เกิดการขับเคลื่อนตามนโยบายของภาครัฐในปัจจุบัน
ตามยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (ยุทธศาสตร์ที่ 2, ยุทธศาสตร์ที่ 4) สำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบในการผลิตและพัฒนา
กำลังคนด้านอาชีพเข้าสู่แรงงาน โดยสามารถจะจัดเป็นการศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบและทวิภาคี
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดการจัดการ ตามพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา
พ.ศ. 2551 ไว้ ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัด
การศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษา
แห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี
รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาระดับวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของ
ตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มี
ความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะ
ผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ โดยรูปแบบ
ดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาในระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษา
ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร
ระยะเวลาการวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

มาตรา 10 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง

- (1) การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน
- (2) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน ตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี
- (3) การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบาย การผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- (4) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคล เพื่อเข้ารับการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- (5) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
- (6) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (7) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า สถาบันการอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องไปตามนโยบายของแผนภาครัฐ โดยการมุ่งเน้นจัดสร้างกำลังคนให้สามารถออกสู่ตลาดแรงงานตามความต้องการ

และยังส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างโอกาสสำหรับผู้เรียนในการเรียนรู้ เป็นอย่างดี

3. แนวทางการจัดอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตั้งเป้าหมายเพื่อเน้นการเพิ่มปริมาณของผู้เรียน โดยเน้นความร่วมมือของทุกภาคฝ่าย โดยมุ่งขับเคลื่อนอาชีวศึกษา ตามกรอบ นโยบาย 3ป. คือ ปลดล็อก ปรับเปลี่ยน เปิดกว้าง เพื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงศักยภาพของนักเรียนในกลุ่มอาชีวศึกษา และเป็นการสร้างให้ผู้เรียนสามารถนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้นอกสถานศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2561–2564 ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

พันธกิจ

1. จัดและส่งเสริมและพัฒนาการอาชีวศึกษา และการอบรมวิชาชีพ ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน มุ่งตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ
2. ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานกำลังคนสายอาชีพสู่สากล
3. ขยายโอกาสทางการศึกษาสายอาชีพให้ทั่วถึง ต่อเนื่อง เสมอภาค และเป็นธรรม
4. เป็นแกนกลางในการจัดอาชีวศึกษาและอบรมวิชาชีพ ระดับฝีมือ เทคนิค และเทคโนโลยีของประเทศ
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ
6. วิจัย สร้างนวัตกรรม จัดการองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน
7. ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีศักยภาพสูงขึ้นและมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ยุทธศาสตร์ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
2. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สิ่งแวดล้อม

4. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
5. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ

6. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
นโยบาย จุดเน้นและทิศทางการขับเคลื่อนการจัดอาชีวศึกษา ของสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 การศึกษาสร้างคน อาชีวะสร้างชาติ
“เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21”

1. เพิ่มผู้เรียนสายอาชีพ (สายอาชีวะ 50 : 50 สายสามัญ)
 - 1.1 เปิดสาขาใหม่/สาขาขาดแคลน
 - 1.2 เพิ่มห้องเรียน (วท./วอศ.)
 - 1.3 ปรับหลักสูตรให้ยืดหยุ่น ดึงผู้เรียนกลับเข้าสู่ระบบ
 - 1.4 แฉะแนวสื่อสารทุกกลุ่มเป้าหมายทุกพื้นที่
 - 1.5 สร้างภาพลักษณ์ (Re-Branding)
 - 1.6 จัดสวัสดิการตามบริบท (หอพัก/รถรับ-ส่ง)
2. ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)
 - 2.1 พัฒนากำลังคนรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย (10+2+1) (10 + 2
อุตสาหกรรมเป้าหมาย + 1 โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ)
 - 2.2 จัดการศึกษารองรับการพัฒนากำลังคนในเขตพัฒนาพิเศษ
(EEC/SEC/SEZ)
 - 2.3 พัฒนาความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน
 - 2.4 พัฒนาทักษะทางวิชาชีพและภาษา (อังกฤษ จีน และภาษาในอาเซียน)
 - 2.5 อาชีวะฐานวิทย์ฯ/มาตรฐาน KOSEN
3. Re-Skills, Up-Skills, New-Skills
 - 3.1 ยกระดับศักยภาพและพัฒนาทักษะกำลังคน (โดยวิทยาลัยสารพัดช่าง
และวิทยาลัยการอาชีพทั่วประเทศ)
 - 3.2 เตรียมความพร้อมกำลังคนเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ
 - 3.3 หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น (Short Course Training)
 - 3.4 หลักสูตรฝึกอาชีวะฐานสมรรถนะ (Education to Employment)
 - 3.5 Startup/Business online
4. ปฏิรูประบบบริหารและงานบุคคล
 - 4.1 ปฏิรูปประสิทธิภาพการบริหารงาน

4.2 พัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ ดิจิทัล และภาษาอังกฤษ

4.3 แก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคคลทุกมิติ

4.4 สร้างระบบแรงจูงใจ เพิ่มค่าตอบแทน และส่งเสริมระบบสวัสดิการ/

สวัสดิภาพ

5. ขับเคลื่อนอาชีวศึกษา เพื่อเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21

5.1 อาชีวศึกษาทวิภาคี 3 รูปแบบ

5.2 บูรณาการการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี ดิจิทัล และภาษาอังกฤษกับ

การจัดการเรียนการสอน

5.3 Fix it Center/จิตอาสาอาชีวะ

5.4 สร้างค่านิยม “การศึกษาสร้างคน อาชีวะสร้างชาติ”

ประมวล วิลาจันท์ (2555) กล่าวว่า แนวทางการจัดอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา มุ่งพัฒนานักเรียน นักศึกษาให้มีความเป็นเลิศในด้านวิชาชีพ สามารถประยุกต์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพของตนเองและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมพร โพธิ์กำเนิด (2558) กล่าวว่า แนวทางการจัดอาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันการอาชีวศึกษามุ่งพัฒนา และยกระดับคุณภาพทางการศึกษา โดยใช้วิธีการสร้างเครือข่ายร่วมมือพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมการผลิตกำลังคนที่มีความรู้และใช้ความสามารถเต็มศักยภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แนวทางการจัดอาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนากำลังคนสู่ตลาดแรงงานที่สามารถพัฒนาฝีมือตนเองให้อยู่ในระดับมาตรฐาน ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มกำลัง เน้นการให้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาฝีมือ

3. บริบทของอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

3.1 สภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในระดับฝีมือ ซึ่งเป็นนักเรียนที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับเทคนิค ซึ่งเป็นนักศึกษาผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระดับเทคโนโลยี (ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ) และการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพระยะสั้นและระยะยาวที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับปรัชญาการอาชีวศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการอาชีวศึกษาในแต่ละระดับ ค่านิยมอาชีวศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษา

มีค่านิยมที่เป็นเป้าหมายหลักในการปลูกฝังที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ คุณธรรม (Merit) คุณภาพ (Quality) ความร่วมมือ (Collaboration) ความเป็นมืออาชีพ (Professional)

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 8 สถานศึกษา

1. วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอนระดับ

ปวช. การก่อสร้าง เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ ช่างยนต์ สถาปัตยกรรม คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
ระดับ ปวส. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องกล เทคนิคการผลิต เทคนิคอุตสาหกรรม ไฟฟ้ากำลัง โยธา อิเล็กทรอนิกส์ ช่างยนต์ เมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์

2. วิทยาลัยเทคนิคสุวรรณภูมิ

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับ ปวช. การก่อสร้าง เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ
ระดับ ปวส. การก่อสร้าง เครื่องกล เทคนิคการผลิต เทคนิคโลหะ เทคนิคอุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ ไฟฟ้ากำลัง โยธา อิเล็กทรอนิกส์

3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับ ปวช. คหกรรมศาสตร์ ผ้าและเครื่องแต่งกาย พณิชยการ ศิลปกรรม อาหารและโภชนาการ
ระดับ ปวส. การตลาด การบริหารงานคหกรรมศาสตร์ การบัญชี การโรงแรมและบริการ การออกแบบ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เทคโนโลยีผ้าและเครื่องแต่งกาย เทคโนโลยีสารสนเทศ อาหารและโภชนาการ

4. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับ ปวช. เกษตรศาสตร์ เครื่องกล เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์
ระดับ ปวส. การบัญชี เกษตรศาสตร์ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ช่างกลเกษตร พืชศาสตร์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สัตวศาสตร์ อุตสาหกรรมเกษตร

5. วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับ ปวช. การก่อสร้าง คหกรรมศาสตร์ เครื่องกล เครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ผ้าและเครื่องแต่งกาย พณิชยการ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ อาหารและโภชนาการ

ระดับ ปวส. การบัญชี การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องกล
เทคนิคการผลิต เทคนิคโลหะ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ไฟฟ้ากำลัง อิเล็กทรอนิกส์

6. วิทยาลัยการอาชีพโพนทอง

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับ ปวช. เครื่องกล พณิชยการ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โลหะการ

ระดับ ปวส. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องกล ไฟฟ้ากำลัง

7. วิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับ ปวช. เครื่องกล ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ระดับ ปวส. การบัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องกล

8. วิทยาลัยการอาชีพพนมไพร

ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับ ปวช. เครื่องกล ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ระดับ ปวส. การบัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ เครื่องกล ไฟฟ้า

สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของประชาชนทุกช่วงวัยให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ดังนั้นขอบข่ายของการศึกษาจึงมีส่วนสำคัญที่เป็นการปลูกฝังความรู้ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม อีกส่วนหนึ่งในการทำให้ประชาชนหรือเยาวชนถือว่าเป็นกลุ่มกำลังคนสำคัญในการออกไปพัฒนาประเทศชาติให้มีความมั่นคง โดยแบ่งออกเป็น 2 สายงานหลัก ดังนี้

1. สายงานหลัก เป็นกลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการหลักขององค์กรเป็นการจัดรูปแบบโครงสร้าง และมีการบังคับบัญชาจากบนลงล่างลดหลั่นเป็นชั้น ๆ จะไม่มีการสั่งการแบบข้ามขั้นตอนในสายงานนั้น เช่น สายงานหลักของสถานศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบ เช่น ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้างาน หัวหน้าสายระดับชั้น ถือได้ว่าเป็นบุคลากรสายงานหลักที่ทำงานด้านการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างผลผลิตในสถานศึกษาโดยตรง

2. สายงานสนับสนุน เป็นกลุ่มปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนและคอยเชื่อในกระบวนการหลักขององค์กร งานสายสนับสนุน ไม่ได้มีส่วนในด้านการสร้างผลผลิตของการสถานศึกษาโดยตรง แต่จะคอยให้บริการและเอื้ออำนวยความสะดวกและช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น งานด้านบุคลากร งานด้านการเงิน งานสารบรรณ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2552 : 2-4) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงานไว้ดังนี้

หมวดที่ 1 หน้าที่และการบริหารงานของสถานศึกษา

ข้อ 8 ให้สถานศึกษาแบ่งการบริหารงานออกเป็นฝ่าย ดังนี้

- (1) ฝ่ายบริหารทรัพยากร
- (2) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ
- (3) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา
- (4) ฝ่ายวิชาการ

ข้อ 9 ฝ่ายบริหารทรัพยากร แบ่งออกเป็นงานต่าง ๆ ดังนี้

- (1) งานบริหารทั่วไป
- (2) งานบุคลากร
- (3) งานการเงิน
- (4) งานบัญชี
- (5) งานพัสดุ
- (6) งานอาคารสถานที่
- (7) งานทะเบียน
- (8) งานประชาสัมพันธ์

ข้อ 10 ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ แบ่งออกเป็นงานต่าง ๆ ดังนี้

- (1) งานวางแผนและงบประมาณ
- (2) งานศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ
- (3) งานความร่วมมือ
- (4) งานวิจัย พัฒนา นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์
- (5) งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- (6) งานส่งเสริมผลผลิต การค้าและประกอบธุรกิจ
- (7) งานฟาร์มและโรงงาน (เฉพาะสถานศึกษาที่เปิดทำการสอน)

ข้อ 11 ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา แบ่งออกเป็นงานต่าง ๆ ดังนี้

- (1) งานกิจการนักเรียนนักศึกษา

- (2) งานครูที่ปรึกษา
- (3) งานปกครอง
- (4) งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน
- (5) งานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา
- (6) งานโครงการพิเศษและชุมชน

ข้อ 12 ฝ่ายวิชาการ แบ่งออกเป็นงานต่าง ๆ ดังนี้

- (1) แผนกวิชา
- (2) งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน
- (3) งานวัดผลและประเมินผล
- (4) งานวิทยบริการและห้องสมุด
- (5) งานอาชีวศึกษาและระบบทวิภาคี
- (6) งานสื่อการเรียนการสอน

ซึ่งกลุ่มงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้จะถูกจำแนกออกและมีหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไปตามลำดับความสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน

3.2 การบริหารจัดการศึกษาของอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพิจารณาแล้วว่าการจัดการอาชีวศึกษาและการบริหารราชการในเขตพื้นที่จังหวัดในแต่ละภูมิภาคเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และให้มีการบูรณาการ ร่วมกับ กศจ. ในเขตพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแนวคิดในการจัดการขับเคลื่อนการจัดการอาชีวศึกษา พร้อมบูรณาการการทำงานของส่วนราชการสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาร่วมกับ กศจ. ขึ้น เรียกว่า “อาชีวศึกษาจังหวัด” หรือเรียกโดยย่อ ว่า “อศจ.” โดยให้ความหมายของคำว่า “อาชีวศึกษาจังหวัด” หมายถึง วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมถึงโรงเรียนเอกชนในระบบประเภทอาชีวศึกษาหรือหลายแห่งในแต่ละจังหวัด หรือวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ซึ่งรวมกันเป็นกลุ่มอาชีวศึกษา ระดับจังหวัด สำหรับวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครให้รวมกันเป็นอาชีวศึกษากรุงเทพฯ กลไกการจัดการของอาชีวศึกษาจังหวัดเป็นรูปแบบของคณะกรรมการเรียกว่า “คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด” ซึ่งประกอบด้วย

1. ประธาน คัดเลือกจากผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาครัฐในจังหวัด

2. รองประธานคนที่หนึ่ง คัดเลือกจากผู้อำนวยการ ผู้บริหาร หรือผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนในระบบประเภทอาชีวศึกษา
 3. รองประธานคนที่สอง คัดเลือกจากผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาครัฐ
 4. ผู้แทนสภาหอการค้า ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานแรงงานในจังหวัดผู้แทน สำนักงานอุตสาหกรรมในจังหวัด ผู้แทนศึกษาธิการจังหวัด และผู้แทนอาชีวศึกษาภาค
 5. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอาชีวศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่งตั้งจำนวนสองคน
 6. กรรมการจำนวนสองคน ซึ่งคัดเลือกจากผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือครู โดยผู้ดำรงตำแหน่งครูที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป
 7. กรรมการจำนวนสองคน ซึ่งคัดเลือกจากผู้อำนวยการ ผู้บริหาร หรือผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนในระบบประเภทอาชีวศึกษา
- สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีให้มีกรรมการตาม (6) จำนวนหนึ่งคน และกรรมการตาม (7) จำนวนสามคน โดยให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยในจังหวัดคัดเลือกผู้อำนวยการในจังหวัดหนึ่งคน เพื่อเสนอเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ
- คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้
1. กำหนดยุทธศาสตร์และรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนาแผนกำลังคนอาชีวศึกษาในระดับจังหวัดให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในพื้นที่จังหวัด
 2. ประสานส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับสถานประกอบการ ร่วมจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและโรงเรียนเอกชนในระบบประเภทอาชีวศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สอดคล้องตามความต้องการกำลังคนในพื้นที่จังหวัด ภายใต้กรอบนโยบายด้านอาชีวศึกษาของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. กำกับ ดูแล ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ไม่สังกัดสถาบัน การอาชีวศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบให้มีคุณค่าและมาตรฐานการอาชีวศึกษา และการบริหารจัดการ เป็นไปตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถานศึกษา

4. ประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาและส่วนราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัดให้เกิดการพัฒนาอย่าง บูรณาการในระดับพื้นที่ของจังหวัด โดยยึดการมีส่วนร่วมและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก

5. รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลกำลังคนอาชีวศึกษาของสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐและโรงเรียนเอกชนในระบบ ประเภทอาชีวศึกษาในพื้นที่จังหวัดให้เป็นระบบและ ทันสมัย

6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดอาจพิจารณาจัดตั้งคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัด เรียกโดยย่อว่า ออศจ. ได้ตามความจำเป็น จำนวนไม่เกินห้าคน โดยให้มีประธานอนุกรรมการ ซึ่งแต่งตั้งจากกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด

กล่าวสรุปได้ว่า แนวทางการบริหารงานอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีการบริหาร เพื่อกำกับ ติดตาม ดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด และร่วมกันประสานการบริหารงานระหว่างราชการส่วนกลางของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาและส่วนราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัด เพื่อให้การติดต่อระบบราชการเกิดความ สะดวกในการบริหารงาน สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดจึงมีหน้าที่จัดระบบ การศึกษา และฝึกอบรมพร้อมส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การอาชีวศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบายของภาครัฐและยึดหลักการ ดำเนินงานแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้บรรลุวัตถุประสงค์

สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีการบริหารงานภายในประกอบ ไปด้วย 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายพัฒนา กิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ซึ่งการบริหารงานภายในสถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นให้เป็นไปตามระบบ การดำเนินงานที่ดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โดยให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมลงมือปฏิบัติ ผ่านกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาองค์กร

แนวทางและการพัฒนา

คำว่า “พัฒนา” เกิดขึ้นและนำมาใช้ครั้งแรกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยนักเศรษฐศาสตร์ ได้นำมาใช้เรียกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงจากการใช้แรงงานคนและสัตว์มาเป็นพลังงานจากเทคโนโลยี เช่น เครื่องจักร เครื่องยนต์ต่าง ๆ อาชีพของคนในสังคม เปลี่ยนจากเกษตรกรรมเป็นการประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม วิธีการผลิตเปลี่ยนจากการยังชีพเป็นวิธีการผลิตเพื่อการค้า ที่อยู่อาศัยเปลี่ยนจากชนบทเป็นเมือง สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น หลังจากนั้น ว่าพัฒนา หรือ Development ก็ได้แพร่กระจายออกไปทั่วโลก โดยความหมายกว้าง ๆ ทั่วไปแล้ว หมายถึง การกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจเรียกว่า สังคมที่ได้รับการพัฒนา ได้มีผู้ให้ความหมายความหมายและทฤษฎีที่แตกต่างกันออกไป

สนธยา พลศรี (2547) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติการที่มีความหมายต่อเนื่องจากการวางแผน โดยมุ่งเน้นถึงการนำแผนและโครงการไปดำเนินการอย่างจริงจังและอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางด้านพระพุทธศาสนาก็ยังมีลักษณะเดียวกันกับการวางแผนงาน คือเป็นเรื่องของมนุษย์เท่านั้น แต่แตกต่างกันที่การวางแผนให้มีความสำคัญกับการดำเนินการทำงาน แต่พระพุทธศาสนายึดหลักความสุขของมนุษย์เท่านั้น

บุปผชาติ เข็มวิชัย (2558) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญงอกงามในทิศทางที่ดียิ่งขึ้นอย่างเป็นระบบ

จิตินัดดา สิงห์แก้ว (2562) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีการปรับปรุงและเหมาะสมกว่าเดิม หรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นสมบูรณ์เพื่อให้เป็นระบบ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนา คือ กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีระบบชัดเจน อาจมีการกำหนดแผนการไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นมากกว่าทิศทางที่แย่ลง เป็นกระบวนการที่มนุษย์ชักชวนหรือกระตุ้นให้หน่วยงานของตนเองนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนเกี่ยวข้องโดยหลักในการทำงานอย่างชัดเจน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) กล่าวว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่ถูกวางแผนไว้เป็นแนว โดยมีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันออกไป

Good (1973) กล่าวว่า แนวทาง หมายถึง แบบอย่างเพื่อใช้เป็นการสร้างแนวทางตัวอย่างขึ้นมาเพื่อลอกเลียนแบบ โดยมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นตัวหัวข้อเรื่องหรือหลักการที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน

Stoner และ Wankel (1986) กล่าวว่า แนวทาง หมายถึง การจำลองสิ่งที่เกิดขึ้นมาจากปรากฏการณ์ โดยสร้างความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนให้มีความเข้าใจ โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นการสร้างมโนทัศน์นั้นขึ้นมา

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวทาง คือ กระบวนการปฏิบัติที่ได้ศึกษาขึ้นมาเพื่อเป็นต้นแบบในการดำเนินงานตามโครงสร้างของหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงาน

จากความหมายเบื้องต้นของการพัฒนาและแนวทาง สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการทำงานที่มีกลุ่มสังคมจัดทำระบบขั้นตอนแบบมีแผนปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยจะต้องดำเนินงานตามโครงสร้างของหน่วยงานหรือองค์กรอย่างมีเป้าหมาย และทำให้การปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)

การดำเนินงานตามวงจรคุณภาพเดมมิงเป็นวิธีการที่เป็นขั้นตอนในการที่ทำงานเสร็จอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเชื่อถือวางใจได้เน้นให้การทำงานเป็นไปอย่างมีระบบ โดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการใช่วงจร PDCA เป็นเครื่องมือการบริหารงานอย่างต่อเนื่องในการติดตาม ปรับปรุงพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย

Deming (Deming in Mycoted, 2004) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีกระบวนการผลิตและบริการที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Plan คือ การกำหนดสาเหตุของปัญหา แล้วจากนั้นทำการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

ขั้นที่ 3 Check คือ การตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาด หรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

ขั้นที่ 4 Act คือ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนให้ทำซ้ำวงจร โดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

ฮิโตชิ (Hitoshi, 1996) กล่าวว่า การบริหารงานด้วยระบบวงจรคุณภาพถือว่าเป็นกิจกรรมปรับปรุงและการควบคุม ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติการแก้ไข โดยการวางแผน การนำแผนทีวางไว้มาปฏิบัติ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และถ้าผลลัพธ์ไม่ได้ตามที่คาดหมายไว้ จะมีการทบทวนแผนการเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 1 การวางแผน ถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพิจารณา กล่าวคือ เป็นส่วนที่ทำให้ส่วนอื่นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าแผนการไม่เหมาะสมจะทำให้การทำงานในส่วนอื่นล่าช้าและไม่บรรลุตามเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 การลงมือปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่าการนำแผนการมาปฏิบัตินั้นจำเป็นต้องมีขั้นตอน ในการสร้างความน่าเชื่อถือต่อบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบ เพื่อนำแผนไปปฏิบัติให้ได้อย่างเหมาะสม ในขั้นนี้การสื่อสารจึงเป็นส่วนสำคัญ อาจมีการจัดให้เข้าร่วมกิจกรรมหรืออบรมฝึกทักษะ

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ คือ การที่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่ 2 เสร็จแล้วนำมาประเมินผลของ การปฏิบัติงานตามแผนที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ หากเมื่อผลประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อาจเกิดจาก การไม่ปฏิบัติตามแผนงานที่ได้กำหนดอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติแก้ไข คือ ขณะเมื่อทำการปฏิบัติการแก้ไขความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องแยกแยะให้ชัดเจนว่า สิ่งใดคือปัญหา สิ่งใดคือสาเหตุ ถ้าความล้มเหลวมาจากการวางแผนที่ไม่เหมาะสม การทบทวนแผนการเท่านั้นไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา

ชนิกานต์ เขียรสูตร (2551) กล่าวว่า ขั้นตอนของวงจร PDCA ประกอบด้วย การวางแผน อย่างรอบคอบ เพื่อการปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไป แล้วค่อยตรวจสอบหาผลที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการ ปฏิบัติใดที่มีประสิทธิภาพที่สุดก็จะจัดให้เป็นมาตรฐาน หากไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายก็ต้อง หาวิธีการใหม่เพื่อให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (P) คือ ขั้นตอนของการวางแผนครอบคลุมกำหนดหัวข้อของ ปัญหาที่ต้องการปรับปรุงหรือแก้ไข หรือรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ เลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่าง ชัดเจนและต้องเอาข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนา ซึ่งการวางแผนอาจนำสู่การคาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรืออาจจะนำสิ่งที่มีอยู่แล้ว มาพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น

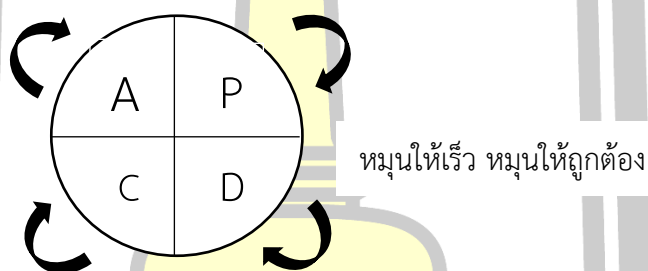
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ (D) คือ ขั้นตอนที่ลงมือปฏิบัติปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือก ที่ได้กำหนดไว้ตามขั้นตอนของการวางแผน ในขั้นนี้จะต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานว่า สอดคล้องและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ และจะต้องให้สื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และติดตามกำกับตลอดเวลา

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (C) คือ ขั้นตอนในการประเมินผลที่ถือว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ อีกอย่างหนึ่งในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้เราทราบว่าขั้นตอนการปฏิบัตินั้นบรรลุ วัตถุประสงค์ที่เป้าหมายกำหนดไว้หรือไม่ จะต้องตรวจสอบบ่อยครั้ง อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ข้อมูล เหล่านี้สามารถใช้เป็นประโยชน์ในลำดับต่อไป

ขั้นที่ 4 การดำเนินงานให้เหมาะสม (A) คือ ขั้นตอนการดำเนินงานในสิ่งที่เราทำอยู่ เป็นไปตามความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ใน 2 กรณี ผลที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มากน้อยเพียงใด หรือไม่เป็นตามวัตถุประสงค์เลย

ธีรนุช จันทร์ทองแก้ว (2562) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนา คุณภาพ PDCA คือ กระบวนการบริหารงานให้มีคุณภาพตามระบบ โดยประกอบไปด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ การวางแผน (P) การลงมือปฏิบัติ (Do) มีการตรวจสอบในขณะที่เราลงมือปฏิบัติงาน (C) และมีการปรับปรุงแก้ไข เมื่อมีข้อผิดพลาด (A) โดยมีการปรับปรุงแก้ไขงานในครั้งต่อไปลักษณะเป็นวงจร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา เดิมซ้ำอีกและเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงงาน

ปริทรรศน์ พันธุ์บรรยงก์ (2545 : 53-54) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) คือ องค์ประกอบหลักของวงจรการจัดการ ซึ่งสามารถแสดงวงจรการจัดการได้ ดังภาพประกอบ 1

ที่มา: ปริทรรศน์ พันธุ์บรรยงก์ (2545)

ภาพประกอบ 2 วงจรคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act)

ในที่นี้ คำว่า หมุนให้เร็ว หมุนให้ถูกต้อง ที่อยู่ทางด้านขวาของวงจรมันนั้น คือ การหมุนวงจร อย่างถูกต้องในขั้นตอนที่ 1 ส่งผลให้สามารถมีการปรับปรุงหรือแก้ไขได้ใน 1 ระดับ หากเกิดการหมุน ที่รวดเร็วจะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงอย่างรวดเร็วไปด้วย

P (Plan) คือ เริ่มจากการมองหาค่าที่เป็นปัญหาระหว่างระดับความแตกต่างจุดที่มุ่งหวัง และสภาพที่เป็นจริง เมื่อจับจุดที่เป็นปัญหาได้แล้วจัดทำแผนมาตรการในการแก้ไข

D (Do) คือ การปฏิบัติตามแผนมาตรการ เพราะแผนจะต้องเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุง และแก้ไขได้อยู่เสมอ มองเห็นว่าแผนที่จะลงมือปฏิบัติ นั้นเป็นแผนที่ใหม่ล่าสุดจริง ๆ

C (Check) คือ การเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับสิ่งที่เราคาดหวังไว้

A (Act) คือ การปฏิบัติหลังการตรวจสอบ หากผลลัพธ์ต่ำกว่าเป้าหมายอาจจะต้อง ทบทวนรูปแบบของแผน หากเมื่อทราบปัญหาแล้วว่าจุดบกพร่องมันเกิดขึ้นจากที่ใด หากปัญหา

เหล่านั้นมันสามารถแก้ไขได้ทันทีจะต้องรีบลงมือปฏิบัติ หากผลลัพธ์ดีกว่าเป้าหมาย ควรดูว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ต่ำเกินไปหรือควรมีเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

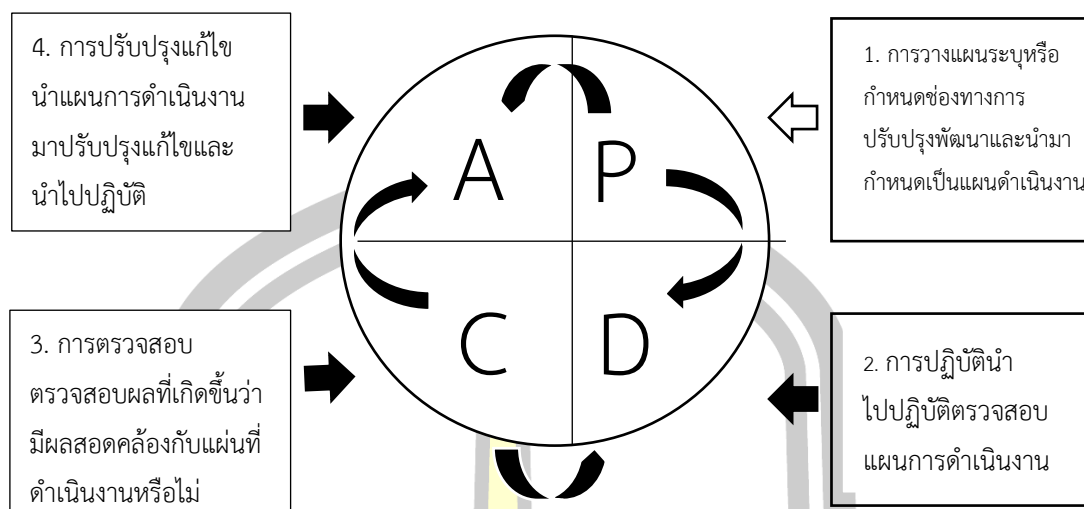
หากสรุปแล้ว PDCA สามารถทำให้หน่วยงานหรือองค์กรไปถึงเป้าหมายหรือความสำเร็จที่เราตั้งใจ ถ้าลองวิเคราะห์โดยใช้หลักการ Plan-Do-Check-Act เป็นกรอบในการวิเคราะห์ อาจแบ่งแยกได้เป็นดังนี้ “การตั้งเป้าหมาย” ถือเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการลงมือทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพราะการมีเป้าหมาย หมายถึง การที่เรารู้ว่าเราจะเดินทางไปที่ไหน ยิ่งถ้ารู้ว่าทำไมเราถึงต้องไป และยิ่งมองเห็นภาพของตัวเราเมื่อไปถึงเป้าหมายนั้นชัดเจนมากเท่าไร ยิ่งเกิดแรงกระตุ้นให้เราอยากออกเดินทางไปสู่เป้าหมายนั้นโดยเร็ว

Plan ขั้นตอนการวางแผน คือ การกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พร้อมกับพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยระบุวิธีการเก็บข้อมูลและกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงให้ชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะช่วยให้กิจการสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความสูญเสียต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ การทำงาน เงิน และเวลา

Do ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ เพื่อทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามแผนการที่ได้วางไว้

Check ขั้นตอนการตรวจสอบ คือ การประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทราบว่าในขั้นตอนการปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ แต่สิ่งสำคัญก็คือ ต้องรู้ว่าจะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป

Action ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม คือ การดำเนินงานให้เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากเป็นกรณีแรกก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งอาจหมายถึงสามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วกว่าเดิม หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเดิม หรือทำให้คุณภาพดียิ่งขึ้นก็ได้ แต่ถ้าหากเป็นกรณีที่สอง คือ ผลที่ได้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ควรนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร เช่น มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้ ให้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม ขอความช่วยเหลือจากผู้รู้ หรือเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ เป็นต้น

ที่มา : ศิริรัตน์ แจ่มรัศมิ์สกุล (2554)

ภาพประกอบ 3 วงจร PDCA เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามแผน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพที่ใช้ระบบการบริหารงานแบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะในระยะยาวนั้นกระบวนการที่เพิ่มคุณค่าให้ตัวเองได้เองตลอดเวลาก็ย่อมมีค่ากว่าสิ่งที่ทำได้แค่ครั้งเดียว โดยวงจรคุณภาพเดมมิ่งจะประกอบไปด้วย Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) การทำตามวงจรคุณภาพต้องทำซ้ำและพัฒนาไปเรื่อย ๆ เพื่อสรุปเป็นบทเรียนอยู่ตลอด ผู้นำองค์กรจึงจะต้องให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในองค์กรอย่างชัดเจนและมั่นใจให้พวกเขามีความรับผิดชอบและพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบผ่านกระบวนการประเมิน ซึ่งวงจร PDCA สามารถที่จะประยุกต์ใช้ได้หลากหลายกิจกรรม เช่น การวางแผนเป้าหมายในชีวิตการทำงานในองค์กร หรือ การดำเนินงานในหลากหลายแขนง

กระแสโลกมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ความเจริญก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีที่มีเข้ามาอย่างรวดเร็วและหลากหลาย เปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถรับรู้ข่าวสาร ติดตามข่าวสารอย่างไร้ขอบเขต ส่งผลให้เด็กและเยาวชนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้จากหลากหลาย แหล่งข่าวสารสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วโดยไม่มีข้อจำกัดในการสืบค้นหาข้อมูล ปรับเปลี่ยนเป็นแนวความคิดที่ออกมาทางด้านเจตคติ และพฤติกรรม สามารถแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ เนื่องจากเด็กและเยาวชนบางกลุ่มยังไม่สามารถที่จะควบคุมความคิดหรืออารมณ์ของตนเองได้ โดยเฉพาะในด้านความคิด ซึ่งส่วนใหญ่เกิดความเครียด หรือความวิตกกังวล ปัญหาความรัก ปัญหาซึมเศร้า ปัญหาการติดพนันออนไลน์ ปัญหาสารเสพติด และปัญหาครอบครัว ที่อาจนำไปสู่

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความสงบสุขของสังคม

ภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนถือได้ว่าเป็นตัวสะท้อนว่าโลกมีความเจริญรวดเร็วทางด้านวัตถุและเทคโนโลยี แต่เด็กและเยาวชนกลับมีจิตใจที่ด้อยโอกาสอย่างน่าเสียดาย การที่มีระบบที่คอยดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้จะต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถฝ่ากระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เข้ามา จึงจำเป็นต้องอาศัยกลุ่มคนที่ใกล้ชิดเด็กและเยาวชน นอกเหนือจากบุคคลในครอบครัวที่สามารถเข้าใจเจตคติและความต้องการของเด็กและเยาวชนอย่างลึกซึ้ง และสามารถสร้างความผูกพันจนเข้าไปนั่งอยู่กลางใจได้

การจะพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ ความสามารถ มีคุณธรรมและสามารถมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมได้มุ่งหวังไว้ โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นตัวกำหนดในการส่งเสริมให้ผู้เรียนแล้ว การคอยช่วยป้องกันและการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางหลากหลาย ทั้งด้านการที่มีเทคโนโลยีเข้ามาทำให้การสื่อสารเกิดความสะดวก ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาของสารเสพติด ปัญหาการพนันออนไลน์ หรือปัญหาด้านอื่น ๆ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้เรียน อาจก่อให้เกิดทั้งความทุกข์ ความเครียด วิตกกังวล ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบในด้านสุขภาพจิตเป็นอย่างมาก จนอาจนำไปสู่การทำให้เกิดปัญหาใหญ่ทางสังคมขึ้นมาได้ ดังนั้น การจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เกิดความสมบูรณ์ในทุกด้าน ซึ่งถือได้ว่าครูที่ปรึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญหลักในการดำเนินการเพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างใกล้ชิดและเมตตา จะต้องเกิดการสร้างองค์ประกอบทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา สร้างความรู้ความสามารถ โดยเสริมหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถจะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์และพัฒนาระบบให้เหมาะสม

หลักการ แนวคิดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นกระบวนการดำเนินงานในลักษณะของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

1. ความเป็นมาของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2542 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยกรมสามัญศึกษา และกรมสุขภาพจิตร่วมกันจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน ฯลฯ โดยกำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการ ต่อมาเมื่อมีการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดนโยบายสำคัญในการให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เพื่อให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบที่ช่วยเหลือดูแลนักเรียน โดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยเครื่องมือที่การทำงานอย่างชัดเจน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักในการดำเนินงาน และมีการประสานงานความร่วมมือจากทั้งภายในและภายนอกของสถานศึกษา รวมทั้งรับการสนับสนุน และส่งเสริมจากภายในโรงเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนแบบแผนอย่างชัดเจน มีเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีหลักฐานในการดำเนินงาน มีบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นกลุ่มที่คอยมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานอย่างมีระบบขั้นตอน สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการบริหาร โดยอาศัยความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และครูฝ่ายปกครอง รวมทั้งได้รับการประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนอย่างชัดเจน

พร้อมวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและนอกสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครองและครูที่คนที่มีส่วนร่วม

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบที่เน้นกระบวนการในการทำงาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นแกนหลักในการเข้าถึงนักเรียน มีเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนและมีมาตรฐาน สามารถนำเอาหลักฐานการทำงานมาตรวจสอบได้ มีบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานครั้งนี้ ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน

3. ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ กรมสามัญศึกษา (2544) กล่าวว่า ความสำคัญระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบที่สามารถพัฒนาเพื่อรับประกันคุณภาพ เนื่องจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางกายและจิตใจ ตลอดจนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมตามความมุ่งหวังในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กล่าวว่า ความสำคัญระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรมที่สามารถส่งผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม มุ่งให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี มีสุข จึงจำเป็นต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่จะคอยเป็นตัวช่วยเหลือนักเรียนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา

กรมสุขภาพจิต (2554) กล่าวว่า ความสำคัญระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง จากสภาพปัญหาในสังคมจึงได้มีการดำเนินงานเป็นระบบขั้นตอนที่จะช่วยส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหลากหลายโดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็ว การทำงานอย่างมีระบบสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นการทำงานที่มีมาตรฐานจึงเป็นการสอดคล้องในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

วีระศักดิ์ จันทะรักษ์ (2553) กล่าวว่า หมายถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญ โดยเฉพาะการช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขกับนักเรียน โดยการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนตามความต้องการซึ่งเน้นการพัฒนาพร้อมกับท้องถิ่น

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการทำงานที่มีระบบขั้นตอนในการทำงานที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการทำ

ให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนของตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถแบ่งแยะนักเรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อที่จะส่งเสริม ป้องกัน สนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการในดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดความช่วยเหลืออย่างมีเป้าหมายชัดเจน มีขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน หลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีอย่างเป็นระบบ มีแบบบันทึกการเยี่ยมบ้านสำหรับครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา เพื่อศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุน แล้วป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเป็นการร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะบุคลากรในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชน เนื่องจากปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัย และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ทำให้ครูประจำชั้นรู้จักนักเรียนมากขึ้น การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดกลุ่มนักเรียน หากนักเรียนคนใดที่มีปัญหาที่จัดการส่งเสริมนักเรียนการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

4. องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้เสนอองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย จำนวน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 5 ประการ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหา

5. การส่งต่อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอองค์ประกอบ
ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
4. การป้องกันและการแก้ไข
5. การส่งต่อ

กรมสุขภาพจิต (2554) ได้เสนอองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ประกอบด้วย

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

คู่มือการบริหารจัดการและปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของ
สถานศึกษา (สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา, 2559)
ได้เสนอองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย

1. การจัดครูที่ปรึกษา/จัดกลุ่มผู้เรียน
2. การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน
3. การทำความรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล
4. การประชุมผู้ปกครอง
5. การคัดกรองนักเรียน
6. การช่วยเหลือและส่งต่อ
7. พัฒนาการด้วยกิจกรรมโฮมรูม
8. พัฒนาอย่างต่อเนื่อง
9. รายงานผลการพัฒนาผู้เรียน
10. รายงานผลระบบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้เสนอองค์ประกอบของ
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดมาสังเคราะห์ สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน
4. ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา
5. ด้านการส่งต่อ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการช่วยเหลืออย่างมีขั้นตอน สอดคล้องกับการบริหารงานของสถานศึกษาที่เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สอง ด้วยความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในทุก ๆ ด้านจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้ครูจำเป็นต้องละลายพฤติกรรมโดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีงามกับนักเรียน รวมถึง ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ให้มีความแข็งแกร่งทั้งด้านจิตใจ และพฤติกรรม เพื่อสามารถดำรงชีวิต สร้างสมดุล ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และ 5) ด้านการส่งต่อ

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละองค์ประกอบ มาศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดความหมายและตัวชี้วัด ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 1.1 ความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายของการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล หมายถึง ขั้นตอนที่จะทำให้ทราบถึงจุดแข็งจุดด้อยของนักเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันและช่วยเหลือ ส่งเสริมผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยครู ที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งด้านการเรียนและ

ความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัว เช่น ระเบียบสะสม หรือ เครื่องมือที่ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานหรือข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ประกอบด้วย

- แสดงออก
- สายตาเลื่อนกลาง
- สภาวะจิตใจ
1. ด้านการเรียนและความสามารถ
 - ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน
 - ความถนัดสนใจในรายวิชาที่ชื่นชอบ
 - พฤติกรรมที่มีผลต่อการเรียนในรายวิชา
 - ความสามารถพิเศษที่ส่งผลให้นักเรียนมีความกล้า
 2. ด้านร่างกายและจิตใจ
 - ความสูง/น้ำหนัก ตามเกณฑ์มาตรฐาน
 - ความบกพร่องทางด้านร่างกาย เช่น การมองไม่เห็น
 - เกิดความวิตกกังวลจากสภาพแวดล้อมส่งผลกระทบต่อ
 3. ด้านครอบครัว
 - รายได้ บิดา/มารดา เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือน
 - ผู้ปกครองสามารถใช้ความสัมพันธ์อันดีงามในการคุ้มครอง

ดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการใช้สารเสพติด รับรองความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ หรือแม้แต่การแสดงออกของเรื่องราวพฤติกรรมทางเพศ

4. ด้านอื่น ๆ ที่ครูประจำชั้นพบจากการสังเกตหรือสอบถาม ข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้เสนอความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการที่สำคัญ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ข้อมูลเบื้องต้นที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพได้การช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนได้อย่างถูกทางและเหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ครูที่ปรึกษาดำเนินการทำความรู้จักนักเรียน โดยใช้การกรอกข้อมูลตามแบบฟอร์ม วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อที่จะวางแผนการแบ่งกลุ่มในการช่วยเหลือและพัฒนาตามกระบวนการขั้นต่อไป

มรุริน แผลงจันทิก (2554) ได้เสนอความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีพฤติกรรมซึ่งแตกต่างกันออกไป ทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว เพื่อส่งเสริมการช่วยเหลือในด้านต่างๆ

พรศักดิ์ ผกากรอง (2562) ได้เสนอความหมายของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง กระบวนการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลของนักเรียนในด้านพฤติกรรมเชิงบวกและเชิงลบที่สามารถใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต หรือสัมภาษณ์ นักเรียนที่มีความแตกต่างทางด้านพฤติกรรมที่หลากหลาย โดยสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปวางแผนหาวิธีการป้องกันและพัฒนาต่อไป

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง วิธีการดำเนินงานเบื้องต้นที่ครูประจำชั้นเรียนจำเป็นต้องอย่างมากในการทำความรู้จักนักเรียนในปกครองของตนเองที่มีพื้นฐานสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในการช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมประโยชน์ในการส่งเสริมให้กับนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

1.2 ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายของขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ไม่มีการใช้ความรู้สึกของเรื่องการคาดเดาข้อมูล โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนในปกครองน้อยที่สุด ประกอบด้วย

1. ระเบียบสะสม
2. แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน หรือ SDQ
3. เครื่องมืออื่น ๆ เช่น
 - แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
 - แบบสัมภาษณ์นักเรียน
 - แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
 - แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน
 - แบบบันทึกสุขภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายของขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ระบบที่ประกอบด้วยวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นของรายบุคคลที่เกิดจากการบันทึก ประกอบด้วย

1. ระเบียบนสะสม

ระเบียบนสะสม (ปผ.8) เป็นเครื่องมือในรูปแบบเอกสาร เพื่อรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว ครอบครัว การศึกษา อาชีพ สุขภาพ และบุคลิกภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้จักและเข้าใจนักเรียนในทุกด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรม และการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า การใช้ระเบียบนสะสมควรใช้ด้วยความรอบคอบและจริงจัง

2. แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน (SDQ)

SDQ เป็นเครื่องมือสำหรับการคัดกรองจุดแข็งและจุดอ่อนในตัว of นักเรียน โดยมีผู้ปกครองจะต้องทำแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการปกครอง โดยจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

1. แบบประเมินสำหรับนักเรียนประเมินตัวเอง (self-rated)
2. แบบประเมินสำหรับครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน (teacher)
3. แบบประเมินสำหรับผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน (parent)

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำเป็นจะต้องมีข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ซึ่งจะทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจในตัวนักเรียนของตนเองมากยิ่งขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทำการคัดกรองนักเรียนในช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อหาสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนให้เหมาะสมตามวัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายของขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน การรู้จักข้อมูลนักเรียนในส่วนเบื้องต้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ประกอบด้วย

1. การสังเกต
 - พฤติกรรมการแสดงออก พฤติกรรมการทำงาน
2. การสัมภาษณ์
 - ผู้เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครอง ญาติ เพื่อนร่วมชั้น)
 - ตัวนักเรียน
3. การเยี่ยมบ้าน
4. ศึกษาข้อมูล

- ผลงานนักเรียน
- เอกสารหลักฐานอื่น ๆ (ระเบียบสะสม บันทึกลับสุขภาพ)

5. ทดสอบ

- แบบทดสอบระดับสถานศึกษา
- แบบทดสอบระดับชาติ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547 : 35-36 อ้างอิงมาจาก มาโนช ตัญยงค์, 2564 : 24-26) ได้เสนอความหมายของขั้นตอนการการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาความแตกต่างที่มีพื้นฐานความมีชีวิตแตกต่างกัน และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจในตัวนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ประกอบด้วย

1. วิธีการและการใช้เครื่องมือที่ครอบคลุมด้านความสามารถด้านสุขภาพและด้านครอบครัว
2. ระเบียบสะสม คือ เครื่องมือในรูปแบบเอกสารต้องเก็บเป็นความลับ หากเป็นไปได้จะต้องเก็บไว้กับครูที่ปรึกษาและมีตู้เก็บให้มิดชิด ควรเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อสามารถนำเสนอต่อครูที่ปรึกษาคนใหม่ของปีการศึกษาถัดไป
3. แบบประเมินเด็ก (SDQ) เป็นเครื่องมือคัดกรอง ไม่ได้เป็นเครื่องมือแบบวัดหรือทดสอบ จัดทำขึ้นมาเพื่อคัดกรองพฤติกรรมของตัวนักเรียน
4. แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก มีทั้งหมด 3 ชุด คือ ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก ชุดที่ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินเด็ก และชุดที่เด็กประเมินตนเอง โดยการประเมินไม่ควรห่างจากเด็กประเมินตนเองเกิน 1 เดือน ซึ่งหากเป็นไปได้ควรประเมิน 3 ชุดพร้อมกัน จะต้องใช้ควบคู่กันให้เกิดความเที่ยงตรงเพื่อให้ผลสมบูรณ์มากที่สุด หรือใช้เครื่องมืออื่น ๆ ในการประเมินพฤติกรรมของเด็กในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยจะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนของนักเรียนในปกครองที่มาจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อการคัดกรองและนำไปใช้ประโยชน์ในขั้นตอนต่อไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ประกอบด้วย ข้อมูลจากระเบียนสะสมนักเรียน ข้อมูลนักเรียนโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) การสัมภาษณ์นักเรียน สอบถามผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล สังเกตพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่ครูที่ปรึกษาสามารถสังเกตได้ง่ายมากที่สุด

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

2.1 ความหมายของการคัดกรองนักเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการคัดกรองนักเรียนไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามพฤติกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้เสนอความหมายการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจากขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลมาจำแนกตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การนำผลการประเมิน ข้อมูลจาก ระเบียบสะสม บันทึกการเยี่ยมบ้าน บันทึกการเยี่ยมหอพักและบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ปกครองมาดำเนินคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถนำนักเรียนที่ไม่จัดอยู่ในชั้นกลุ่มมาตรฐาน ช่วยแก้ไขได้อย่างเร่งด่วน การคัดกรองนั้นครูที่ปรึกษาจำเป็นจะต้องยึดเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด และต้องรักษาความลับของนักเรียน

2.2 ขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การคัดกรองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนนั่นเอง ประกอบด้วย

- กลุ่มปกติ คือ กลุ่มที่พฤติกรรมไม่มีปัญหา
- กลุ่มเสี่ยง คือ กลุ่มที่พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน
- กลุ่มมีปัญหา คือ กลุ่มที่มีพฤติกรรมอย่างชัดเจน

การจัดกลุ่มนักเรียนส่งผลส่งผลดีต่อครูที่ปรึกษาเพื่อสามารถหาวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา ซึ่งถ้าครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียน เพื่อจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในการแก้ปัญหานักเรียนจะน้อยลงไปทันที

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน การกำหนดกฎเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งยังกำหนดเกณฑ์ว่าความรุนแรงใดจัดอยู่ในกลุ่มใด โดยแบ่งกลุ่มคัดกรองออกเป็น ทั้งหมด 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

- กลุ่มปกติ นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเอง
- กลุ่มเสี่ยง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวที่ไม่เหมาะสม ผลการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงไปทางลบ
- กลุ่มมีปัญหา นักเรียนที่มีพฤติกรรมชัดเจน มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองและในสังคม

ซึ่งจากการคัดกรองจะพบเด็กที่มีความต้องการพิเศษแทรกอยู่ในเด็กทั้ง 3 กลุ่มเหล่านี้ โดยมีความต้องการ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม เด็กออทิสติก และเด็กอัจฉริยะ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กกลุ่มนี้ตามศักยภาพของบุคคล

ผล พรหมทอง (2555) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน หมายถึง เป็นขั้นตอนที่สำคัญ หากครูที่ปรึกษาคัดกรองผิดพลาดจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนในระยะยาว ขั้นตอนนี้จึงจะช่วยให้จัดกลุ่มผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและพัฒนาอย่างมีเป้าหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน หมายถึง พิจารณาข้อมูลของนักเรียนจากบันทึกข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล และบันทึกข้อมูลสะสมอย่างต่อเนื่อง และจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองทุก ๆ 1 ภาคเรียน เพื่อรับทราบพฤติกรรมว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนจะต้องมีการพิจารณาจากเอกสารบันทึกของนักเรียน ในการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ครูที่ปรึกษาจะต้องติดตามและมีการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น

3. ด้านการพัฒนาและส่งเสริม

3.1 ความหมายการพัฒนาและส่งเสริม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายของการพัฒนาและส่งเสริมไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมาย การพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน การจัดกิจกรรมที่คอยส่งเสริมความถนัดนักเรียนตามทักษะความสามารถอย่างสม่ำเสมอ เน้นสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้เสนอความหมายการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนที่อยู่ในการดูแลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นและภูมิใจกับศักยภาพของตนเองได้ในด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้กระบวนการหรือเครื่องมือในการส่งเสริมที่หลากหลายวิธี ขึ้นอยู่กับตัวนักเรียน และเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง การสนับสนุนที่จำเป็นต้องจะมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/สถานประกอบการ ในการวางแผนฝึกทักษะ ประสบการณ์ อาชีพในสถานการณ์จริงของนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา

และยังช่วยให้นักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้นตามที่สถานศึกษาคาดหวัง

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง กิจกรรมสามารถช่วยเหลือให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ดียิ่งขึ้น เน้นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเกิดจากการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะ การดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาและส่งเสริม

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายขั้นตอนของการพัฒนาและส่งเสริมไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง วิธีการและเครื่องมือเพื่อการส่งเสริมนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่สามารถพิจารณาดำเนินการได้แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่จะสามารถดำเนินการ คือ

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อส่งเสริมนักเรียนทั้งรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนหรือสถานที่ในโรงเรียนจัดพื้นที่ให้เหมาะสม โดยมีครูที่ปรึกษาเปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัวในการดำเนินกิจกรรม
2. การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เป็นการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองที่คอยช่วยเหลือดูแลนักเรียนซึ่งกันและกัน โดยมีการจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ไม่ใช่เพียงการรายงานพฤติกรรมนักเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นครูที่ปรึกษาจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมและต้องใช้อุปกรณ์สื่อสารที่ไม่กระทบต่อจิตใจของผู้ปกครอง เน้นการแสดงถึงความห่วงใยใส่ใจนักเรียน และตระหนักให้ผู้ปกครองร่วมรับผิดชอบด้วยกัน
3. การจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่หลากหลาย โดยนักเรียนสามารถได้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง วิเคราะห์ปัญหา/สาเหตุของผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา เพื่อกำหนดกิจกรรมในการช่วยเหลือ เช่น

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม/กิจกรรมในห้องเรียน การสร้างบรรยากาศให้เหมาะสมเปรียบเสมือนบ้านหลังหนึ่ง โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนรู้จักตนเอง มีทักษะในการปรับตัวและใช้ชีวิตสังคม เป็นต้น รวมทั้งให้มีการบันทึกสรุปผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังการจัดกิจกรรมทุกครั้ง ซึ่งการบันทึกอาจบันทึกในแผนการจัดกิจกรรมหรือในแบบฟอร์มบันทึกที่แยกออกมาต่างหากก็ได้
2. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง สถานศึกษาควรจัดประชุมผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ครูที่ปรึกษาจะต้องเตรียมพร้อมข้อมูลนักเรียนแต่ละคนอย่างรอบคอบในการประชุมควรมีหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน
3. การจัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยระหว่างครูและนักเรียน เช่น กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน กิจกรรมพัฒนาตนเอง หรือกิจกรรมคลายเครียด เพื่อให้นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้น หรือแม้กระทั่งครูที่ปรึกษาได้มีความรู้จักกันและมีกิจกรรมร่วมกันมากยิ่งขึ้น กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง ครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและ

พัฒนานักเรียนทุกกลุ่ม อาจจะเป็นการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตามความต้องการหรือให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ดนตรี กีฬา หรือ ศิลปะ โดยครูที่ปรึกษาจะต้องใช้คำพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความเอาใจใส่และห่วงใยของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน จัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการพัฒนาและการส่งเสริม หมายถึง เป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามสถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง เพื่อเด็กนักเรียนจะได้รับการส่งเสริม และพัฒนาให้เด็กนักเรียนเติบโตอย่างมีศักยภาพ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญา สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข โดยเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน โดยได้รับความร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือองค์กรภายนอก เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

4. ด้านการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน

4.1 ความหมายการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายขั้นตอนการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมาย การป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ไม่ปล่อยละเลยนักเรียน ควรให้ความเอาใจใส่ดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างเท่าเทียมกัน ดูแลในการป้องกันช่วยเหลือนักเรียนเฉพาะหน้า และกิจกรรมการป้องกันระยะยาว

สุภัทสร สุริยะ(2562) ได้เสนอความหมายการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยช่วยเหลือและเอาใจใส่ ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อผ่อนคลายปัญหานักเรียนให้ลดน้อยลง โดยเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายอย่างใกล้ชิดในเบื้องต้น

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) ได้เสนอความหมายการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือนักเรียน โดยจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของครูที่ปรึกษา หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ครูที่ปรึกษาจำเป็นจะต้องดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกคนให้มีความเท่าเทียมกัน สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาจำเป็นจะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและคอยช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งครูที่ปรึกษาควรเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และสำหรับนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาจำเป็นอย่างมากที่จะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด โดยไม่ปล่อยปละละเลยให้เป็นปัญหาสังคม

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ครูที่ปรึกษาจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเอาใจใส่นักเรียน โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนของตนเองจนกลายเป็นปัญหาของสังคม โดยการสร้างภูมิคุ้มกันจากวิธีการที่หลากหลาย โดยเป็นการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้น จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมาก

4.2 ขั้นตอนการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายขั้นตอนการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียน มีหลายเทคนิควิธีการ ประกอบด้วย

1. การให้คำปรึกษาเบื้องต้น
2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
 - 2.1 กิจกรรมในชั้นเรียน
 - 2.2 กิจกรรมสื่อสารผู้ปกครอง
 - 2.3 กิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - 2.4 กิจกรรมซ่อมเสริม
 - 2.5 กิจกรรมเพื่อนช่วยเหลือเพื่อน

3. การติดตามดูแลช่วยเหลือ ครูควรจัดกิจกรรมการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ควรมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลการคัดกรองนักเรียนและข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง

5. ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

5.1 การรักษาความลับ

5.1.1 เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือแก้ไข ไม่ควรนำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยไม่ระบุชื่อ-สกุลจริงของนักเรียน และการเปิดเผยควรเป็นไปในลักษณะที่ให้เกียรตินักเรียน

5.1.2 บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสมและสะดวก
การเรียกใช้

5.1.3 การรายงานการช่วยเหลือนักเรียน ควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้โดย
ให้เกียรติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

5.2 การแก้ไขปัญหา

5.2.1 การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหา
ให้ครบถ้วนและหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้น ๆ เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียง
สาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

5.2.2 มีปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุ
ที่เหมือนกันและหาวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จ กับนักเรียนคนหนึ่งก็อาจไม่เหมาะกับ
นักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะการให้
คำแนะนำปรึกษาจึงไม่มีสูตรการช่วยเหลือสำเร็จตายตัว เพียงแต่มีแนวทาง กระบวนการหรือทักษะ
การช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ผักผ่อน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหา
ในนักเรียนแต่ละคน

สุภัทสร สุริยะ (2562) ได้เสนอความหมายขั้นการป้องกันและการช่วยเหลือ
นักเรียน หมายถึง ขั้นตอนนักเรียนที่ต้องการจะได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือคำชี้แนะ
ซึ่งครูที่ปรึกษาจำเป็นจะต้องดูแลเอาใจใส่อย่างดี โดยใช้เทคนิควิธี ประกอบด้วย

- การให้คำปรึกษาเบื้องต้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือขั้นแรกที่ทำให้นักเรียน
นั้นได้ผ่อนคลายปัญหา ทั้งด้านความรู้สึก ด้านความคิด โดยครูที่ปรึกษาควรมีความรู้พื้นฐานในด้าน
จิตวิทยาเบื้องต้น หรือทักษะการสร้างสัมพันธภาพมาจากการเข้าอบรม หรือพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
ในการให้คำปรึกษาครูจำเป็นต้องตั้งคำถามให้เหมาะสม การรับฟังเนื้อหา ซึ่งเรื่องที่นักเรียนปรึกษา
อาจเป็นเรื่องในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว หรือ ปัญหาในวัยรุ่น แต่ซึ่งที่ต้องคำนึงถึง
คือการรักษาความลับของนักเรียน บันทึกข้อมูลให้เหมาะสม

- การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือแก้ไข โดยอาจจะขอความ
ร่วมมือของทางผู้ปกครอง สถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชนให้การดำเนินการ เช่น กิจกรรมที่
เสริมทักษะ เสริมหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน เป็นต้น

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) ได้เสนอความหมายขั้นการป้องกันและ
การช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง วิธีการช่วยเหลือทั้งป้องกันและการแก้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปะละเลย
นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม ประเทศชาติต่อไป โดยการใช่วิธีการให้คำปรึกษาเบื้องต้น
วิเคราะห์ต้นตอของปัญหาที่นักเรียนมาปรึกษา เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว

แต่อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน และควรเก็บเป็นความลับไม่ควรเปิดเผย และจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมาย
 ขั้นการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานป้องกันและเฝ้าระวังโดยมีวิธีการ
 เพื่อกำหนดกิจกรรมในการช่วยเหลือ ได้แก่

1. กิจกรรมในห้องเรียน
2. กิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่พัฒนา
 ผู้เรียนอย่างหลากหลาย ผู้ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม รวมทั้ง
 ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน
3. กิจกรรมซ่อมเสริม
4. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
5. การสื่อสารกับผู้ปกครอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอ
 ความหมายขั้นการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ป้องกันและ
 ช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา โดยการใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น การให้คำปรึกษา
 เบื้องต้น การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาก็กิจกรรมในชั้นเรียน หรือการจัดกิจกรรม
 เสริมหลักสูตรพร้อมติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า
 ขั้นการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ครูที่ปรึกษาจำเป็นจะต้องดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียน
 อย่างเท่าเทียมกัน หาวิธีการช่วยเหลือป้องกันโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของ
 สังคม ครูที่ปรึกษาจำเป็นจะต้องมีความรู้เบื้องต้นในหลักจิตวิทยา ตลอดจนจัดทำกิจกรรมที่สอดคล้อง
 กับพฤติกรรมของนักเรียน โดยเฉพาะการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้น พร้อมกำกับติดตามดูแลอย่าง
 สม่ำเสมอ

5.3 ด้านการส่งต่อ

5.3.1 ความหมายการส่งต่อ

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมายการส่งต่อนักเรียนไว้ ดังนี้
 กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายการส่งต่อ หมายถึง
 ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน อาจมีบางกรณีที่ครูที่ปรึกษายากต่อการให้การช่วยเหลือ
 หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

ราตรี วรรณพุกษ์ (2559) ได้เสนอความหมายการส่งต่อ หมายถึง ครูที่ปรึกษาจะต้องส่งต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมแตกต่างกันออกไปสู่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการส่งเสริมและพัฒนาอย่างถูกวิธี

มธุริน แผลงจันทิก (2554) ได้เสนอความหมายการส่งต่อ หมายถึง การช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการช่วยเหลือจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ได้ดีขึ้น โดยครูที่ปรึกษาพิจารณาส่งต่อให้ครูแนะแนว หรือหากเป็นกรณีที่ยากต่อความช่วยเหลือจะต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญในลำดับถัดไป

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายการส่งต่อ หมายถึง หากผู้เรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดีขึ้นก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ กับกลุ่มปกติได้ แต่ถ้าหากหากไม่สามารถปรับตัวได้ให้ส่งต่อภายในหรือภายนอก

สุภัทสร สุริยะ (2562) ได้เสนอความหมายการส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพราะบางเหตุการณ์ครูที่ปรึกษาตามกระบวนการอาจมีกรณีที่ยากต่อการช่วยเหลือ

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) ได้เสนอความหมายการส่งต่อ หมายถึง เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน โดยการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบุคลากรภายนอก จำเป็นต้องส่งต่อเพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จตามศักยภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายการส่งต่อ หมายถึง กรณีที่ครูไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียน หรือช่วยเหลือแล้วแต่มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษหรืออัจฉริยะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาสก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการส่งต่อ หมายถึง ปัญหาของนักเรียนในการดูแลของครูที่ปรึกษา ในบางกรณีไม่สามารถที่จะช่วยเหลือให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญ โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

5.3.2 ความหมายขั้นตอนการส่งต่อ

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอความหมาย ขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการส่งต่อ หมายถึง แยกนักเรียนตามขั้นตอนที่กำหนดตามเกณฑ์ เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือจากภายในและภายนอก

สถานศึกษา เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การส่งต่อแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การส่งต่อภายในครูประจำชั้นส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน ครูควรทำความเข้าใจและชี้แจงนักเรียนถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ สรุปรายชื่อนักเรียนและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมาในบันทึกการส่งต่อ ติดตามผลการช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ

2. การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของโรงเรียน โดยครูแนะแนวหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง การส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกในรายการของนักเรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ครูแนะแนวหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รับนักเรียนส่งต่อจากครูประจำชั้น ดำเนินการให้คำปรึกษาช่วยเหลือและประสานกับครูประจำชั้น เพื่อแจ้งผลการช่วยเหลือ ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้นก็จะอยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น แต่ถ้ายังไม่ดีขึ้นก็นำเข้าที่ประชุมปรึกษารายกรณี เพื่อร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจนพฤติกรรมดีขึ้นก็ส่งกลับไปอยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น ในบางกรณีแม้จะเข้าที่ประชุมปรึกษารายกรณีแล้วก็ไม่ดีขึ้น ยากต่อการช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้อง ก็ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อหาสาเหตุและแก้ไขต่อไป การส่งต่อเป็นวิธีการช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกวิธีตามทักษะในวิชาชีพของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละทาง เพื่อให้เกิดผลดีที่สุุดต่อนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการส่งต่อ หมายถึง หากครูที่ปรึกษาพบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยกิจกรรมทั่วไป ให้ครูที่ปรึกษาส่งต่อเพื่อร่วมกิจกรรมเฉพาะทาง แต่จะต้องเก็บความลับของนักเรียนให้ครอบคลุมจัดการติดต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญในองค์กรภายนอก เช่น หากไม่สามารถปรับตัวได้ให้ส่งต่อภายในหรือภายนอก

1. ส่งต่อภายใน ได้แก่ ครูแนะแนว ครูปกครอง ครูกิจกรรม เช่น กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ฯลฯ

2. ส่งต่อภายนอก ได้แก่ สาธารณสุข/โรงพยาบาล ตำรวจ ฯลฯ ทั้งนี้ในขั้นตอนของการส่งต่อจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับรู้และร่วมแก้ไขปัญหา โดยต้องได้รับความยินยอมของผู้ปกครองเพื่อให้นักเรียนได้รับการบำบัด

สุภัทสร สุริยะ (2562) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในกรณีที่มีความยากต่อการช่วยเหลือจึงจำเป็นต้องแจ้งไปยังผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว โดยการส่งต่อภายใน และภายนอก

1. ส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังบุคลากรในสถานศึกษาที่สามารถเฉพาะด้านหรือให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับปัญหาที่นักเรียนประสบอยู่ เช่น การเรียนอ่อนในวิชาพื้นฐาน การมีปัญหากับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

2. ส่งต่อภายนอก ครูที่ปรึกษาจำเป็นจะมีข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนเพื่อให้การประสานงานส่งต่อง่ายขึ้น โดยการติดต่อไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองในการหาผู้เชี่ยวชาญภายนอกให้นักเรียน เพื่อส่งไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หรือรับการบำบัด ซึ่งอาจจะเกิดจากความรุนแรงทางด้านร่างกายและจิตใจ เหตุการณ์ที่มีผลกระทบเป็นอย่างมาก และต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองของนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 (2563) ได้เสนอความหมายขั้นตอนการส่งต่อ หมายถึง การดำเนินงาน การส่งต่ออย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

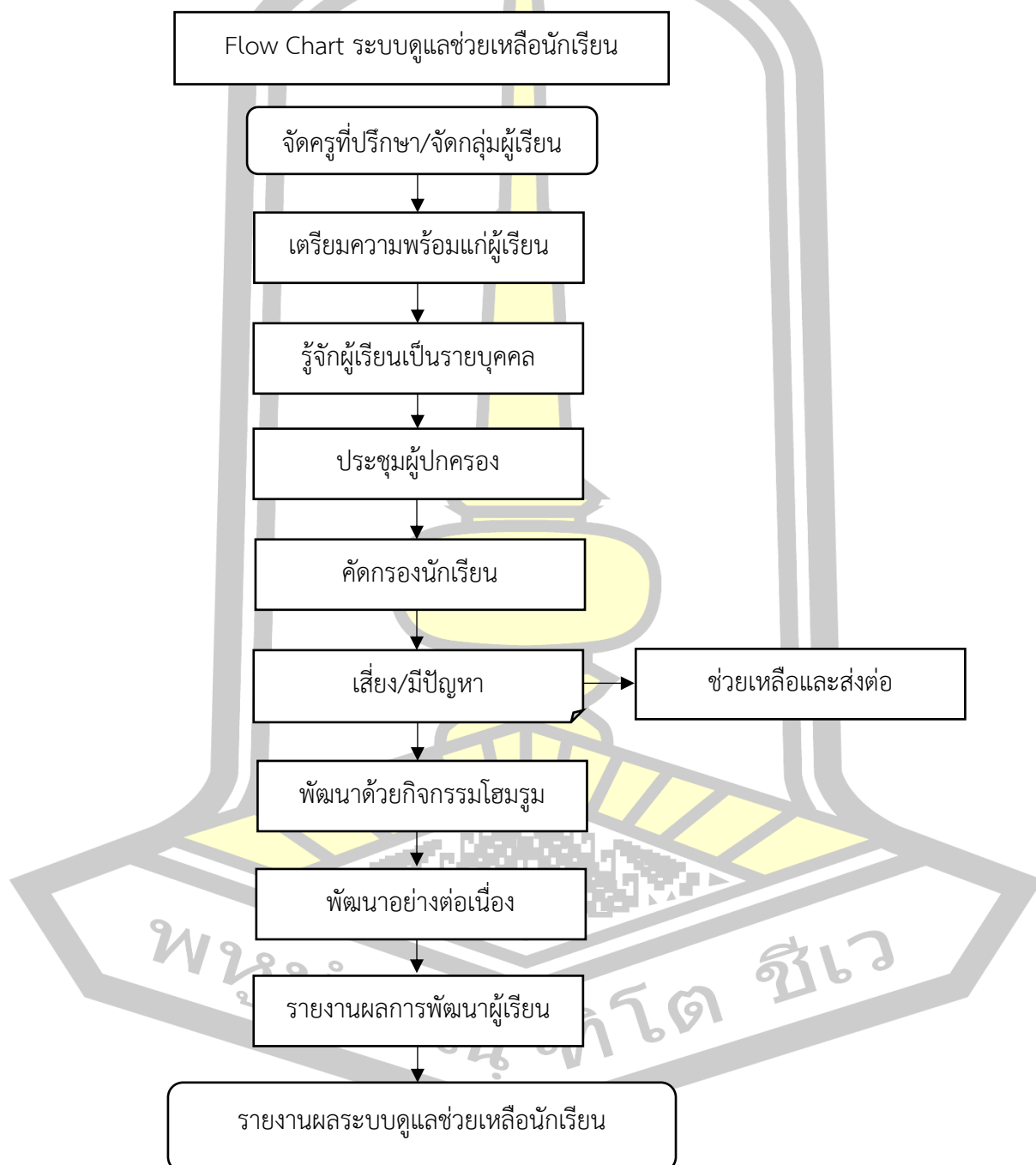
1. การส่งต่อภายใน ครูส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ส่งมาให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ โดยต้องมีข้อมูลพื้นฐานที่ควรทราบ คือ ประวัติส่วนตัว ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลด้านการเรียน โดยมีวิธีการประกอบด้วย

- 1.1 ทำความเข้าใจและชี้แจงให้นักเรียนถึงความจำเป็นที่จะต้องส่งต่อ
- 1.2 ประสานกับครูที่จะช่วยเหลือ
- 1.3 สรุปลงข้อมูลนักเรียนและวิธีการช่วยเหลือที่ผ่านมาในการบันทึก
- 1.4 นัดหมาย เวลาสถานที่ให้ชัดเจน และติดตามผลการช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจใช้เครื่องมือในรูปแบบการบันทึกการส่งต่อภายในโรงเรียนเป็นรายบุคคล/กลุ่ม

2. การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน โดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการ ปัญหาที่ครูแก้ไขไม่ได้ อาจเกิดจากสภาพแวดล้อม ดังนั้นจำเป็นจะต้องรู้ข้อมูลพื้นฐานด้านครอบครัว ความเป็นอยู่อาศัย สภาพการเงินทางครอบครัว และข้อมูลเบื้องต้น พร้อมติดต่อผลการช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ

จากการให้ความหมายของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่คงเดิมหรือมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงลบ เนื่องจากดำเนินการส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง หลังจากที่ครูที่ปรึกษาได้ช่วยเหลือเต็มที่แล้วถือได้ว่าเป็นความรับผิดชอบขั้นสุดท้ายของครูที่ปรึกษาตลอดการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก แต่ต้องได้รับความ

ยินยอมจากผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่แน่ชัดครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเพื่อนำไปวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนจะพิจารณาส่งออกไปยังภายนอก เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นอาจไม่ได้เกิดจากสาเหตุเดียว แต่อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุที่สัมพันธ์กัน จึงไม่สามารถช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นได้เท่าที่ควร ดังนั้นการส่งต่อยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจึงเป็นการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จอย่าง

ภาพประกอบ 4 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จตุภรณ์ นิสสัย (2558) ได้ศึกษาการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต้องหาทางแก้ไขตามลำดับดังนี้ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการพัฒนา นักเรียน ด้านการแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน สภาพที่ควรจะเป็นของการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งต้องหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้นตามลำดับดังนี้ ด้านการป้องกันนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการพัฒนา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับต้องการพัฒนาตามลำดับดังนี้ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรอง นักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการพัฒนา นักเรียน ด้านการแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการป้องกันนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียน ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน ด้านการส่งต่อนักเรียนดังนี้ ส่งข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสารประจำตัวและข้อมูลที่ได้รับมาโดยเฉพาะ เช่น ข้อมูลที่รับรู้จากการเยี่ยมบ้าน การพูดคุยกับผู้ปกครอง ส่งต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา นักเรียนเก็บข้อมูล ประวัติของนักเรียนอย่างละเอียดและรอบคอบ และในการส่งต่อนักเรียนไปยัง ผู้เชี่ยวชาญภายนอกหรือหน่วยงานอื่นยังมีการประสานงานที่ล่าช้า ด้านการคัดกรองนักเรียนนี้ ควรมีระบบคัดกรองที่ชัดเจน เป็นระบบ ไม่ซ้ำซ้อน ครูมีการคัดกรองทำให้แยกเด็กได้ เป็นประโยชน์ ในการช่วยเหลือนักเรียนได้ดี และนำนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงมาพัฒนา ก่อน ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลดังนี้ ควรมีกิจกรรมพบปะระหว่างครูกับผู้ปกครองบ่อย ๆ ควรให้มีการจัดทำข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลให้มากขึ้นและเยี่ยมบ้านของนักเรียนให้ครบทุกคน ด้านการพัฒนา นักเรียนนี้ ควรตรวจสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล สอนเสริมในช่วงพักกลางวัน และควรตั้งกฎระเบียบและ การปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด ให้บรรลุจุดมุ่งหมายด้านการแก้ไขปัญหา นักเรียนนี้ พูดคุยกับ นักเรียนถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ครูดำเนินการแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยการประสานผู้ปกครองและ หน่วยงานอื่น ๆ และช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน ด้านการป้องกันนักเรียนนี้ สอบถาม พูดคุยถึงสภาพแวดล้อมที่จะส่งผลต่อนักเรียน ดูแลเอาใจใส่ นักเรียนในความรับผิดชอบอย่างเคร่งครัด และควรวางระเบียบข้อบังคับให้นักเรียนปฏิบัติ ด้านการส่งเสริมนักเรียนดังนี้ โรงเรียนควรมีระบบ หรือแผนงาน กิจกรรมที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม ควรมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มากขึ้น เพื่อให้ครู

ประจำชั้นรู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้น จัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนและส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษ

สมพร โปธิ์กำเนิด (2558) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานปกครอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน และด้านโครงการพิเศษและบริการชุมชน 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวม พบว่า ประเด็นปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา สูงสุด คือ ด้านการบริหารงานปกครอง มีแนวทางพัฒนาดังนี้ 1) ควรสร้างความตระหนักในงานปกครอง 2) ควรสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานปกครอง 3) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน กำหนดทิศทางแนวทางในการดำเนินงานปกครอง 4) ควรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ในงานปกครอง และ 5) ควรมีการสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งชมรม ส่งเสริมการใช้เวลาว่างที่เกิดประโยชน์สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีแนวทางพัฒนาประเด็นที่มีปัญหาสูงสุดดังนี้ ประเด็นที่ 1 การพัฒนาการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา มีแนวทางพัฒนาดังนี้ 1) ควรมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะงานด้านกิจการนักเรียน นักศึกษา จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ควรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ครูด้านงานกิจการนักเรียน นักศึกษา และ 3) ควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ของผู้เรียน ประเด็นที่ 2 การมีส่วนร่วมดำเนินการวิเคราะห์จุดเด่น-จุดด้อย เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานครูที่ปรึกษา มีแนวทางพัฒนาดังนี้ 1) ควรมีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานครูที่ปรึกษา 2) ควรมีการวิเคราะห์กำหนดแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานครูที่ปรึกษา และ 3) ควรการกำกับนิเทศติดตาม และให้การสนับสนุนด้านการบริหารงานครูที่ปรึกษา ประเด็นที่ 3 การพัฒนาการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารงานปกครอง มีแนวทางพัฒนาดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการสร้างความร่วมมือด้านงานปกครองกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งองค์กรภายในและภายนอกในการบริหารงานปกครอง และ 3) ควรมีการสร้างระบบกลไกในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินงานปกครอง ประเด็นที่ 4

การพัฒนาการกำหนด กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารงานแนะแนวอาชีพและ จัดหา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดจุดมุ่งหมาย และ กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน 2) ควรสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ในการกำหนดแนวทางการบริหารงานแนะแนวและการจัดหางาน 3) ควรดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการนำกลยุทธ์และการบริหารงานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน และ 4) ควรมีการกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำกลยุทธ์การบริหารงานแนะแนวอาชีพและ จัดหางานไปปฏิบัติตามกลยุทธ์การบริหารไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ประเด็นที่ 5 การพัฒนา การกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์การบริหารงานสวัสดิการ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดจุดมุ่งหมาย กลยุทธ์การบริหารงานสวัสดิการ 2) ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการนำกลยุทธ์ในการบริหารงานสวัสดิการ และ 3) ควรมีการ กระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำกลยุทธ์การบริหารงานสวัสดิการไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และประเด็นที่ 6 การพัฒนาการกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ การบริหารงานโครงการพิเศษและบริการชุมชน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้ 1) ควรเปิดโอกาสให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดจุดมุ่งหมาย กลยุทธ์ในการบริหารงานโครงการพิเศษและบริการชุมชน 2) ควรส่งเสริมการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน หน่วยงานอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงาน โครงการพิเศษและบริการชุมชน 3) ควรมีการกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำกลยุทธ์ การบริหารงานแนะแนวอาชีพและจัดหางานไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และ 4) ควรมีการประเมินผล การดำเนินงานเพื่อนำผลการประเมินไปกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานอย่างเป็นระบบ

ณัฐวิภา คำปิ่นศรี (2559) ได้ศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) ด้านการส่งเสริม นักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) และด้านการคัดกรองนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) ตามลำดับ
2. สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.61$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.60$) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.57$) ตามลำดับ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.48$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.39$) ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีเครื่องมือในการใช้ในขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกรายละเอียดพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง และมีการวางแผนจัดการเวลาในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนควรมีการจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างหลากหลาย ตามความเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายต่อเนื่อง ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างจริงจัง สร้างความรู้ที่ถูกต้องและเพียงพอในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน และเพิ่มบทบาทหน้าที่ให้ครูที่ปรึกษาได้ดูแลและแก้ไขปัญหามาเบื้องต้น สามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหามาให้ตรงตามสภาพปัญหา มีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่สามารถแก้ไขปัญหานักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างถูกวิธี

ณัฐรัตน์ รุ่งกลิ่นขจรกุล (2559) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในอันดับปานกลาง ซึ่งอันดับสูงสุด ได้แก่ การส่งต่อนักเรียน และอันดับต่ำสุด ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรจัดทำแนวทางในการรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนในด้านต่าง ๆ โดยประสานข้อมูลจากครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ผู้ปกครองของนักเรียนและชุมชน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรส่งเสริมให้จัดทำเอกสารสารสนเทศ ผลการจำแนกคัดกรองนักเรียนระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา ตามแนวทาง/เกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนควรให้ผู้ปกครองและชุมชนของนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านต่าง ๆ มากขึ้น 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ มากขึ้น และ 5) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคนและจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน

ราตรี วรรณพฤกษ์ (2559) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการส่งเสริมนักเรียนตามลำดับ 2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลความรู้แก่ครูที่ปรึกษาหรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์ (2559) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1. ศึกษาปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากระบี่ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 4. แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียน
บ้านปลวกแดงได้เสนอไว้แล้ว 5 ด้าน

อมร ปลื้มหอม (2559) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
ผลการศึกษาพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีสภาพปัญหา
อยู่ในระดับน้อย 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อสภาพการดำเนินงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งและ
ขนาดโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของข้าราชการต่อสภาพปัญหา จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน พบว่า ข้าราชการครูที่มี
ตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 และข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็น โดยภาพรวมและ
รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า 3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาหรือ
ครูประจำชั้นควรมีความตระหนักหรือเอาใจใส่เป็นพิเศษกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการติดต่อ
ประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนอยู่ตลอดเวลา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล
อย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน 3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นวิธีการและกระบวนการที่ครูประจำ
ชั้นหรือครูที่ปรึกษาจะต้องดำเนินการโดยใช้ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่เป็นปัจจุบันมาดำเนินการ
ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับและจำเป็นต้องประชุมครู เพื่อพิจารณา
เกณฑ์คัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน 3.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนควรได้รับความ
ร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะครูทุกคนในโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่ให้การ
สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน โดยจัดให้มีกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมและ
พัฒนาการนักเรียนให้เป็นคนเก่งคนดีมีความสุข และได้แสดงออกตามความรู้ ความสามารถ
และตามแว้วอัจฉริยะของตนเอง 3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น
ควรติดต่อหรือประสานงานกับผู้ปกครองในเบื้องต้น เพื่อทำความเข้าใจตรงกันกับปัญหาที่เกิดขึ้นและ
ร่วมกันดำเนินการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขต่อไป 3.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ครูที่ปรึกษาหรือ
ครูประจำชั้นควรมีการศึกษาเพื่อรับทราบข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียน มาดำเนินการแก้ไขปัญหาและ
ส่งต่อกับบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป

อาทิตยา เวชกรณ (2559) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในอันดับมาก อันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านสวัสดิการนักเรียน และอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านงานแนะแนว แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านงานแนะแนวควรจัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนการแนะแนวทางประกอบอาชีพแก่นักเรียน มีการเชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและศิษย์เก่ามาให้คำแนะนำแก่นักเรียน
- 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามความสามารถความถนัด เพื่อเอื้อต่อการทำงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนอย่างจริงจัง
- 3) ด้านโครงการพิเศษ ควรกำหนดงานโครงการพิเศษไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและกำหนดผู้รับผิดชอบงานโครงการพิเศษให้ชัดเจน
- 4) ด้านงานปกครอง ควรจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อชี้แจงระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติ
- 5) ด้านสวัสดิการนักเรียน ควรจัดเตียงพยาบาล เวชภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการและจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ด้านงานพยาบาลประจำอยู่ที่ห้องพยาบาล

วิราภรณ์ บุตรพรม (2560) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการศึกษาพบ

1. สภาพปัจจุบันระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 3.51$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.50$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.48$) สภาพที่พึงประสงค์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.51$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.49$) ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.46$)
2. แนวทางการพัฒนาระบบช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีเครื่องมือในการใช้ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกรายละเอียดพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง และมีการวางแผนจัดการเวลาในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกิดความรู้

ความเข้าใจในกระบวนการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย

3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ควรมีการจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างหลากหลาย ตามความเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายต่อเนื่อง ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างจริงจัง สร้างความรู้ที่ถูกต้องและเพียงพอในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน และเพิ่มบทบาทหน้าที่ให้ครูที่ปรึกษาได้ดูแลและแก้ไขปัญหาเบื้องต้น สามารถให้คำปรึกษแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญห ให้ตรงตามสภาพปัญหา มีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่สามารถแก้ไขปัญหของนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างถูกวิธี

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560) ได้ศึกษาการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2. ผลเปรียบเทียบการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดปัตตานี ได้แก่ ควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับแผนการสอนให้กับครูผู้สอน ควรสร้างภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิทยาลัยการอาชีพ หรือสถานประกอบการ เป็นต้น เพื่อร่วมมือการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ควรจัดระบบการนิเทศภายใน ทั้งด้านผู้สอนและการบริหารจัดการของแต่ละตำบล ควรมีการจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ผู้ที่รับผิดชอบและครูผู้สอน

สุภัสสร สุริยะ (2562) ได้ศึกษาดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1. การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านที่มากที่สุด คือ การคัดกรองนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และด้านที่มีข้อเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ตามขนาดของโรงเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าไม่แตกต่าง

โสภกา เชื่อมทอง (2562) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 งานวิจัยต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 2. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นรายด้านเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห และด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนควรมีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถเห็นข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน โรงเรียนควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียน และครูควรใช้โอกาสในการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อสอบถามข้อมูลนักเรียนจากผู้ปกครอง 3.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ได้แก่ การคัดกรองนักเรียนควรพิจารณาข้อมูลนักเรียนหลาย ๆ ด้าน ควรประสานผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดกรองนักเรียน และโรงเรียนควรกำหนดเกณฑ์การแบ่งกลุ่มนักเรียนให้มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน 3.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ได้แก่ แนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม ต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน ในโรงเรียนควรจัดให้มีการให้ความรู้กับครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนและการประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียนเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ได้แก่ โรงเรียนควรหาวิธีในการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ครูที่ปรึกษาควรแสวงหาวิธีการร่วมมือจากนักเรียนในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และโรงเรียนควรมีมาตรการให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ชัดเจนโดยเน้นการปฏิบัติ 3.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ได้แก่ ครูที่ปรึกษาควรจัดทำข้อมูลการส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน ครูที่ปรึกษาควรพยายามแก้ไขปัญหานักเรียนก่อนการส่งต่อ และครูที่ปรึกษาควรมีวิธีการจูงใจให้นักเรียนยินดีต่อการถูกส่งต่อเพื่อรับการช่วยเหลือ

วรุฒิ สุขะเสวก (2563) ได้ศึกษาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ผลศึกษาพบว่า

1) ระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งเสริมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) ระดับคุณภาพชีวิตนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านจิตใจและด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านที่อยู่อาศัยและความปลอดภัย และด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ทั้งหมด 7 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้ จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 30.00 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Grittes (1975) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการของนักศึกษาปริญญาตรี และศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีผลต่อการรับรู้ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า คุณลักษณะที่นิสิตต้องการคือ ความอบอุ่นเป็นกันเอง และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนิสิตกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ

Little (1985) ได้ศึกษาบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ครูที่ปรึกษาควรปฏิบัติหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ เป็นผู้คอยดูแลช่วยเหลือเมื่อได้รับการร้องขอเป็นผู้ให้การฝึกอบรมและให้คำแนะนำปรึกษาและเป็นผู้ให้ความรู้ทักษะที่จำเป็น ในขณะที่สติคเคิล (Stickle, 1980 : 314) ได้ศึกษาหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นที่ยอมรับของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา มี 5 ประการ คือ การให้ความช่วยเหลือนักเรียนให้สำเร็จหลักสูตรตามความสนใจและความต้องการการให้ข้อมูลแก่นักศึกษาในเรื่องวิชา ระเบียบ การให้คำปรึกษานักศึกษาด้านการพัฒนาการศึกษา โดยการให้การเรียนรู้และทำความเข้าใจนักศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการเป้าหมายความหวังให้การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาส่วนตัวและช่วยสนับสนุนวางแผนด้านวิชาการในระยะยาวแก่นักศึกษา

Teed (2002) ได้ศึกษาการพบนักเรียนเพื่อรู้จักความต้องการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียน ครูประมณกับความเข้าใจในการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน พบว่า ลักษณะพิเศษของเด็กมีลักษณะเหมือนกัน คือค ครอบครัวย่ำรุ่ง ครอบครัขนาดใหญ่ ผู้ปกครองติดสารเสพติด เด็กมีความ

รุนแรง ถูกทารุณทางเพศ ถูกทอดทิ้ง พิกการ เด็กสุขภาพไม่ดี ต้องใช้ยาบำบัด สิ่งเหล่านี้เป็นแรงกดดันอย่างมากและมีผลกระทบต่อชีวิต เด็กจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูเอาใจใส่ต่อปัญหาและความต้องการของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ การศึกษาพบว่า ครูได้ใช้วิธีการให้คำปรึกษาหลากหลายวิธีในชั้นเรียน วิธีที่ใช้มากที่สุดคือการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นมาตรการป้องกันรักษาฟื้นฟูได้อีกด้วย

Muchado (2003) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจความจำเป็นที่รับรู้สำหรับการให้บริการ ประเด็นที่จะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการแนะแนวในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความกังวลใจเรื่องการสอบตกและการได้รับคัดเลือกเข้าทำงานที่ดีและวิธีที่เขาได้รับการปฏิบัติตอบ นอกจากนั้นยังพบว่า นักเรียนรู้สึกไม่มั่นคงต่อการกระทำที่ไม่เหมาะสมทุกชนิด ดังนั้นจำเป็นต้องให้บริการช่วยเหลือ การให้อำนาจเขาสำหรับเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ผู้ปกครองและนักแนะแนวมืออาชีพแสดงความเห็นห่วงในการให้การแนะแนวในโรงเรียน ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ต่างระบุว่ามีความจำเป็นต้องมีการแนะแนวในโรงเรียน และยังพบผลการวิจัยครั้งนี้ว่า บทเรียนแนะแนวมีประโยชน์มากครูแนะแนวสมควรได้รับการฝึกอบรม

Cash (2006) ได้ศึกษาความรุนแรงของเยาวชนความรุนแรงในโรงเรียนเป็นจุดสำคัญในความสนใจของชุมชน ซึ่งเกิดจากจำนวนของปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนทุกวัน ชุมชนอาจจะป้จจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงในโรงเรียนด้วย เช่น สภาพแวดล้อมของโรงเรียน สภาพแวดล้อมของครอบครัว นักเรียน ความรุนแรงของเยาวชนถูกสอบสวนจากความสัมพันธ์ระหว่างการละเมิดระเบียบวินัยของนักเรียนมัธยมต้น และคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในบริเวณใกล้เคียงของนักเรียน 740 คน ถูกนำมาลงชื่ออยู่ในระดับเกรด 6, 7 และ 8 ในเมืองแคนซัสโรงเรียนมัธยมต้นในแคนซัสขึ้น ถูกนำมาเป็นกรณีศึกษาเพศของนักเรียนระดับชั้นและสิ่งต่าง ๆ มากมายถูกนำมาวิเคราะห์และ GIS ซอฟต์แวร์ถูกนำมาใช้ในการตรวจรหัสพื้นที่หรือแผนที่ที่มีอยู่ของนักเรียนและสถานที่ที่มีเพศและมื่ออาชญากรรม ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกต่ำระหว่างความถี่ของความรุนแรงของการละเมิดกฎของนักเรียนและความถี่ของความรุนแรงของเหตุการณ์ที่เกิดคดีอาชญากรรมในพื้นที่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ตรงกันข้ามความสัมพันธ์ที่พบความถี่ของการละเมิดกฎของนักเรียนและความรุนแรงและการอยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่ที่เกิดคดีอาชญากรรมสูง คาดว่านักเรียนที่ถูกนำไปให้กรรมการพิจารณาจะมีความถี่และความรุนแรงของการละเมิดกฎสูงขึ้น อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีคดีอาชญากรรมสูง อย่างไรก็ตามนักเรียนก็ยังมีถูกละเมิดกฎเพียงเล็กน้อยอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีคดีอาชญากรรมสูง เช่นกันและพบมีความแตกต่างทางนัยสำคัญทางสถิติของความถี่ของการละเมิดกฎและความรุนแรงของการละเมิดกฎ

Brady (2008) ได้ศึกษาประเทศที่มีผู้คนหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ หนึ่งในนั้นเป็นชาวอเมริกันเป็นส่วนมาก พวกเขาไม่ต้องการให้วัยรุ่นไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดซึ่งเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย

ชาวอเมริกันส่วนใหญ่จะเห็นด้วยทั้งหมดว่าโรงเรียนควรจะเป็นสถานที่ที่เด็กได้เรียนฟรี เพื่อให้ห่างจากสิ่งเสพติดและห่างจากพฤติกรรมที่เสี่ยง ทั้งหมดนี้เพื่อเป็นรากฐานในการป้องกันให้กับเด็ก อย่างไรก็ตามสารเสพติดก็ยังมียู่ ซึ่งเป็นภาระให้กับสังคมและโรงเรียนที่จะต้องแก้ไขร่วมกัน ทัศนศึกษาไม่ได้สื่อนักเรียนบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดสารเสพติด อันที่จริงโรงเรียนของแต่ละอำเภอมิแนวทางหรือจุดประสงค์ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติดและแอลกอฮอล์ ทัศนศึกษาไม่ได้เลือกนักเรียนที่ติดสารเสพติด แต่สื่อนักเรียนที่มีอิทธิพลหรือมีพฤติกรรมเสี่ยงและมีวัยที่ใกล้เคียงกันนำมาศึกษา สิ่งที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพยายามที่จะปลูกฝังให้เด็กให้เห็นถึงปัญหาหรือผลกระทบของสิ่งเสพติด ซึ่งชุมชนก็ต้องพยายามช่วยกันและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการป้องกันหาวิธีในการต่อต้านสารเสพติดร่วมกัน จุดประสงค์ของทัศนศึกษาเพื่อศึกษาโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง และเป็นสิ่งที่ยากพอสมควรที่จะไม่ให้มีสารเสพติดและแอลกอฮอล์ทุกชนิด และต้องการให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขในการวางแผนหรือมีกลยุทธ์ในการต่อสู้กับปัญหาสิ่งเสพติดที่เสี่ยงกับนักเรียนในโรงเรียน และเพื่อป้องกันปัญหาอย่างถูกต้องและรวดเร็ว แต่ในภาพรวมแล้วโรงเรียนจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ต้องสำรวจข้อมูลอย่างเป็นกระบวนการ โดยการแจกแบบสอบถาม แบบถาม-ตอบ ข้อมูลที่ได้มาจากนักเรียนชาวอเมริกันที่สำรวจสารเสพติดและแอลกอฮอล์ทุกชนิด และแบบรายงานจากโรงเรียนนิวเจอร์ซีย์

Biddle (2009) ได้ศึกษาการศึกษาผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงฆ่าตัวตาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผลเนื่องมาจากการมีความคิดฆ่าตัวตาย การแสดงท่าทางหรือพยายามที่จะละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ลดลง รวมทั้งระดับการถูกสั่งพักการเรียนทดลอง อย่างไรก็ตามจากการรายงานของนักเรียนที่ชอบและเข้าร่วมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาคิดฆ่าตัวตายและปัญหาอื่น ๆ ทำให้สามารถทำนายรูปแบบการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง เช่น พบว่าบางครั้งนักเรียนเหล่านี้ก็อาจจะใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์เพื่อการรักษาตนเองก็ได้และพบว่ารูปแบบการบริการที่มีค่านัยสำคัญทางด้านสถิติสูงสุดในการทำนายผลการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ รวมทั้งการลดระดับการถูกสั่งพักการเรียน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงคิดฆ่าตัวตาย คือ ส่วนที่ได้รับการประเมินโดยหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำการจัดหายาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ไว้ใช้ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังพบว่า การวางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ในโรงเรียนอื่น ๆ เช่น โรงเรียนสำหรับเยาวชนที่มีปัญหาด้านการผิดวินัย และการบริการสำหรับเด็กและเยาวชนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของชุมชน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ในโรงเรียน และพบว่า การรักษาผู้ป่วยนอกที่มีอาการติดยาเสพติดและสารประเภท

แอลกอฮอล์คือตัวทำนายผลด้านการสนับสนุนระดับการเลื่อนชั้นเรียนหรือการจบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักเรียนเหล่านั้น

Watson-Davis (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจของครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จุดมุ่งหมายของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อทดสอบความเข้าใจเบื้องต้นของครูและประสบการณ์ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความเข้าใจของครูในระบบดูแลนักเรียน และนักเรียนได้รับผลอย่างไร และผลสรุปไปถึงความจำเป็นในการสนับสนุนระบบสำหรับครูและนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในทุกระดับ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่ำ 6 โรงเรียนในตำบล ท้องถิ่นในเมืองลอสแอนเจลิส ถูกสุ่มเลือกให้มีส่วนร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งความเข้าใจของครูสนองต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสบการณ์ของครูในระบบดูแล และความจำเป็นของระบบที่สนับสนุนการเจริญเติบโตของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า 34% ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในระบบและ 81.5% เห็นว่ามีความจำเป็นต้องแจ้งครูเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนในระบบดูแล 81% มีความเชื่อว่าโรงเรียนไม่ได้มีนักเรียนอยู่ในระบบดูแล และ 93% มีความเชื่อว่าต้องได้รับการสนับสนุนพัฒนาในอาชีพครูในพื้นที่เกี่ยวกับวิชาการ สังคมและอารมณ์ เพื่อให้เกิดผลออกมาสู่ตัวนักเรียน

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปัญหาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาที่หลากหลาย ทั้งปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียนเอง ปัญหาจากสภาพครอบครัวของพ่อแม่และผู้ปกครอง ปัญหาในโรงเรียน ปัจจัยจากครูด้านประสบการณ์ในดูแลนักเรียนของตนเอง และปัจจัยจากโรงเรียน คือ ขนาด ของโรงเรียน รวมทั้งเพื่อน สภาพการเรียน บรรยากาศในโรงเรียน และสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนอนาคตของชาติให้ขาดคุณภาพของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องมีครูที่ปรึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียน ทั้งปัญหาด้านการเรียนพฤติกรรมอารมณ์ของนักเรียน ครอบครัว กระบวนการ PDCA นั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้ในหลาย ๆ ด้าน โดยประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาขึ้นอยู่กับรูปแบบของปัญหาและกระบวนการดำเนินงาน

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

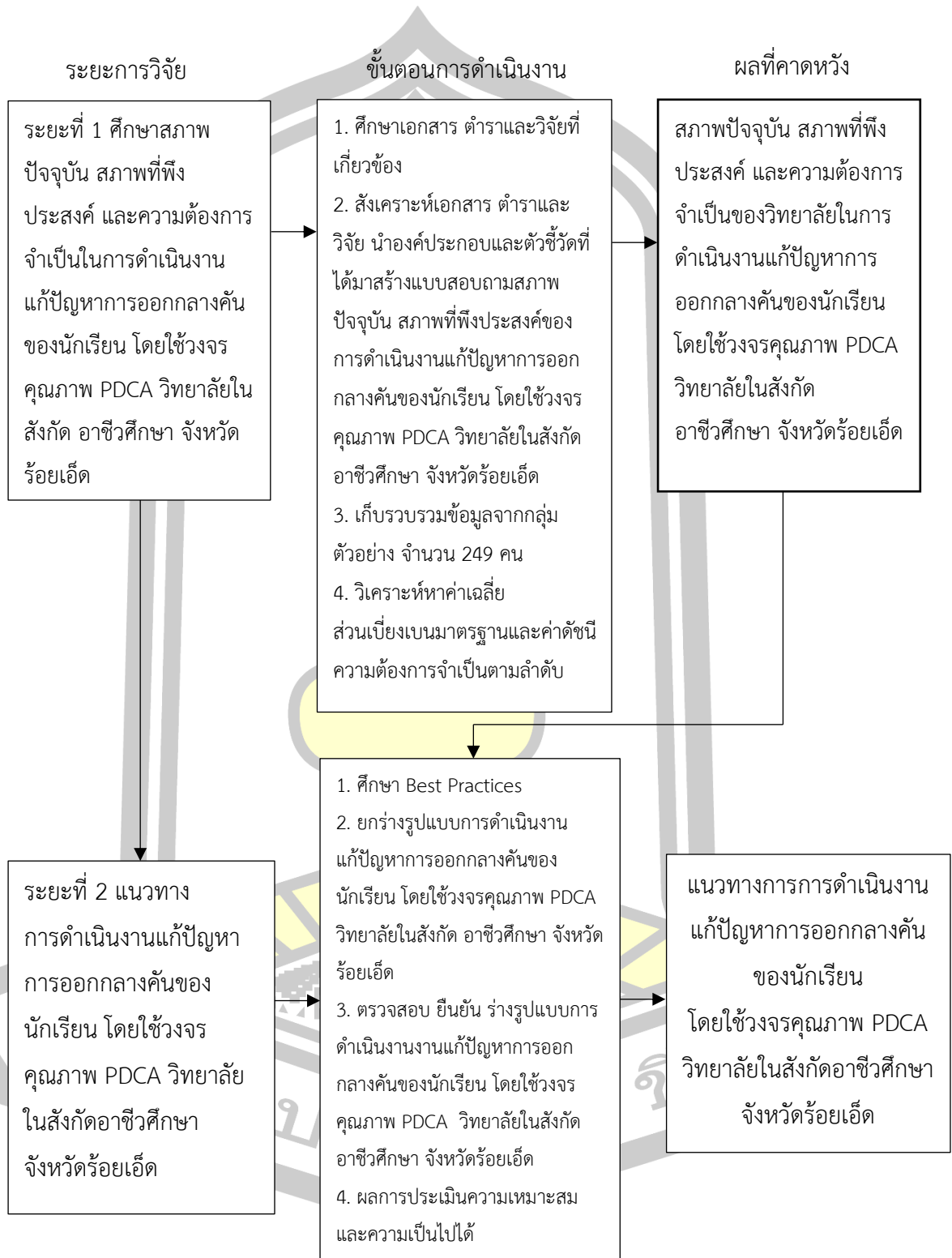
วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนำเสนอตามลำดับ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ วิทยาลัยในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 5 ระยะการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของวิทยาลัยในการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ผู้วิจัยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อมูล สรุปจากการวิเคราะห์ เนื้อหา ข้อมูลที่รวบรวม แล้วนำมาสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ได้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้วงจร PDCA มาใช้สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์

1.3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

1.4 วิเคราะห์สภาพสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ วิทยาลัยในการดำเนินงานดูแลนักเรียนสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย

ผู้บริหาร	จำนวน	34 คน
ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	จำนวน	524 คน
รวมทั้งหมด	จำนวน	558 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย

ผู้บริหาร	จำนวน	32 คน
ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	จำนวน	217 คน
รวมทั้งหมด	จำนวน	249 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan (ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561 : 44-45) และทำโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างดำเนินการดังนี้

1. วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มี 8 แห่ง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 558 คน

2. ผู้บริหาร จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ครูที่ปฏิบัติการสอน
 ในสถานศึกษา จำนวน 217 คน ใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) จากรายชื่อ
 ครูผู้สอนทั้ง 8 แห่ง โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนครูที่ปฏิบัติการสอน
 ในสถานศึกษาแต่ละแห่ง ดังตามตารางต่อไปนี้

ที่	สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูที่ปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา	
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1	วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด	5	5	167	87
2	วิทยาลัยเทคนิคสุวรรณภูมิ	5	4	48	30
3	วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด	5	5	82	24
4	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด	4	3	32	12
5	วิทยาลัยเทคนิคเกษตรวิสัย	5	4	40	20
6	วิทยาลัยการอาชีพพนมไพร	3	3	24	7
7	วิทยาลัยการอาชีพโพนทอง	3	3	60	15
8	วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด	5	5	71	22
	รวม	34	32	524	217

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานตามระบบดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียน กับผู้บริหารสถานศึกษา 32 คน และครู จำนวน 217 คน แบบสอบถามฉบับนี้
 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพตำแหน่ง วุฒิและ
 ประสบการณ์ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่ถามถึงระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ
 ความต้องการจำเป็นของวิทยาลัยในการดำเนินงานดูแลนักเรียน สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

อยู่ในระดับใดมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) คือ

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบเป็นแนวความคิดแล้วสร้างแบบสอบถามภายใต้กรอบแนวคิด

3.2.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมโดยใช้ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากการศึกษามาเป็นกรอบการสร้างแบบสอบถาม

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำ

3.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจและให้คำแนะนำ แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำ

3.2.5 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม และความชัดเจนของข้อความ ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) หรือดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .60 - 1.00 ขึ้นไป และใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

แล้วคัดเลือกข้อที่เข้าเกณฑ์ไว้ใช้จริง ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์อีกครั้ง

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา
คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านงานครูที่ปรึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ
ต้องมีวุฒิการศึกษาสูงสุดไม่ต่ำกว่าปริญญาโท จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. นายบัญชา หวานใจ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
2. นางกาญจนา กาบทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
3. นายกิติกวินท์ ปินไชย ตำแหน่ง ครูชำนาญการ การศึกษามหาบัณฑิต
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวัดและประเมินผล
4. นายชิตพิพัทธ์ สุขเกษมศิลป์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ การศึกษามหาบัณฑิต
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กานต์ กาญจนพิมาย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
ปรัชญาและศาสนา

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน
แก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัด ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้เทคนิค IOC
แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00

3.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอน
ในสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.2.7 การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ
เพียร์สัน โดยพิจารณาจากค่าความสัมพันธ์จากคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total
Correlation) และเลือกข้อคำถามที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3.2.8 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น โดยนำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตาม
เกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราต (Cronbach'
Alpha Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)
ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของ
แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์

3.2.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของวิทยาลัยในการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ในระดับใดดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการในการเก็บข้อมูลจากทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้อำนวยการโรงเรียน

4.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษา พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างนำแบบสอบถามในรูปแบบที่อยู่ เว็บไซต์ และคิวอาร์โค้ด จัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านระบบรับส่งหนังสือราชการ อิเล็กทรอนิกส์ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

5. การจัดการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ของแบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพตำแหน่ง วุฒิและประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม ที่มีลักษณะข้อมูลประเภทมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการดำเนินการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานโดยเทียบเกณฑ์ Midpoint (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.3 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 3 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ สังเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

5.2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยนำค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (PNImodified)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมุติฐานการวิจัย และใช้สถิติพื้นฐานหาค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

6.1.1 สถิติพื้นฐาน

1) ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ตัวกลางเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

$$S.D = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนน
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

6.2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ตามวิธี Item Total Correlation

6.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ระยะที่ 2 สร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 นำผลการศึกษาศาภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อใช้สัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีและเป็นที่ยอมรับด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือจำนวน 3 แห่ง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกสถานศึกษาต้นแบบ คือ

1.1.1 เป็นสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในระดับ ดีมาก

1.1.2 ได้รับความคัดเลือกเป็นสถานศึกษาที่พระราชทาน

1.2 ยกร่างการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทาง และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.3 นำแนวทางที่พัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยการตรวจสอบการยืนยัน และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัด

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปประเด็น และนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์

1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบยืนยันการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหา การออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

1. เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารนโยบายการศึกษา ด้านการบริหาร สถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี
 - 2.1 นายอาคม จันทน์นาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด การศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า
 - 2.2 นายสิทธิศักดิ์ เพิ่มพูล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรวิสัย การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
 - 2.3 นายประสิทธิ์ ผ่องเสียง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
 - 2.4 นายชกรณ์เกียรติ สิทธิจันทร์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค ร้อยเอ็ด การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
 - 2.5 นายปริญญา คำชาย ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
 - 2.6 ดร.ทฤษฎี เสมอ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ การศึกษา ปรัชญาดุษฐ์ บัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
 - 2.7 นางพนิตพร กลางประพันธ์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ การศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกการสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็น แบบตรวจสอบความเหมาะสม ของร่างแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกัน และแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อนักเรียน โดยนาระดับสภาพการบริหารงานสูงสุด 3 อันดับแรก

ในแต่ด้านมาจัดทำเป็นร่าง เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอหากเหมาะสมให้พิจารณาว่าคงเดิม
- 2) ร่างแนวทางที่ผู้วิจัยนำเสนอ หากไม่เหมาะสม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมในร่างเพื่อการปรับปรุงต่อไป

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการและขั้นตอนดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียน จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำมาประกอบเป็นแนวความคิด

2) กำหนดโครงสร้างของสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องและครอบคลุมแนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียน

3) ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามกรอบที่กำหนดและนำร่างแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เสนอต่ออาจารย์และ นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง

4) จัดทำแบบสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข ไปใช้ในการเก็บรวบรวม

ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 นำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือกได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำชี้แนะและขอความเห็นชอบ

4.1.2 ประสานผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

4.1.3 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

4.1.4 จัดการประชุมการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

4.1.5 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ และเขียนรายงานการวิจัย ตลอดจนจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มพร้อมส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากการสนทนากลุ่ม เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อทราบแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา 249 คน เก็บแบบสอบถามคืนได้ จำนวน 249 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00)

ตาราง 1 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน) n= 248	ร้อยละ
ประเภทตำแหน่ง		
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	32	12.85
2. ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	217	87.15
รวม	249	100
วุฒิการศึกษา		
1.ปริญญาตรี	195	78.31
2. ปริญญาโท	54	21.69
3. ปริญญาเอก		
รวม	249	100
ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
1. 1-5 ปี	20	8.03
2. 6-10 ปี	93	37.35
3. 10 ปีขึ้นไป	136	54.62
รวม	249	100

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าความต้องการ
จำเป็น โดยรวมรายด้าน

การดำเนินงานตามระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
1. การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล	3.31	0.54	ปานกลาง	4.68	0.57	มากที่สุด	0.411	1
2. การคัดกรองนักเรียน	3.46	0.58	ปานกลาง	4.60	0.58	มากที่สุด	0.330	2
3. การพัฒนาและส่งเสริม นักเรียน	3.49	0.55	ปานกลาง	4.57	0.57	มากที่สุด	0.308	3
4. การป้องกันและการแก้ไข	3.57	0.57	มาก	4.56	0.57	มากที่สุด	0.276	4
5. การส่งต่อ	3.60	0.56	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด	0.260	5
โดยรวม	3.49	0.56	ปานกลาง	4.59	0.56	มากที่สุด	0.317	

จากตาราง 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน
แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมรายด้าน ดังนี้

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.56) พิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้
ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.56) ด้านการป้องกันและการแก้ไข ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.57)
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริม
นักเรียน ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.55) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58)
และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.54)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.56) มีสภาพที่
พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.57) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.58)
ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.57) ด้านการป้องกันและการแก้ไข ($\bar{X} = 4.56$,
S.D. = 0.57) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51)

ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้
 ลำดับที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.411$) ลำดับที่ 2 ด้านการคัดกรอง
 นักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.330$) ลำดับที่ 3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.308$) ลำดับที่ 4
 ด้านการป้องกันและการแก้ไข ($PNI_{\text{modified}} = 0.276$) และลำดับที่ 5 ด้านการส่งต่อ
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.260$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
 จำเป็น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
1.1 สถานศึกษามีการ วางแผนการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	3.49	0.57	ปานกลาง	4.75	0.45	มากที่สุด	0.361	5
1.2 ครูที่ปรึกษามีการจัดทำ ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ของนักเรียนในความ ปกครองครบทุกคน	3.36	0.62	ปานกลาง	4.73	0.72	มากที่สุด	0.408	3
1.3 มีเครื่องมือและระบบ การจัดเก็บข้อมูลของ นักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)	3.24	0.48	ปานกลาง	4.68	0.56	มากที่สุด	0.444	2
1.4 สถานศึกษามีโครงการ เยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของ นักเรียน	3.55	0.53	มาก	4.62	0.51	มากที่สุด	0.301	6
1.5 มีการปรับปรุงข้อมูล นักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทุกภาคเรียน	3.35	0.45	ปานกลาง	4.59	0.49	มากที่สุด	0.370	4

ตาราง 2 (ต่อ)

การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
1.6 ครูที่ปรึกษามีการ วิเคราะห์ สรุปลผลข้อมูลการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ของนักเรียนครบทุกคน	2.89	0.56	ปานกลาง	4.69	0.68	มากที่สุด	0.623	1
โดยรวม	3.31	0.54	ปานกลาง	4.68	0.57	มากที่สุด	0.411	

จากตาราง 3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ปรากฏดังนี้

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.54) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ สถานศึกษามีโครงการเยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.48) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการวางแผน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.57) ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในความปกครองครบทุกคน ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.62) มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 0.45) มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ) ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.48) และครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ สรุปลผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.56)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.57) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการวางแผน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.45) ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในความปกครองครบทุกคน ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.72) ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ สรุปลผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.68) มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ) ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.56) สถานศึกษามีโครงการเยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน

($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.51) และมีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
ทุกภาคเรียน ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.68)

ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้
ลำดับที่ 1 ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียน
ครบทุกคน ($PNI_{\text{modified}} = 0.623$) ลำดับที่ 2 มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียน
ที่ถูกต้อง (SDQ) ($PNI_{\text{modified}} = 0.444$) ลำดับที่ 3 ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็น
รายบุคคลของนักเรียนในความปกครองครบทุกคน ($PNI_{\text{modified}} = 0.408$) ลำดับที่ 4 มีการปรับปรุง
ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.370$) ลำดับที่ 5
สถานศึกษามีการวางแผน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.361$) และลำดับที่ 6
สถานศึกษามีโครงการเยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.301$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ด้านการคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
2.1 สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้	3.45	0.62	ปานกลาง	4.59	0.65	มากที่สุด	0.330	3
2.2 สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.47	0.49	ปานกลาง	4.60	0.57	มากที่สุด	0.326	4

ตาราง 4 (ต่อ)

การคัดกรองนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการดำเนินงาน		
2.3 สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดย แยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	3.39	0.57	ปานกลาง	4.65	0.59	มากที่สุด	0.372	1
2.4 สถานศึกษามีการบันทึกและรายงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน	3.57	0.63	มาก	4.55	0.63	มากที่สุด	0.275	5
2.5 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง	3.43	0.59	ปานกลาง	4.68	0.48	มากที่สุด	0.350	2
โดยรวม	3.46	0.58	ปานกลาง	4.60	0.58	มากที่สุด	0.330	

จากตาราง 4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการคัดกรองนักเรียน ปรากฏดังนี้

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.63) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.47$,

S.D. = 0.49) สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.62) สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.59) และสถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดย แยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.57)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.58) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดย แยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.59) สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.57) สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.65) และสถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.63)

ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดย แยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ($PNI_{\text{modified}} = 0.372$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.350$) ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.330$) ลำดับที่ 4 สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.326$) และลำดับที่ 5 สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.275$)

พูน ปณ ทิโต ชเว

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ด้านการส่งเสริมนักเรียน

การพัฒนาและส่งเสริม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
3.1 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	3.51	0.50	มาก	4.49	0.63	มาก	0.279	5
3.2 สถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูปรและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	3.65	0.59	มาก	4.61	0.48	มากที่สุด	0.263	6
3.3 มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน	3.44	0.63	ปานกลาง	4.45	0.56	มาก	0.294	4
3.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม	3.57	0.55	มาก	4.73	0.44	มากที่สุด	0.325	2
3.5 สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.41	0.48	ปานกลาง	4.44	0.63	มาก	0.302	3

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาและส่งเสริม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
3.6 สถานศึกษามีการ ประเมินและรายงานผลการ จัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	3.38	0.56	มาก	4.70	0.66	มากที่สุด	0.391	1
โดยรวม	3.49	0.55	ปานกลาง	4.57	0.57	มากที่สุด	0.308	

จากตาราง 5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการพัฒนาและส่งเสริม ปรากฏดังนี้

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.55) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูปรูปและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.59) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.55) 3.1 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.50) มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่างๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.63) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.48) และสถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.56)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.57) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.44) สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.66) และสถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูปรูปและ

จัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.61, S.D. = 0.48$) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ
 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
 ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ($\bar{X} = 4.49, S.D. = 0.63$) มีการจัดส่งนักเรียน
 ไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของ
 นักเรียน ($\bar{X} = 4.45, S.D. = 0.56$) และสถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน
 อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.63$)

ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้
 ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.391$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและ
 ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ($PNI_{\text{modified}} = 0.325$) ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรม
 ส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($PNI_{\text{modified}} = 0.302$) ลำดับที่ 4 มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึก
 ประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่างๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน
 ($PNI_{\text{modified}} = 0.294$) ลำดับที่ 5 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทั้ง 3 กลุ่ม คือ
 กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ($PNI_{\text{modified}} = 0.279$) และลำดับที่ 6 สถานศึกษามีการ
 วางแผนกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.263$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
 จำเป็น ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน

การพัฒนาและส่งเสริม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
4.1 สถานศึกษาได้จัดให้การ ประชุมและวางแผนการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน อย่างสม่ำเสมอ	3.67	0.71	มาก	4.48	0.56	มาก	0.221	6

ตาราง 6 (ต่อ)

การพัฒนาและส่งเสริม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
4.2 ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะตลอดจนเทคนิคใน การให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน	3.62	0.56	มาก	4.53	0.49	มากที่สุด	0.251	4
4.3 มีการจัดสถานที่หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้ คำปรึกษาอย่างเหมาะสม	3.59	0.47	มาก	4.46	0.55	มาก	0.242	5
4.4 มีการประสานความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และผู้ปกครองในการ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของ นักเรียนทุกภาคเรียน	3.48	0.63	ปานกลาง	4.63	0.53	มากที่สุด	0.330	1
4.5 สถานศึกษามีการบันทึก การช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียนเป็น ลายลักษณ์อักษร	3.54	0.55	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.297	3
4.6 มีการประเมินและ ติดตามผลการป้องกัน และแก้ไข	3.52	0.49	มาก	4.65	0.67	มากที่สุด	0.321	2
โดยรวม	3.57	0.57	มาก	4.56	0.57	มากที่สุด	0.276	

จากตาราง 6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน
แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียน ปรากฏดังนี้

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.57) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษาได้ จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.71) ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.56) มีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.47) สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผล นักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.55) มีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไข ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.49) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.63)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.57) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไข ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.67) มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.53) สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.62) ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.49) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษาได้จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.56) และมีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.55)

ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.330$) ลำดับที่ 2 มีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไข ($PNI_{\text{modified}} = 0.321$) ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร ($PNI_{\text{modified}} = 0.297$) ลำดับที่ 4 ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.251$) ลำดับที่มีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม ($PNI_{\text{modified}} = 0.242$) และ ลำดับที่ 6 สถานศึกษาได้จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($PNI_{\text{modified}} = 0.221$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการ
จำเป็น ด้านการส่งต่อ

การส่งต่อ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
5.1 ครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นแล้ว ส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป	3.72	0.65	มาก	4.45	0.45	มาก	0.196	5
5.2 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้	3.60	0.47	มาก	4.48	0.67	มาก	0.244	4
5.3 ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน ภายหลังจากการส่งต่อ	3.50	0.56	มาก	4.59	0.43	มากที่สุด	0.311	1
5.4 มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร	3.62	0.63	มาก	4.58	0.52	มากที่สุด	0.265	3

ตาราง 7 (ต่อ)

การส่งต่อ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับการ ดำเนินงาน		
5.5 สถานศึกษามีการ ติดตามผลและรายงานผล การดำเนินงานส่งต่อนักเรียน ภายในอย่างสม่ำเสมอ	3.57	0.48	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	0.330	2
โดยรวม	3.60	0.56	มาก	4.54	0.51	มากที่สุด	0.260	

จากตาราง 7 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงาน แก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการส่งต่อ ปรากฏดังนี้

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.56) พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูที่ปรึกษา มีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นแล้ว ส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.65) 5.4 มีการ จัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อนอกอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์ อักษร ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.47) สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อ นักเรียนภายในอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.48) และได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนภายหลังจากการส่งต่อ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.56)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) พิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในอย่าง สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49) ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน ภายหลังจากการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.43) มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อ ภายในและการส่งต่อนอกอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.52) มีสภาพที่ พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการส่งต่อ นักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.67)

และครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้น แล้วส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.45)

ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนภายหลังจากการส่งต่อ ($PNI_{\text{modified}} = 0.311$) ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในอย่างสม่ำเสมอ ($PNI_{\text{modified}} = 0.289$) ลำดับที่ 3 การจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อ ทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อนอกอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ($PNI_{\text{modified}} = 0.265$) ลำดับที่ 4 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.244$) และลำดับที่ 5 ครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นแล้ว ส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป ($PNI_{\text{modified}} = 0.196$)

ระยะที่ 2 สร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 2.1 ยกร่างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จากผลการศึกษาค่าลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ซึ่งเรียงจากด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา และ 5) การส่งต่อ ผู้วิจัยได้นำทั้ง 5 ด้านไปสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจำเป็นตามลำดับ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูหัวหน้างานที่ปรึกษา จำนวน 3 สถาบัน สถาบันละ 2 คน รวม 6 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ของโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อป้องกันการแก่นักเรียนออกกลางคัน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าวเป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA สถานศึกษาดังกล่าว ประกอบด้วย ดังนี้ 1) วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด 2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด และ 3) วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยสรุปแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA จากการสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานหัวหน้างานที่ปรึกษา สามารถสรุปการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้ดังนี้

สถาบันที่ 1

“...สถานศึกษามีการวางโครงสร้างของการปฏิบัติงานตามแผนปฏิทิน บุคลากรในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดทำแฟ้มประวัตินักเรียนอย่างต่อเนื่องสำหรับนักเรียนที่เข้ามาเรียนใหม่ ทั้งในรูปแบบเอกสารและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสะดวกต่อการส่งต่อข้อมูลและปรับปรุงข้อมูล...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 2

“...ทุกฝ่ายในสถานศึกษามีส่วนร่วมวางแผนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการจัดทำข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในการดูแลให้เป็นระบบ มีการโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายและทันสมัย ซึ่งสะดวกต่อการจัดเก็บ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบันในทุกภาคเรียน เพื่อสะดวกต่อครูที่ปรึกษาในการดูแลนักเรียนภายในปกครองเมื่อเกิดปัญหาขึ้น สามารถชี้แจงถึงผู้ปกครองได้อย่างโดยตรง...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 3

“...มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามกรอบโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และมีการติดตามผู้เรียนรายบุคคลโดยครูที่ปรึกษาเป็นระยะอย่างเหมาะสม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...งานครูที่ปรึกษาได้จัดเตรียมแฟ้มข้อมูลให้กับครูที่ปรึกษา เพื่อจัดทำแฟ้มรายบุคคล ประกอบด้วย ระเบียบสะสม แบบบันทึกการเยี่ยมบ้านและหอพัก แบบประเมิน SDQ และแบบคัดกรองนักเรียนเพื่อคัดกรองกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้ดังนี้

สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างแผนงานตามปฏิทิน โดยใช้วิธีการจัดทำแฟ้มประวัติ ใช้แบบประเมินที่สถานศึกษากำหนด นำให้ครูที่ปรึกษาใช้ในการทำความรู้จักนักเรียนที่อยู่ในความดูแลของตนเอง ข้อมูลมาจากตัวนักเรียนและผู้ปกครอง การเก็บรวบรวมประวัติ เพื่อสะดวกและง่ายต่อการปรับปรุงข้อมูลในการเลื่อนชั้นเรียน ซึ่งใช้ระบบเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ในการจัดเก็บ

ด้านการคัดกรองนักเรียน ได้ดังนี้

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานหัวหน้างานที่ปรึกษา สามารถสรุปการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สถาบันที่ 1

“...มีการวางแผนการทำปฏิทินกิจกรรมในเรื่องของการตรวจคัดกรองนักเรียนเป็นประจำในทุก ๆ ปีหลังจากการเปิดภาคเรียนที่ 1 โดยแต่งตั้งเป็นคำสั่งให้ครูที่ปรึกษาควบคุมพานักเรียนไปยังจุดตรวจสุขภาพที่สถานศึกษาจัดขึ้น โดยได้รับความอนุเคราะห์จากโรงพยาบาลเอกชน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...จัดกิจกรรมโครงการตรวจสุขภาพและสารเสพติดนักเรียน นักศึกษา โดยหลังจากตรวจแล้วจะมีการส่งผลตรวจกลับมายังสถานศึกษาเพื่อติดตามนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง หากพบ Case รายกรณี จะมีการดูแลในชั้นตอนต่อไป...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 2

“...แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดกรองนักเรียน โดยกำหนดแผนปฏิทินช่วงเวลาอย่างชัดเจน เพื่อกำหนดแนวทางในการช่วยเหลือและการแบ่งแยกนักเรียนในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนด กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนให้เหมาะสมและจัดประชุมผู้ปกครอง ทุกภาคเรียน เพื่อให้ได้รับทราบพฤติกรรม...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 3

“...วางแผน ร่วมมือกับทุกฝ่ายจัดทำคำสั่งตามโครงสร้าง และอำนวยความสะดวกการคัดกรองด้วย โดยใช้แบบคัด กรอง SDQ และแบบคัดกรองที่หลากหลาย เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้มีความเข้าใจ สามารถคัดกรองนักเรียนได้ถูกต้อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ดำเนินการนำข้อมูลทั้งหมดจากแฟ้มสะสมข้อมูล ตามด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาคัดกรองนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหา และกิจกรรมโฮมรูมในทุกสัปดาห์ตามตารางที่สถานศึกษากำหนดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครอง...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปด้านการคัดกรองนักเรียน ได้ดังนี้

มีการวางแผนจัดกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะตรวจหาสารเสพติด และประชุมผู้ปกครอง กำหนดแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ใน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยผ่านกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน ใช้แบบคัดกรอง SDQ หรือ แบบคัดกรองที่หลากหลายเพื่อประเมินนักเรียน ซึ่งจะต้องครอบคลุมทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญาและ อารมณ์

ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ได้ดังนี้

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานหัวหน้า งานที่ปรึกษา สามารถสรุปการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สถาบันที่ 1

“...ปฏิบัติงานตามแผนงานที่ โดยมีการจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องตามโครงสร้างของงานฝ่ายพัฒนากิจกรรมนักเรียน นักศึกษา...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ประสานงานกับทุกฝ่ายเพื่อขอความร่วมมือในการจัด กิจกรรมตามที่สถานศึกษากำหนด เช่น กิจกรรมชมรมวิชาชีพ กิจกรรมสาธารณประโยชน์...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 2

“...จัดกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมนักเรียน โดยเป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ให้นักเรียนมีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมเยี่ยมบ้าน กิจกรรมโฮมรูม หรือกิจกรรมที่เสริมทักษะในด้านวิชาการ วิชาชีพ หรือตามความถนัดและความสนใจ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...สถานศึกษาส่งเสริมนักเรียนในด้านกิจกรรมที่สามารถเสริมทักษะศักยภาพแก่ตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในประกอบอาชีพได้...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 3

“...วางแผน และจัดทำคำสั่งอย่างชัดเจนและให้เป็นไปในกรอบโครงสร้างการบริหารงานที่วางไว้ตามระบบ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักเรียน เช่น การพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแข่งฟุตบอลในวันพฤหัสบดี กิจกรรมอบรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปด้านการส่งเสริมนักเรียน ได้ดังนี้

จัดประชุมผู้มีส่วนรวมในการจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษาที่ต้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน เป็นกิจกรรมที่หลากหลาย ตามความถนัดและความสนใจ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมมากที่สุด สามารถรับความรู้ในด้านวิชาการหรือในด้านวิชาชีพ

ด้านการป้องกันและการแก้ปัญหา

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานที่ปรึกษาสามารถสรุปการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สถาบันที่ 1

“...ดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหาโดยการขอความร่วมมือครูหัวหน้างานฝ่ายปกครอง จัดตารางเวร สํารวจพื้นที่เสี่ยงในสถานศึกษาทุกจุด อย่างต่อเนื่อง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ประสานงานกับครูที่ปรึกษาคอยสังเกต ติดตาม พฤติกรรมนักเรียนในการดูแลเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 2

“...ส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษาช่วยกันดำเนินการป้องกันและ แก้ไขปัญหา โดยพบปะนักเรียนในช่วงเวลาหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติ หรือกิจกรรมโฮมรูม เพื่อสังเกตพฤติกรรมและให้ความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการติดตามตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่นักเรียนในการดูแลมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ โดยการให้คำปรึกษา ในเบื้องต้น พร้อมสรุปผลเบื้องต้นส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษารับทราบ...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 3

“...วางแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยสร้าง ความร่วมมือกับจากผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือในด้านเบื้องต้น...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ดำเนินการเยี่ยมบ้านและหอบักนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสื่อสารกับผู้ปกครองของนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปด้านการป้องกันและการแก้ไข ได้ดังนี้

สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและ ผู้ปกครอง เพื่อป้องกันและช่วยเหลือดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนเป็นรายกรณี มีการจัด สถานที่หรือมุมให้คำปรึกษาเบื้องต้นอย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขพฤติกรรม และครูที่ปรึกษาจะมีการ ติดตามพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องในการดูแลนักเรียน

ด้านการส่งต่อ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานหัวหน้า

งานที่ปรึกษาสามารถสรุปการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สถาบันที่ 1

“...มีการวางแผนแนวทางและติดตามผลการช่วยเหลือ
นักเรียนอย่างต่อเนื่อง สำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ให้กลับมาอยู่ในกลุ่มที่
พึงประสงค์...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ พร้อมจัดทำ
แนวทางส่งต่อนักเรียน โดยขอความร่วมมือจากครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองในการส่งต่อนักเรียนไปยัง
ภายนอกสถานศึกษาเพื่อรับการดูแลอย่างถูกต้อง...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 12 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 2

“...หากมีการพบนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรง
จำเป็นจะต้องดำเนินการส่งต่อนักเรียนอย่างเร่งด่วนในกรณีที่สถานศึกษาไม่สามารถช่วยเหลือได้แล้ว...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...วินิจฉัยสภาพปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือขั้นเบื้องต้น หากไม่สามารถแก้ไขพฤติกรรมได้ดำเนินการติดต่อองค์กร
ภายนอกเพื่อส่งต่อช่วยเหลือต่อไป...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 17 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สถาบันที่ 3

“...ติดตามนักเรียนในกรณีของกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา
หากพบพฤติกรรมรุนแรงจำเป็นจะต้องส่งต่อภายนอกอย่างเร่งด่วน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการส่งต่อทั้งภายใน ในกรณีที่มีปัญหา ครูที่ปรึกษา
ครูแนะแนวจะสามารถช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น แต่ถ้าหากมีปัญหากรณีที่รุนแรงจำเป็น
จะต้องส่งต่อภายนอกอย่างเร่งด่วน...”

(หัวหน้างานครูที่ปรึกษา, วันที่ 19 กรกฎาคม 2566 : การสัมภาษณ์)

สรุปด้านการส่งต่อ ได้ดังนี้

เมื่อพบนักเรียนในกรณีที่พฤติกรรมไม่เปลี่ยนแปลงจนไม่
สามารถแก้ไขได้ หลังจากให้คำปรึกษาเบื้องต้นจำเป็นจะต้องส่งต่อภายใน แต่หากพิจารณาแล้วว่า
เป็นกรณีที่ซับซ้อน จำเป็นจะต้องดำเนินการส่งต่อภายนอกยังผู้เชี่ยวชาญ โดยการประสานติดต่อกับ
ผู้ปกครองในเบื้องต้น เพื่อทำความเข้าใจและชี้แจงถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับการแก้ไข
จากผู้เชี่ยวชาญ

ผลจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ทั้ง 3 สถาบัน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทาง ดังตาราง 8

ตาราง 8 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ จากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ทั้ง 3 โรงเรียน

ระบบช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	1. สถานศึกษามีการวางแผน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
	2. ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในความปกครองครบทุกคน
	3. มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)
	4. สถานศึกษามีโครงการเยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน
	5. มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน
	6. ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	1. สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือ
	2. สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
	3. สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดย แยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา
	4. สถานศึกษามีการบันทึกและรายงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน
	5. สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง

ตาราง 8 (ต่อ)

ระบบช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการพัฒนา
3. ด้านการพัฒนาและการส่งเสริม	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 2. สถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน 3. มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่างๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน 4. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม 5. สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร 6. สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. ด้านการป้องกันและการแก้ปัญหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาได้จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2. ครูที่ปรึกษาให้ความรู้ ทักษะตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน 3. มีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม 4. มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนทุกภาคเรียน 5. สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร 6. มีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไข
5. ด้านการส่งต่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นแล้ว ส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป

ตาราง 8 (ต่อ)

ระบบช่วยเหลือนักเรียน	แนวทางการพัฒนา
	2. สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้
	3. ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนภายหลังจากการส่งต่อ
	4. มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร
	5. สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในอย่างสม่ำเสมอ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) เพื่อมาจัดลำดับความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยสามารถร่างแนวทางการดำเนินงานแนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดังนี้

(ฉบับร่าง)

**การพัฒนาในการดำเนินงานแก้ปัญหการออกกลางคันของนักเรียน
โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด**

แนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA
วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (ฉบับร่าง) มี 5 ด้าน 28 แนวทาง ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางดังนี้
 - 1.1 สถานศึกษามีการวางแผน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 1.2 ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในความปกครองครบทุกคน
 - 1.3 มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)

- 1.4 สถานศึกษามีโครงการเยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน
- 1.5 มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน
- 1.6 ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียน

ครบทุกคน

2. การคัดกรองนักเรียน มีแนวทางดังนี้

- 2.1 สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสม เชื่อถือได้
- 2.2 สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.3 สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียน โดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา
- 2.4 สถานศึกษามีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน
- 2.5 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง

3. การพัฒนาและส่งเสริม มีแนวทางดังนี้

- 3.1 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทั้งนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา
- 3.2 สถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
- 3.3 มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน
- 3.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน โดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม
- 3.5 สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 3.6 สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน มีแนวทางดังนี้

- 4.1 สถานศึกษาได้จัดให้มีการประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 4.2 ครูที่ปรึกษาให้ความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน
- 4.3 มีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม
- 4.4 มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน

4.5 สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน เป็นลายลักษณ์อักษร

4.6 มีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไข

5. การส่งต่อ มีแนวทางดังนี้

5.1 ครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้น แล้วส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป

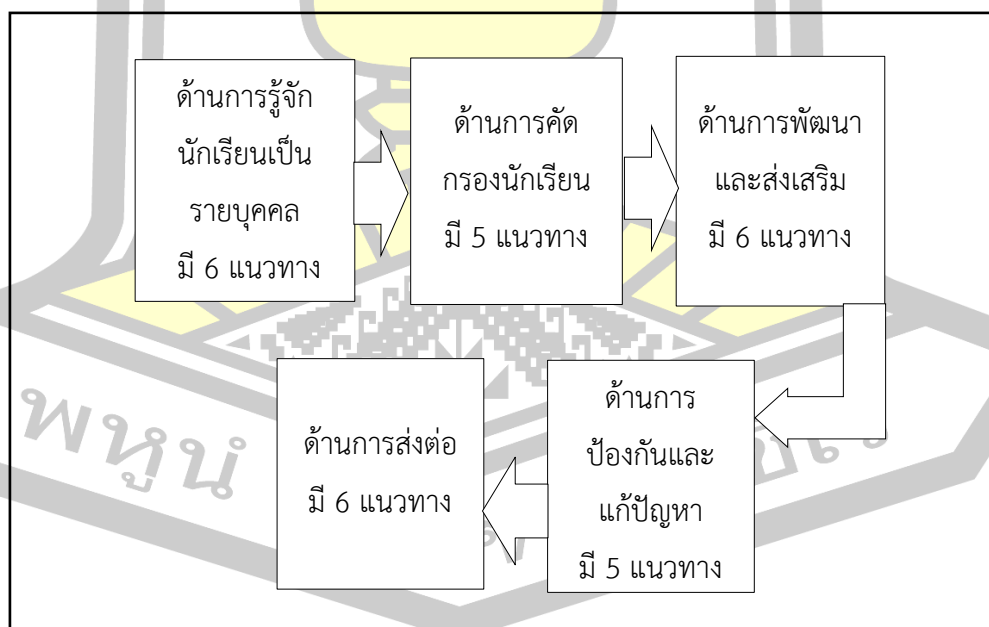
5.2 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก เมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

5.3 ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนภายหลังจากการส่งต่อ

5.4 มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก อย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร

5.5 สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายใน อย่างสม่ำเสมอ

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจร คุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (ฉบับร่าง) ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนของวิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด (ฉบับร่าง)

ตอนที่ 2.2 การตรวจสอบ ยืนยัน ร่างแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ดำเนินการจัดสัมมนา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง สามารถสรุปผลการสัมมนา ดังตาราง 9

ตาราง 9 การดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง/แก้ไข
<p>1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>1.1 สถานศึกษามีการวางแผนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>1.2 ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในความปกครองครบทุกคน</p> <p>1.3 มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)</p> <p>1.4 สถานศึกษามีโครงการเยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน</p> <p>1.5 มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน</p> <p>1.6 ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะด้านที่ 1 ดังนี้</p> <p>1. ข้อ 1.1 ตัดคำว่า “มีการ” ออก</p> <p>2. ปรับข้อ 1.3 เป็นข้อ 1.2 “เตรียมเครื่องมือ...”</p> <p>3. ปรับข้อ 1.4 เป็นข้อ 1.3 “ดำเนินโครงการ...”</p> <p>4. ปรับข้อ 1.2 เป็นข้อ 1.4</p> <p>5. ปรับข้อ 1.6 เป็นข้อ 1.5 “...วิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลของนักเรียนครบทุกคนและเป็นปัจจุบัน”</p>	<p>1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>1.1 สถานศึกษาวางแผนการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>1.2 เตรียมเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)</p> <p>1.3 สถานศึกษาดำเนินโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน</p> <p>1.4 ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน</p> <p>1.5 วิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลของนักเรียนครบทุกคนและเป็นปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยี</p> <p>1.6 ปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง/แก้ไข
<p>2. การคัดกรองนักเรียน</p> <p>2.1 สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้</p> <p>2.2 สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>2.3 สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา</p> <p>2.4 สถานศึกษามีการบันทึกและรายงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน</p> <p>2.5 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะด้านที่ 2 ดังนี้</p> <p>1. ข้อ 2.3 ปรับเป็น “สถานศึกษามีการดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา”</p> <p>2. ข้อ 2.4 ปรับเป็น “สถานศึกษามีการตรวจสอบข้อมูลการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบัน”</p> <p>3. ข้อ 2.5 ปรับเป็น “สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้บุคลากรในการคัดกรองนักเรียน”</p>	<p>2. การคัดกรองนักเรียน</p> <p>2.1 สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้</p> <p>2.2 สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>2.3 สถานศึกษามีการดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา</p> <p>2.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบข้อมูลการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยี</p> <p>2.5 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้บุคลากรในการคัดกรองนักเรียน</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง/แก้ไข
<p>3. การพัฒนาและส่งเสริม</p> <p>3.1 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา</p> <p>3.2 สถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน</p> <p>3.3 มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพ ในหน่วยงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน</p> <p>3.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม</p> <p>3.5 สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3.6 สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะด้านที่ 3 ดังนี้</p> <p>1. ข้อ 3.1 ปรับเป็น “สถานศึกษาวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่ม”</p> <p>2. ข้อ 3.2 ปรับเป็น “สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นประจำทุกภาคเรียน”</p> <p>3. รวมข้อ 3.3 กับ 3.4 เป็นข้อ 3.3 ปรับเป็น “สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่องโดยชุมชนมีส่วนร่วม”</p> <p>4. ข้อ 3.5 เป็นข้อ 3.4 ปรับเป็น “สถานศึกษาตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ”</p>	<p>3. การพัฒนาและส่งเสริม</p> <p>3.1 สถานศึกษาวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่ม</p> <p>3.2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นประจำทุกภาคเรียน</p> <p>3.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยชุมชนมีส่วนร่วม</p> <p>3.4 สถานศึกษาตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยี</p> <p>3.5 สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยี</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง/แก้ไข
<p>4. การป้องกันและการแก้ไข</p> <p>ปัญหานักเรียน</p> <p>4.1 สถานศึกษาได้จัดให้การประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>4.2 ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ทักษะตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน</p> <p>4.3 มีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม</p> <p>4.4 มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและ ผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน</p> <p>4.5 สถานศึกษามีการบันทึก การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและ ติดตามผลนักเรียนเป็น ลายลักษณ์อักษร</p> <p>4.6 มีการประเมินและติดตามผล การป้องกันและแก้ไข</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะ ด้านที่ 4 ดังนี้</p> <p>1. ปรับข้อความในแต่ละข้อให้ กระชับเพื่อสะดวกต่อการ ปฏิบัติ</p> <p>2. รวมข้อ 4.4 และ 4.5 เป็นข้อ 4.4 ปรับเป็น “สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ ติดตามการป้องกันและ การแก้ไขปัญหานักเรียน”</p> <p>3. ข้อ 4.6 ปรับเป็นข้อ 4.5</p> <p>4. เพิ่มข้อ 4.6 “นำผลการ ประเมินและติดตามผลการ ป้องกันและแก้ไขมาพัฒนา กิจกรรมให้มีความเหมาะสม”</p>	<p>4. การป้องกันและการแก้ไข</p> <p>ปัญหานักเรียน</p> <p>4.1 สถานศึกษาประชุมและ วางแผนการป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>4.2 จัดห้องสำหรับการบริการ ให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม</p> <p>4.3 ครูที่ปรึกษาดำเนินการให้ คำปรึกษาเพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียน</p> <p>4.4 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ ติดตามการป้องกันและ การแก้ไขปัญหานักเรียน</p> <p>4.6 นำผลการประเมินและ ติดตามผลการป้องกันและ แก้ไขมาพัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสม</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง/แก้ไข
<p>5. การส่งต่อ</p> <p>5.1 ครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นแล้ว ส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป</p> <p>5.2 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้</p> <p>5.3 ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนภายหลังการส่งต่อ</p> <p>5.4 มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>5.5 สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะด้านที่ 5 ดังนี้</p> <p>1. ปรับข้อความในแต่ละข้อให้กระชับเพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติ</p> <p>2. ข้อ 5.1 ปรับเป็น “วางแผนการส่งต่อนักเรียนตามสภาพของระดับพฤติกรรมนักเรียน”</p> <p>3. ปรับข้อ 5.5 เป็น ข้อ 5.4</p> <p>4. ปรับข้อ 5.4 เป็น ข้อ 5.5</p>	<p>5. การส่งต่อ</p> <p>5.1 วางแผนการส่งต่อนักเรียนตามสภาพของระดับพฤติกรรมนักเรียน</p> <p>5.2 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้</p> <p>5.3 สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการส่งต่อนักเรียน</p> <p>5.4 สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในทุกครั้งโดยใช้เทคโนโลยี</p> <p>5.5 พัฒนาระบบมีขั้นตอนการส่งต่อที่สะดวกต่อการปฏิบัติ</p>

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้สร้างแผนภาพการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้เห็นภาพรายด้านและภาพรวมเพื่อสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ผลการแก้ไขร่างแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

(ฉบับปรับปรุง)

แนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

แนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

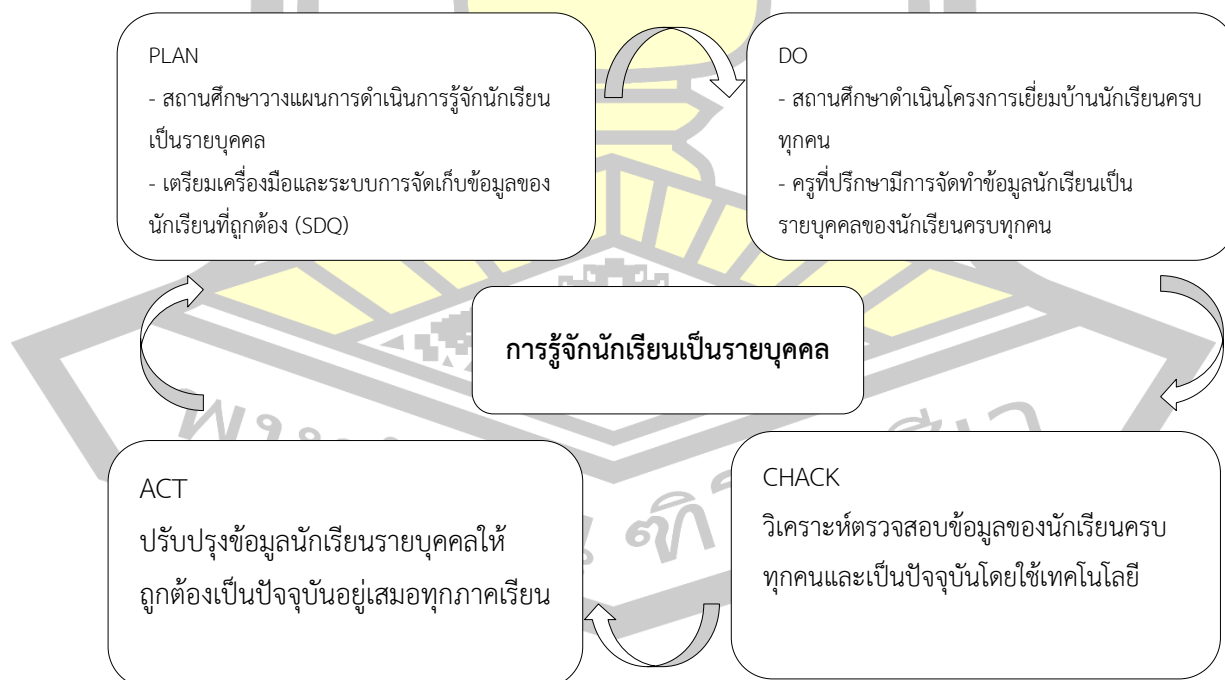
(ฉบับปรับปรุง) มี 5 ด้าน 26 แนวทาง ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางดังนี้

- 1.1 สถานศึกษาวางแผนการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 เตรียมเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)
- 1.3 สถานศึกษาดำเนินโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคน
- 1.4 ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน
- 1.5 วิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลของนักเรียนครบทุกคนและเป็นปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยี
- 1.6 ปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน

ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

ดังภาพประกอบ 7

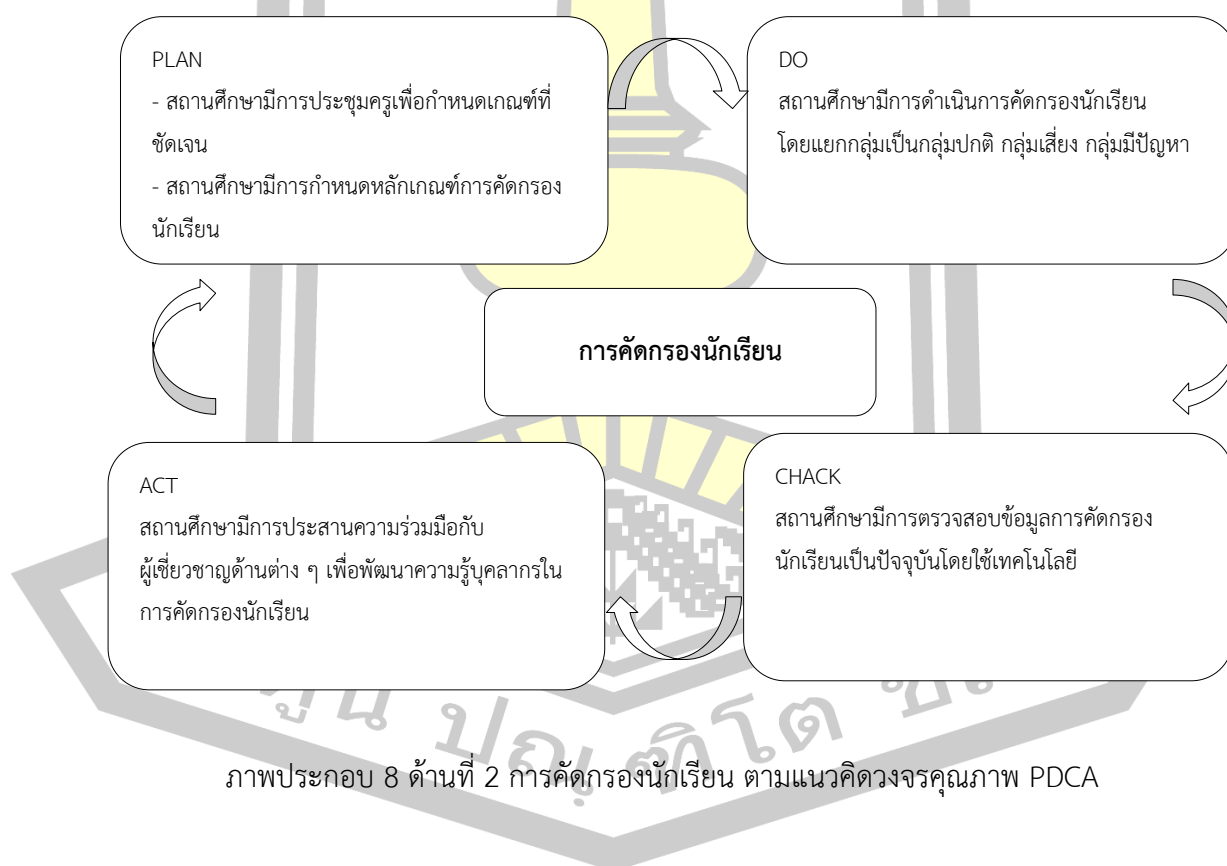

ภาพประกอบ 7 ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

2. การคัดกรองนักเรียน มีแนวทางดังนี้

- 2.1 สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้
- 2.2 สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.3 สถานศึกษามีการดำเนินการคัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา
- 2.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบข้อมูลการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยี
- 2.5 สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้บุคลากรในการคัดกรองนักเรียน

ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ดังภาพประกอบ 8

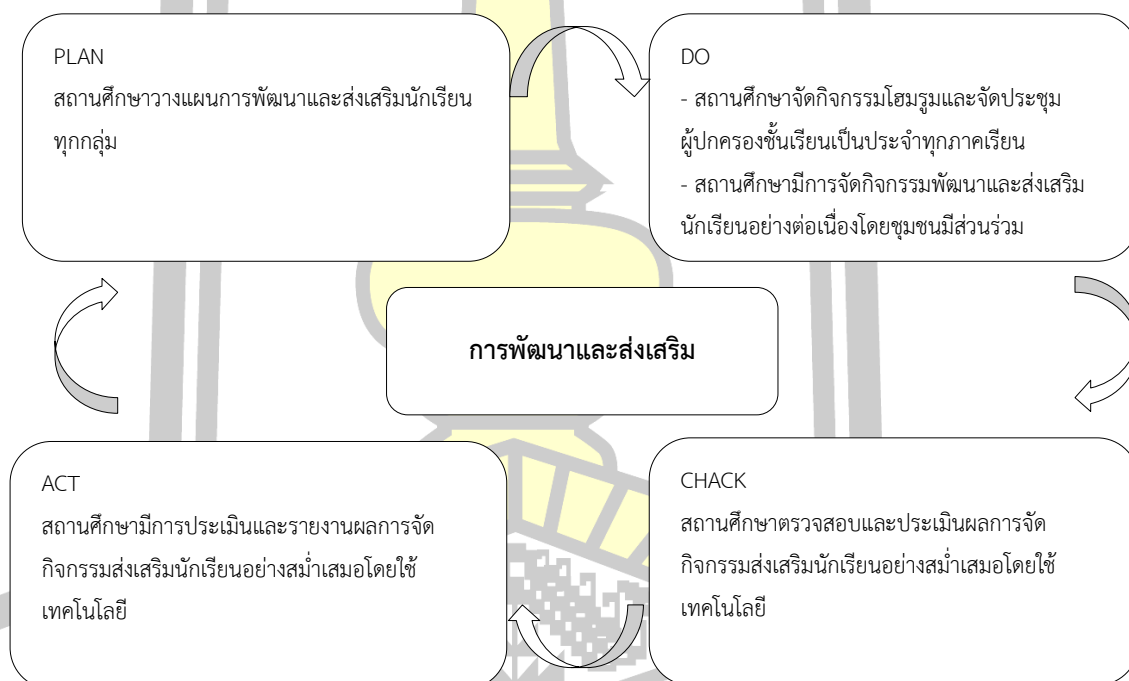

ภาพประกอบ 8 ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

3. การพัฒนาและส่งเสริม มีแนวทางดังนี้

- 3.1 สถานศึกษาวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่ม
- 3.2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นประจำทุกภาคเรียน
- 3.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่องโดยชุมชนมีส่วนร่วม
- 3.4 สถานศึกษาตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยี
- 3.5 สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยี

ด้านที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริม ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ดังภาพประกอบ 9

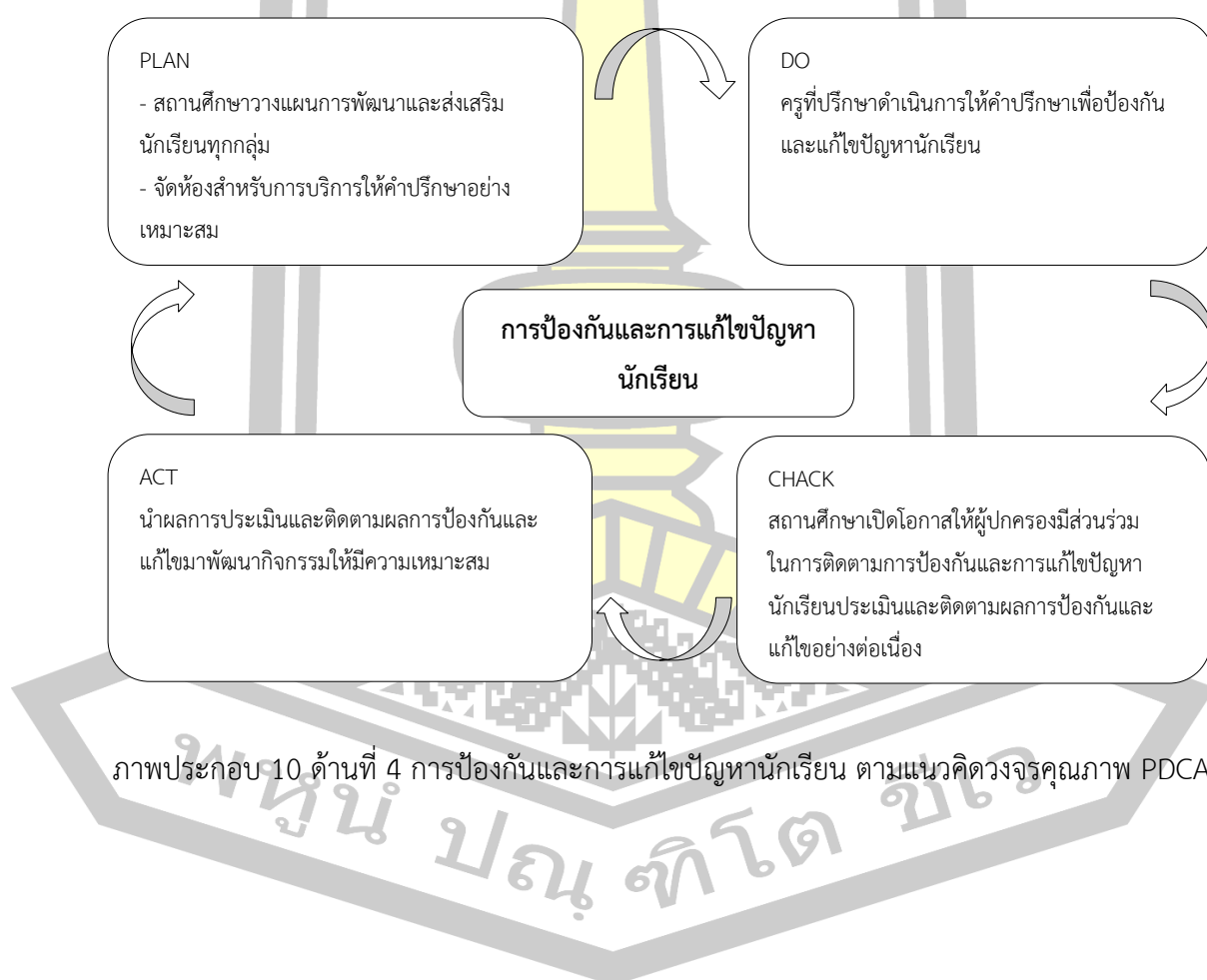

ภาพประกอบ 9 ด้านที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริม ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน มีแนวทางดังนี้

- 4.1 สถานศึกษาประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 4.2 จัดห้องสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม
- 4.3 ครูที่ปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน
- 4.4 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตามการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน
- 4.5 นำผลการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขมาพัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสม

ด้านที่ 4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ดังภาพประกอบ 10

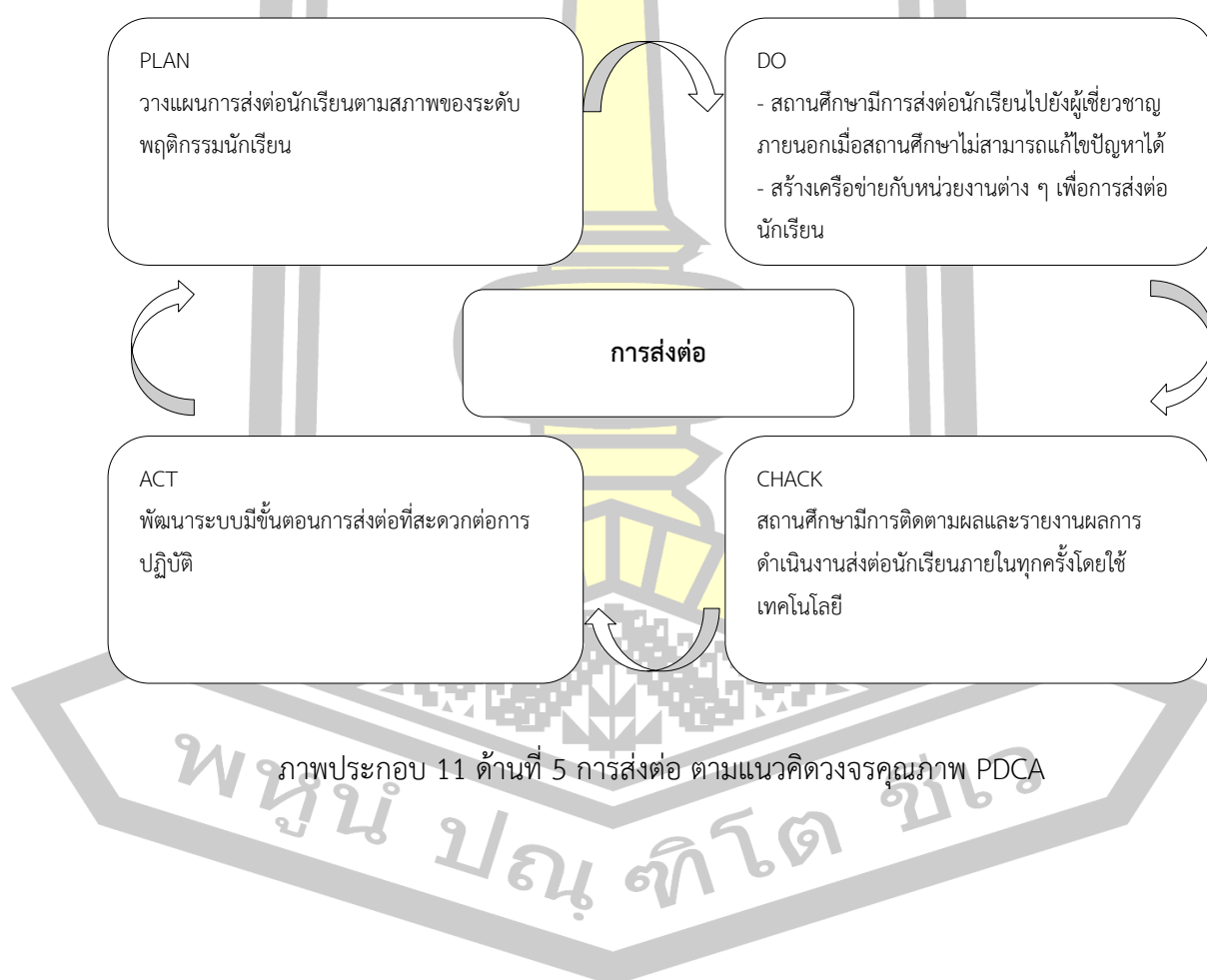

ภาพประกอบ 10 ด้านที่ 4 การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

5. การส่งต่อ มีแนวทางดังนี้

- 5.1 วางแผนการส่งต่อนักเรียนตามสภาพของระดับพฤติกรรมนักเรียน
- 5.2 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้
- 5.3 สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการส่งต่อนักเรียน
- 5.4 สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในทุกครั้งโดยใช้เทคโนโลยี
- 5.5 พัฒนาระบบมีขั้นตอนการส่งต่อที่สะดวกต่อการปฏิบัติ

ด้านที่ 5 การส่งต่อ ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ดังภาพประกอบ 11

แนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA

ตอนที่ 2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหา
การออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด
ร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยนำแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหการออกกลางคันของนักเรียน
โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ที่แก้ไขตามคำแนะนำของ
ผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (ชุดเดิม) ประเมินโดยมีประเด็นในการประเมินคือ ความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ ดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
แนวทางดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดร้อยเอ็ด

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.1 สถานศึกษาวางแผนการ ดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
1.2 เตรียมเครื่องมือและระบบ การจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)	4.57	0.49	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
1.3 สถานศึกษาดำเนินโครงการเยี่ยม บ้านนักเรียนครบทุกคน	4.71	0.49	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
1.4 ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียน ครบทุกคน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
1.5 วิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลของ นักเรียนครบทุกคนและเป็นปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยี	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.6 ปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทุกภาคเรียน	4.71	0.53	มากที่สุด	4.71	0.53	มากที่สุด
รวม	4.62	0.52	มากที่สุด	4.59	0.52	มากที่สุด
2. การคัดกรองนักเรียน						
2.1 สถานศึกษามีการประชุมครู เพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการ คัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่าง เหมาะสมเชื่อถือได้	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
2.2 สถานศึกษามีการกำหนด หลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึด หลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
2.3 สถานศึกษามีการดำเนินการ คัดกรองนักเรียนโดยแยกกลุ่มเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
2.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบข้อมูล การคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบัน โดยใช้เทคโนโลยี	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
2.5 สถานศึกษามีการประสาน ความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้บุคลากรในการ คัดกรองนักเรียน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
รวม	4.60	0.52	มากที่สุด	4.57	0.52	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3. การพัฒนาและส่งเสริม						
3.1 สถานศึกษาวางแผนการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่ม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
3.2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนเป็นประจำทุกภาคเรียน	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
3.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนอย่างต่อเนื่องโดยชุมชนมีส่วนร่วม	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
3.4 สถานศึกษาตรวจสอบและประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยี	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
3.5 สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยใช้เทคโนโลยี	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม	4.65	0.51	มากที่สุด	4.60	0.52	มากที่สุด
4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหา						
4.1 สถานศึกษาประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4.2 จัดห้องสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
4.3 ครูที่ปรึกษาดำเนินการให้คำปรึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.43	0.53	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
4.4 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการติดตามการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน	4.71	0.49	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
4.5 นำผลการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไขมาพัฒนากิจกรรมให้มีความเหมาะสม	4.57	0.53	มากที่สุด	4.43	0.53	มาก
รวม	4.57	0.52	มากที่สุด	4.54	0.52	มากที่สุด
5. การส่งต่อ						
5.1 วางแผนการส่งต่อนักเรียนตามสภาพของระดับพฤติกรรมนักเรียน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.49	มากที่สุด
5.2 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือ	4.57	0.53	มากที่สุด	4.71	0.53	มากที่สุด
5.3 สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการส่งต่อนักเรียน	4.57	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
5.4 สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในทุกครั้งโดยใช้เทคโนโลยี	4.71	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
5.5 พัฒนาระบบมีขั้นตอนการส่งต่อที่ สะดวกต่อการปฏิบัติ	4.71	0.53	มากที่สุด	4.57	0.53	มากที่สุด
รวม	4.63	0.53	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.61	0.52	มากที่สุด	4.59	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 10 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหา
การออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด
ร้อยเอ็ด ปรากฏดังนี้

ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.52)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาและส่งเสริม ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.51) การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.63$,
S.D. = 0.53) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.52) การคัดกรองนักเรียน
($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.52) และการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52)
ตามลำดับ

ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.52)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.52) การพัฒนาและส่งเสริม ($\bar{X} = 4.60$,
S.D. = 0.52) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.52) การคัดกรองนักเรียน
($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52) และการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.52)
ตามลำดับ

พหุ ประถมศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเสนอ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏดังนี้

- 1.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.56) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.56) ด้านการป้องกันและการแก้ไข ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.57) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.55) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.54)

1.2 สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.56) มีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.57) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.58) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.57) ด้านการป้องกันและการแก้ไข ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.57) และด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51)

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็นในการสร้างแนวทางดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียน ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{\text{modified}} = 0.411$) ลำดับที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.330$) ลำดับที่ 3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.308$) ลำดับที่ 4 ด้านการป้องกันและการแก้ไข ($PNI_{\text{modified}} = 0.276$) และลำดับที่ 5 ด้านการส่งต่อ ($PNI_{\text{modified}} = 0.260$)

2. ผลการสร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มี 5 ด้าน 26 แนวทาง ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มี 6 แนวทาง ด้านการคัดกรองนักเรียน มี 5 แนวทาง ด้านการพัฒนาและส่งเสริม มี 5 แนวทาง ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน 5 แนวทาง และด้านการส่งต่อ มี 5 แนวทาง ผลการประเมินด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.52) และด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีการดำเนินการตามสภาพบริบทของสถานศึกษา เช่น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยการเยี่ยมบ้าน การคัดกรอง การพัฒนาและส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อ ส่วนใหญ่ดำเนินการตามนโยบายที่ส่วนกลางได้กำหนดให้ปฏิบัติหรือคู่มือของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้มีผลของการปฏิบัติในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางซึ่งมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป ดังที่ กรมสุขภาพจิต (2546) ได้นำเสนอว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ แต่ละองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าวมีความสำคัญ มีวิธีการ และเครื่องมือแตกต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งเอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา เชื้อมทอง (2562) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรุฒิ สุขะเสวก (2563) ได้ศึกษาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ผลศึกษาพบว่า ระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดมีความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และมีการบูรณาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (25503) ได้นำเสนอว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความพร้อมสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรมที่สามารถส่งผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม มุ่งให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี มีสุข จึงจำเป็นต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่จะคอยเป็นตัวช่วยเหลือนักเรียนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของพรวิมล กลิ่นศรีสุข (2564)

ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็นในการสร้างแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นขั้นตอนแรกของการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นจุดเริ่มต้นในการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไข พัฒนา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพ สามารถอยู่ร่วมกับสังคมและเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ดังที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547) ได้นำเสนอว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการทำงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนแบบแผนอย่างชัดเจน มีเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีหลักฐานในการดำเนินงาน มีบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นกลุ่มที่คอยมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิมล กลิ่นศรีสุข (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่แรก คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์ (2564) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

2. แนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า มี 5 ด้าน 26 แนวทาง ผลการประเมินด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมานิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อสร้างข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ยกร่างแนวทางแล้วนำแนวทางอันกระบวนการวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในระบบดูแลช่วยนักเรียน มีการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อให้ได้แนวทางที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการได้จริง สอดคล้องกับกระทรวงสาธารณสุข (2552) ได้นำเสนอว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงาน

เป็นระบบขั้นตอนที่จะช่วยส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาคุกคาม โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มเสี่ยง สามารถแก้ไขปัญหานั้นเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็ว การทำงานอย่างมีระบบสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นการทำงานที่มีมาตรฐาน จึงเป็นการสอดคล้องในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และผู้วิจัยนำวงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังที่ Deming in Mycoted (2004) นำเสนอว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีกระบวนการผลิตและมีการบริการที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 Plan คือ การกำหนดสาเหตุของปัญหา แล้วจากนั้นทำการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ขั้นที่ 2 Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย ขั้นที่ 3 Check คือ การตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาด หรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง และขั้นที่ 4 Act คือ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงหากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา เชื่อมทอง (2562) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิมล กลิ่นศรีสุข (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีทั้งหมด 6 แนวทาง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีทั้งหมด 8 แนวทาง 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีทั้งหมด 13 แนวทาง 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีทั้งหมด 10 แนวทาง 5) ด้านการส่งต่อ มีทั้งหมด 7 แนวทาง โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด มีสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.56) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.54) ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่า มีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นจุดเริ่มต้นอันจะช่วยแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนให้ไปในทางที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในวิทยาลัยสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำนโยบายการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องและใช้หลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.2 ควรนำแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดไปบูรณาการใช้พัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการนำองค์ประกอบที่ได้ศึกษาหาอิทธิพลที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมที่ทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

3.2 ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบ การใช้แนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด และพัฒนาสู่การวิจัยในลักษณะอื่น ๆ ตามสภาพปัญหาที่พบเช่น

3.2.1 การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2.2 การพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามแนวคิดวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- กรมสุขภาพจิต. (2554). *กรอบทิศทางการพัฒนางานสุขภาพจิตและแผนยุทธศาสตร์ กรมสุขภาพจิต ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : บริษัท ละคร่อม จำกัด.
- กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือครูที่ปรึกษาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ : ศุภสภา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2552). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา : หลักการแนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุกรณ์ นิสสัย. (2558). *การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน บ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนิกานต์ เขียรสุตร. (2551). *วงจร PDCA คืออะไร?*. [ออนไลน์]. ได้จาก : http://eduserv.ku.ac.th/km/index.php?option=com_content&task=view&id=137&Itemid=68. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 6 ธันวาคม 2565].
- ณัฐวิภา คำปันศรี. (2559). *สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐธินัย รุ่งกลิ่นขจรกุล. (2559). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- ทิวาพร ชุมวรารัฐย์. (2561). *การบริหารความเสี่ยงด้านกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ธิดินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธีรณัฐ จันทร์ทองแก้ว. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแหล่งเรียนรู้ศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียน สันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้กระบวนการคุณภาพ PDCA*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุปผชาติ เข็มวิชัย. (2558). *การพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านแม่ต๋อม อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ประมวล วิลลาจันทร์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของสถาบัน การอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย นเรศวร.
- ปริทรรศน์ พันธุ์บรรยงก์. (2545). *TQM ภาคปฏิบัติ: เทคนิคการแก้ปัญหาแบบ “สี่ยาม่า”*. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ผล พรหมทอง. (2555). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบ วิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. สารนิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรวิมล กลิ่นศรีสุข. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัด นครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561. (13 พฤษภาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 33. หน้า ก.

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (26 กุมภาพันธ์ 2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125. ตอนที่ 43 ก. หน้า 4.

ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์.

ภารดี อนันต์นารี. (2556). *หลักการ แนวคิด และทฤษฎีการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี : มนต์รี.

มธุริน แผลงจันทร์. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

มาโนช ตัญยงค์. (2564). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี สหวิทยาเขตพุทไธย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554*. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

ราตรี วรรณพฤกษ์. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการสัตหีบ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ลัดดาวัลย์ โคตรพิมพ์. (2564). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ลัดดาวัลย์ เพชรจันทร์. (2559). ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู
โรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรวิมล สุขะเขวก. (2563). การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- วิราภานต์ บุตรพรหม. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิโรจน์ สารัตถะ. (2555). แนวคิด ทฤษฎีและประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.
- วีระศักดิ์ จันทะรักษ์. (2553). การนำเสนอรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). สภาพปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริ ถีอาสนา. (2557). เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่ : แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการ
คุณภาพการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- ศิริพงษ์ เศาภายน. (2548). หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : บั๊ค-พอยท์.
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมคิด บางโม. (2558). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : บริษัท วิทย์พัฒน์ จำกัด.
- สมพร โพธิ์กำเนิด. (2558). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียน
นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. (2563). *รายงานประจำปี 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35*. ลำปาง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). *แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). *อาชีวศึกษาก้าวสู่ศวรรษที่ 8*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). *คู่มือการบริหารจัดการและปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา.

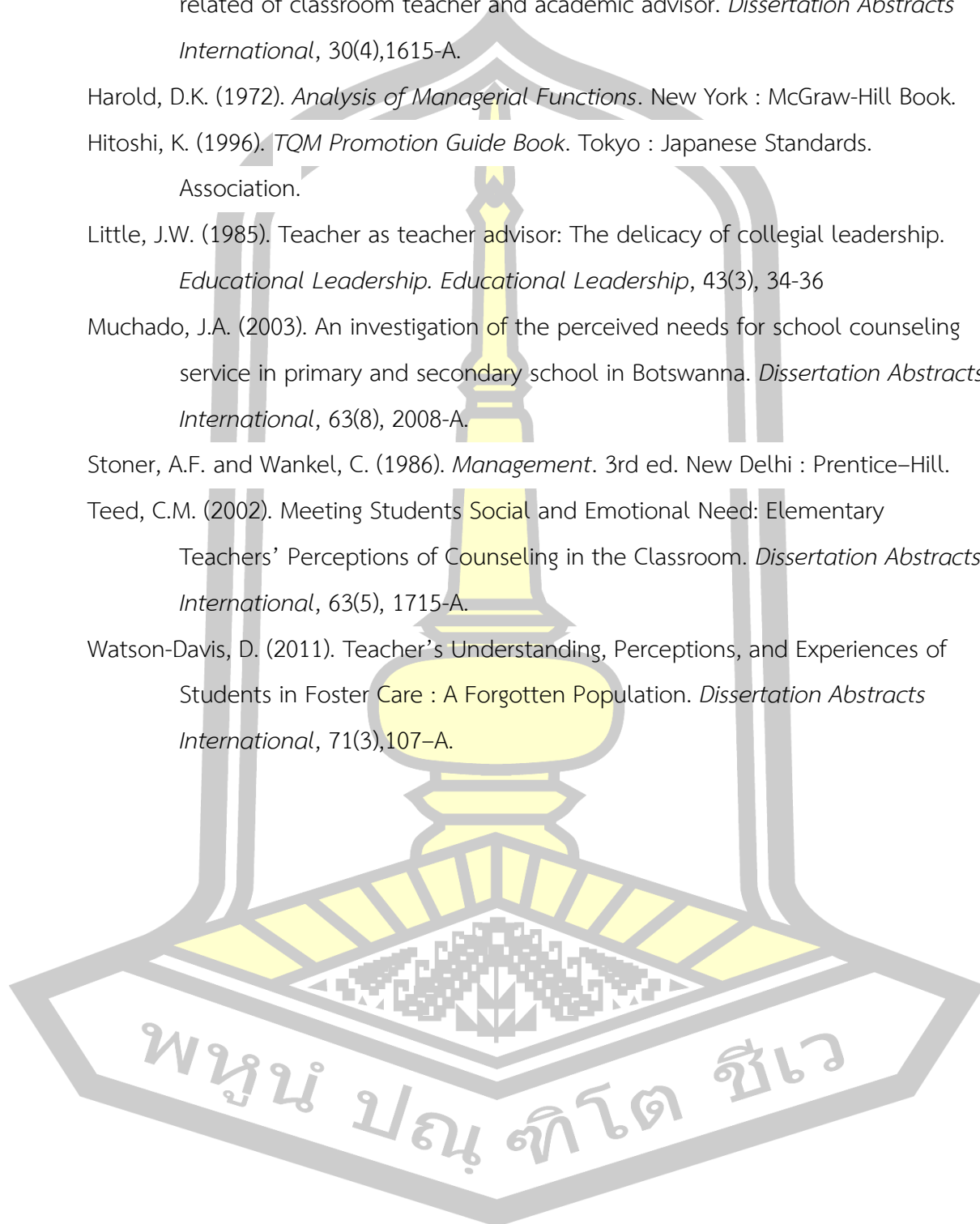
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). *กลวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

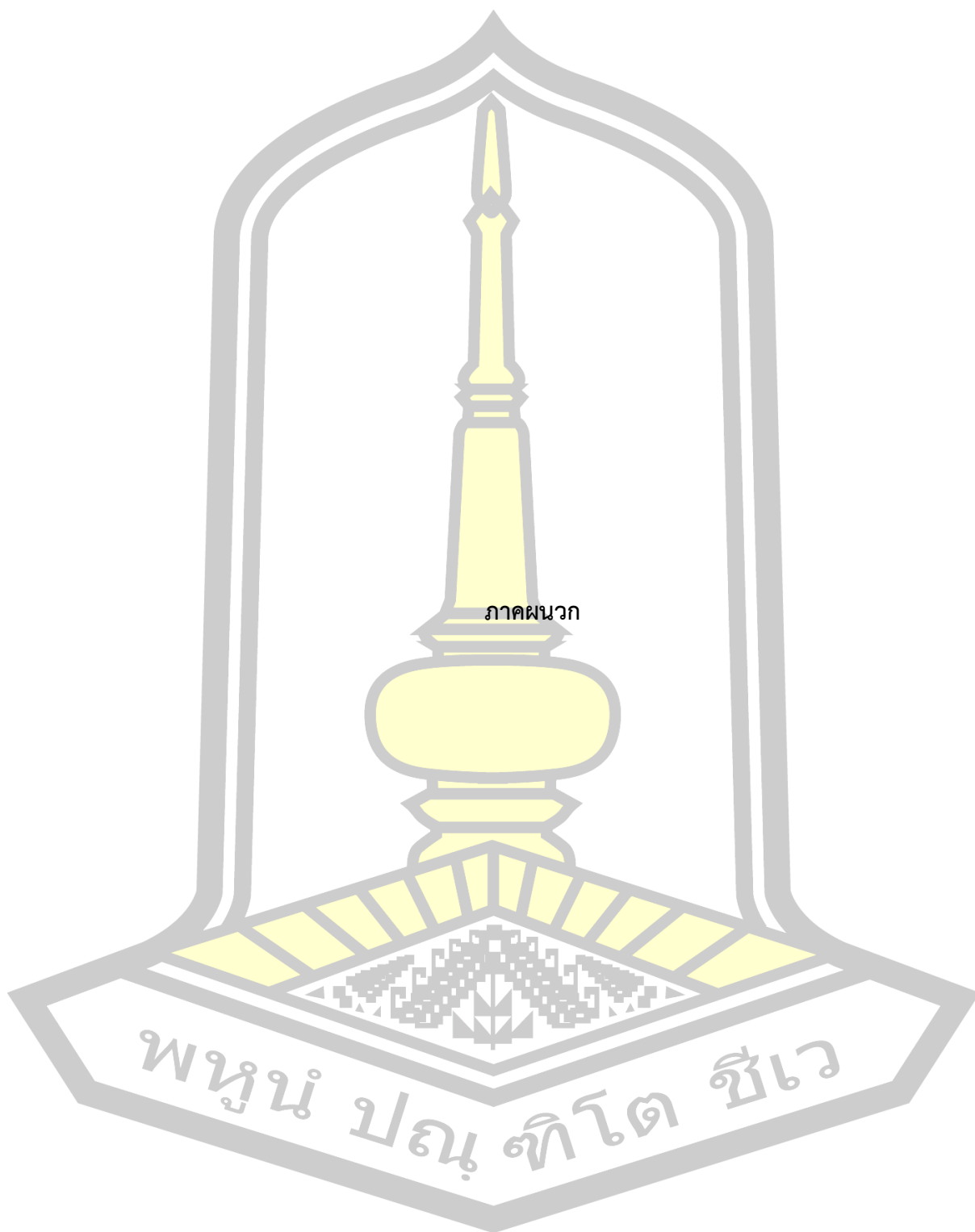
สุจิตรา สิทธิณรงค์. (2553). *ความพึงพอใจของครูต่อการมีภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอทับปุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพังงา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). *การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี*. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- สุภัสสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษาและผู้นำทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- โสภา เชื่อมทอง. (2562). สภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อมร ปลื้มหอม. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อรุณี ทองนพคุณ. (2558). การศึกษาบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อาทิตยา เวชกรณ. (2559). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Biddle, V.S. (2009) Student Assistance Program Outcomes of Students at Risk for
Suicide. *Dissertation Abstracts International*, 69(8), unpagged, February.
- Brady, K. (2008). What teacher factors influence their attributions for children’s
difficulties in learning. *The British Journal of Educational Psychology*, 78(4),
527–544.
- Cash, T. (2006). Student Discipline Referral Rates and Neighborhood Crime Statistics.
Dissertation Abstracts International, 67(2), 126.
- Dale, E. (1973). *Theory and Practice*. New York : McGraw-Hill.
- Deming in Mycoted. (2004). *Plan Do Check Act (PDCA)*. [online]. Available from :
<http://www.mycoted.com/creativity/techniques/pdca.php>. [accessed 16
June 2022].
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.

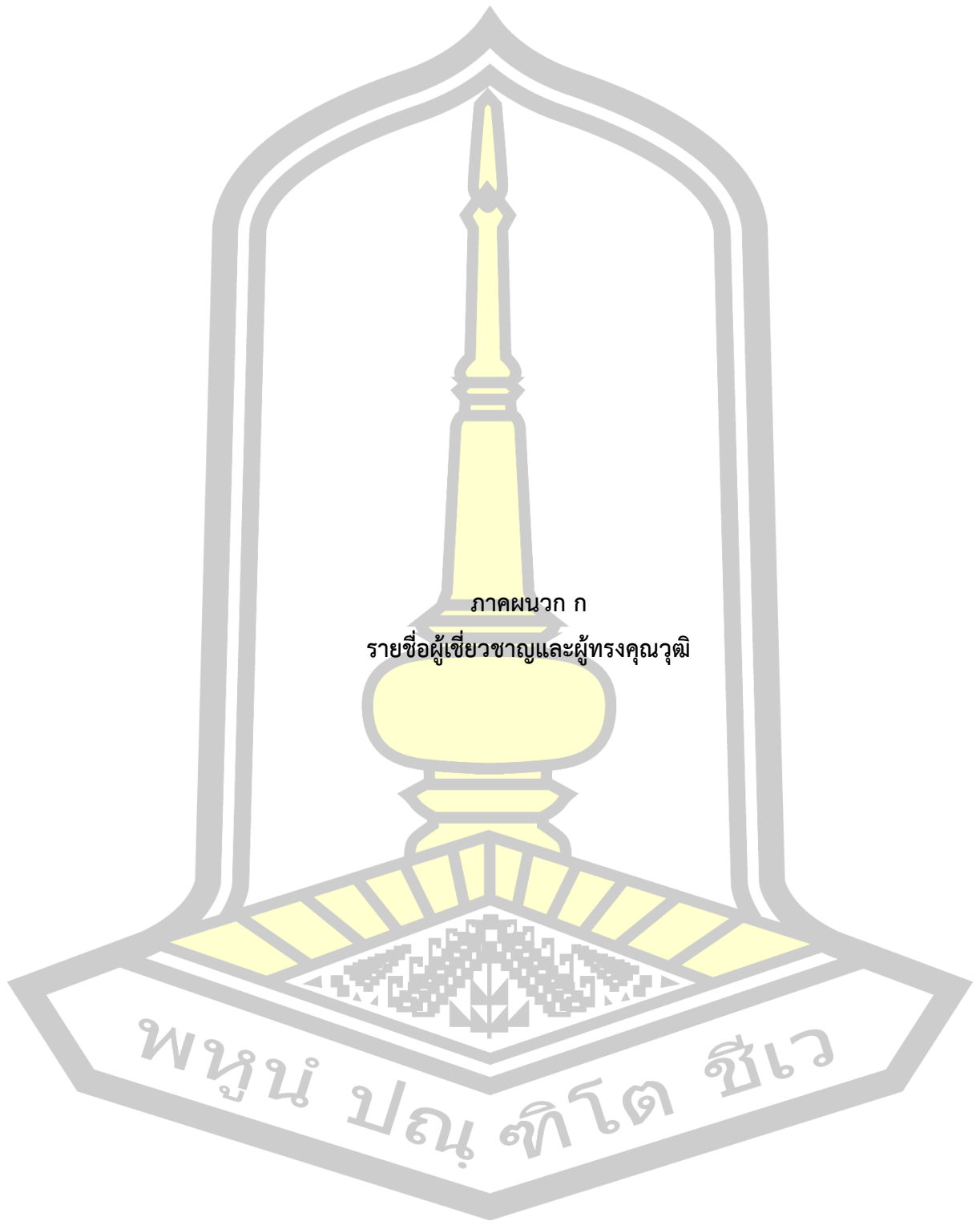
- Grittes, T.I. (1975). Student perception and self-perceptions of faculty members in related of classroom teacher and academic advisor. *Dissertation Abstracts International*, 30(4),1615-A.
- Harold, D.K. (1972). *Analysis of Managerial Functions*. New York : McGraw-Hill Book.
- Hitoshi, K. (1996). *TQM Promotion Guide Book*. Tokyo : Japanese Standards Association.
- Little, J.W. (1985). Teacher as teacher advisor: The delicacy of collegial leadership. *Educational Leadership*. *Educational Leadership*, 43(3), 34-36
- Muchado, J.A. (2003). An investigation of the perceived needs for school counseling service in primary and secondary school in Botswana. *Dissertation Abstracts International*, 63(8), 2008-A.
- Stoner, A.F. and Wankel, C. (1986). *Management*. 3rd ed. New Delhi : Prentice-Hill.
- Teed, C.M. (2002). Meeting Students Social and Emotional Need: Elementary Teachers' Perceptions of Counseling in the Classroom. *Dissertation Abstracts International*, 63(5), 1715-A.
- Watson-Davis, D. (2011). Teacher's Understanding, Perceptions, and Experiences of Students in Foster Care : A Forgotten Population. *Dissertation Abstracts International*, 71(3),107-A.

ภาคผนวก

พหุณํ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

พหุบัน ปณ ทิโต ชีเว

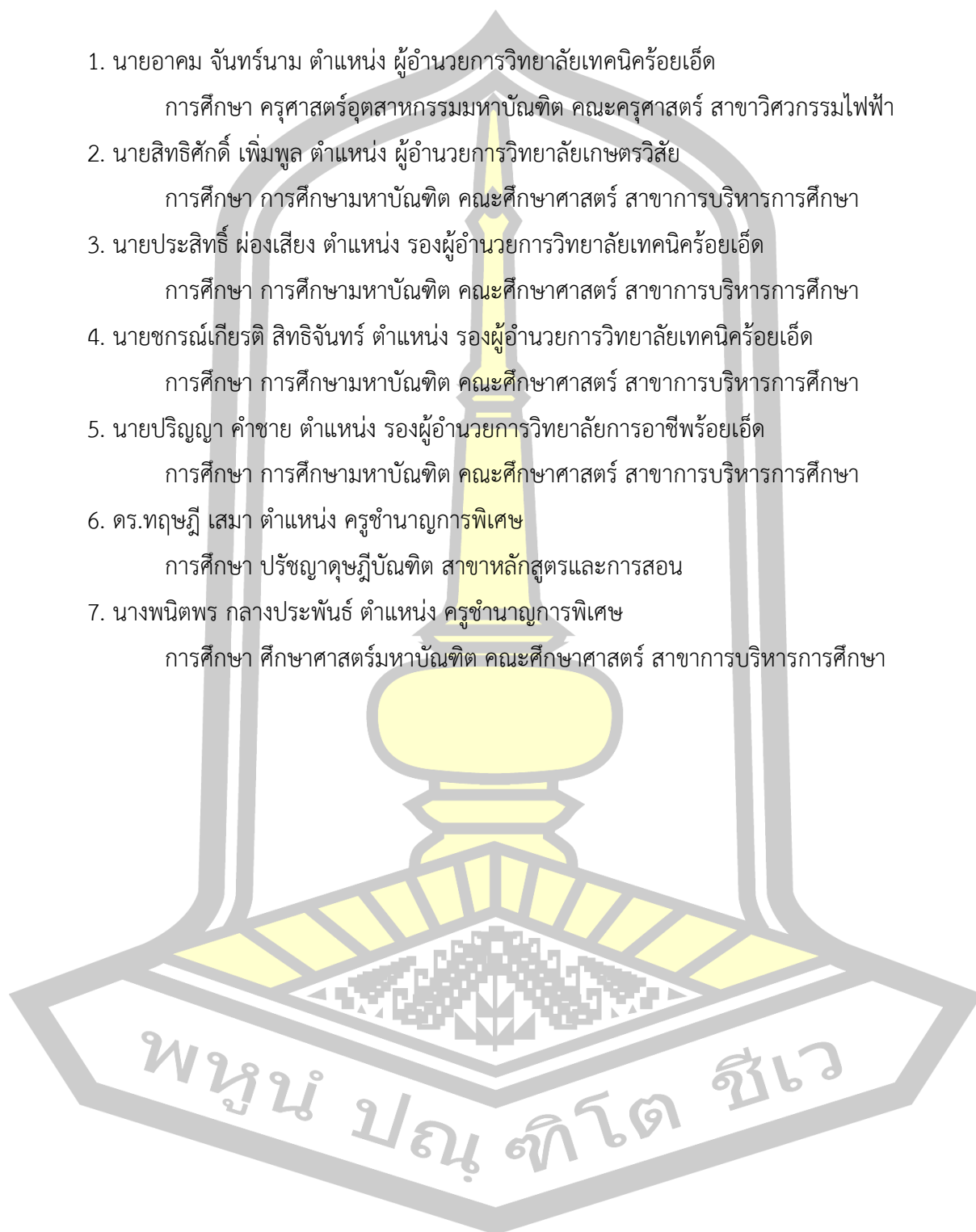
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

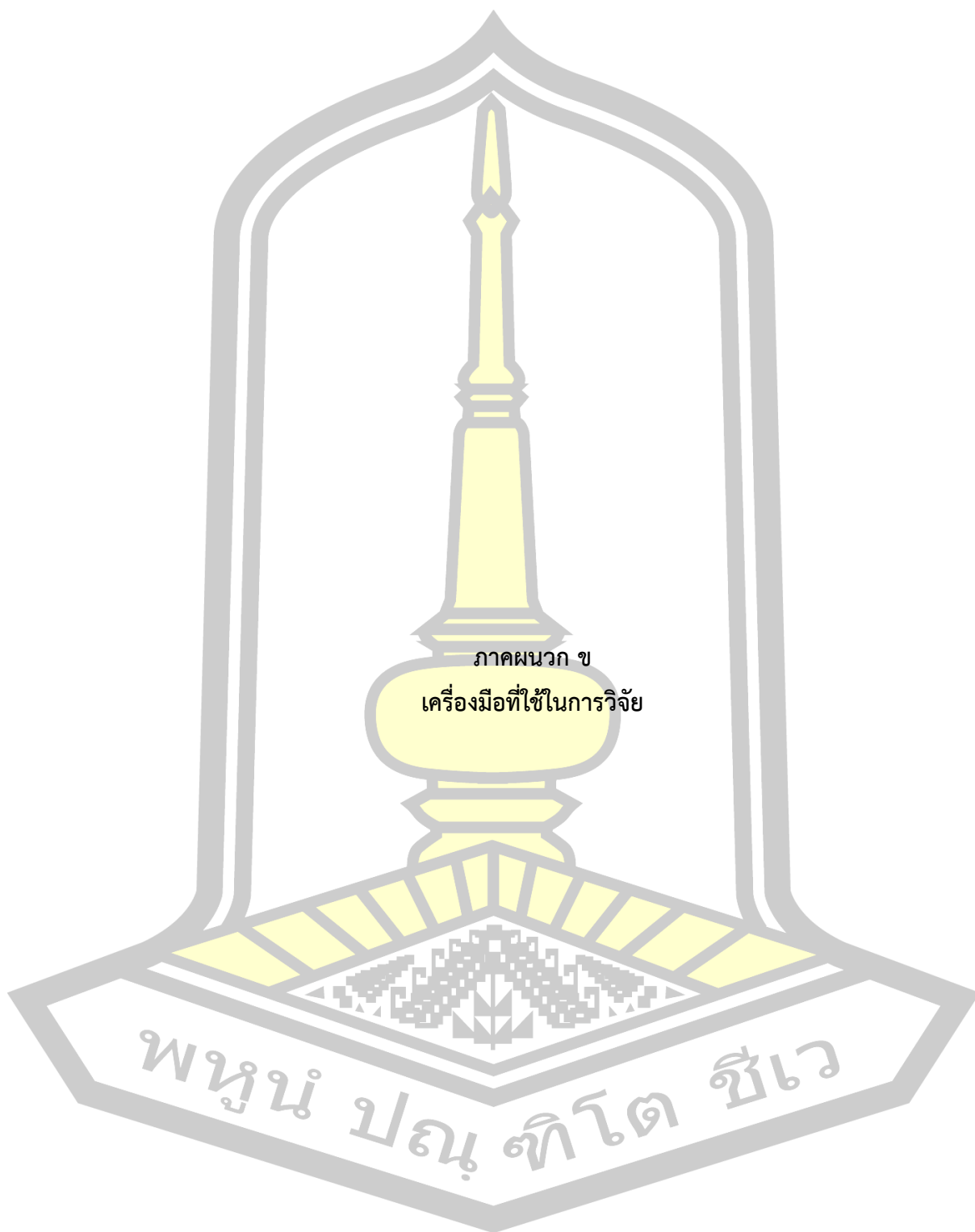
1. นายบัญชา หวานใจ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
2. นางกาญจนา กาบทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
3. นายกิติวัฒน์ ปินไชย ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนสิรินธร
การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวัดและประเมินผล
4. นายชิตีพัทธ์ สุขเกษมศิลป์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
การศึกษา มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กานต์ กาญจนพิมาย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายอาคม จันทร์นาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
การศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า
2. นายสิทธิศักดิ์ เพิ่มพูล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรวิสัย
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
3. นายประสิทธิ์ ผ่องเสียง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
4. นายชกรณ์เกียรติ สิทธิจันทร์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
5. นายปริญญา คำชาย ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด
การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา
6. ดร.ทฤษฎี เสมอ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
การศึกษา ปรัชญาดุเชฎฐิบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
7. นางพนิตพร กลางประพันธ์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
การศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน
โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

เรียน ท่านผู้เชี่ยวชาญที่เคารพอย่างสูง

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ
ภาค ก ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ
ภาค ข แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สำหรับการวิจัย

ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความ
กับวัตถุประสงค์ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และหากท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขอความกรุณาเขียนข้อเสนอแนะหลังข้อความในและข้อ

ทั้งนี้ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าสำหรับการประเมินเครื่องมือ
ในครั้งนี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

พูน ปรนิต โส ชเว

นางสาวปิ่นนรา ยลฉวีล

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาค ก ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญกรอกข้อมูลของท่านสำหรับการอ้างอิงที่ถูกต้องต่อไป

1. ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว/ดร.)

2. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

- () อาจารย์
- () ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- () รองศาสตราจารย์
- () ศาสตราจารย์
- () ตำแหน่งอื่น ๆ

3. ตำแหน่งทางการบริหาร

- () ครู
- () รองผู้อำนวยการโรงเรียน
- () ผู้อำนวยการโรงเรียน
- () ตำแหน่งอื่น ๆ

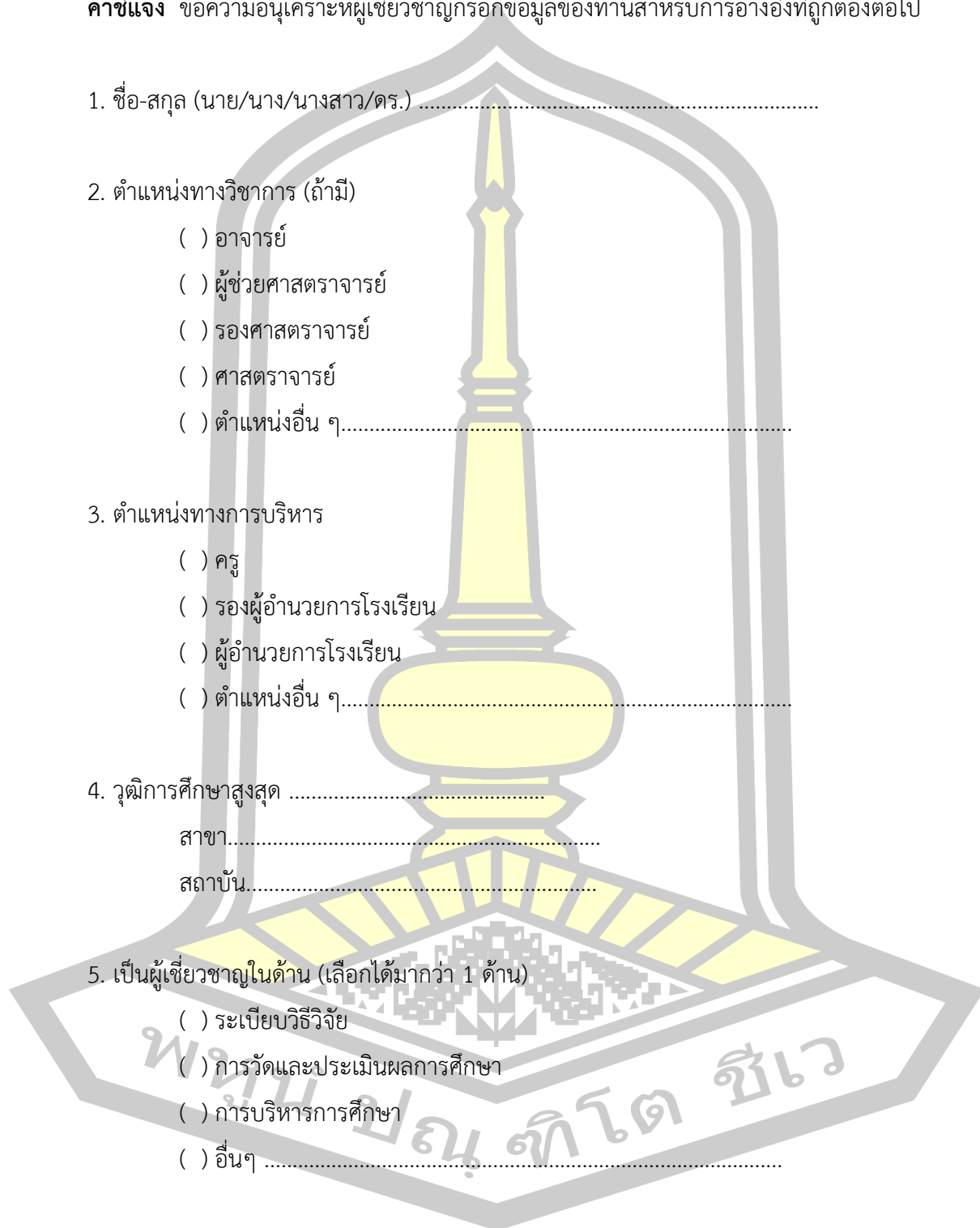
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

สาขา.....

สถาบัน.....

5. เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้าน (เลือกได้มากกว่า 1 ด้าน)

- () ระเบียบวิธีวิจัย
- () การวัดและประเมินผลการศึกษา
- () การบริหารการศึกษา
- () อื่นๆ

ภาค ข แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา สำหรับการวิจัย

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดกับ

วัตถุประสงค์ ว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ข้อที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	0	-1	
1.ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1.1	สถานศึกษามีการวางแผน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล				
1.2	ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนในความปกครองครบทุกคน				
1.3	มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ถูกต้อง (SDQ)				
1.4	สถานศึกษามีโครงการเยี่ยมบ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน				
1.5	มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอทุกภาคเรียน				
1.6	ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียนครบทุกคน				
2.ด้านคัดกรองนักเรียน					
2.1	สถานศึกษามีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้				
2.2	สถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนยึดหลักตามคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน				

ข้อที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		1	0	-1	
2.3	สถานศึกษามีการคัดกรองนักเรียนโดย แยกกลุ่มเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา				
2.4	สถานศึกษามีการบันทึกและรายงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นห้องเรียนและระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน				
2.5	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอยช่วยเหลือในการคัดกรอง				
3.ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน					
3.1	สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา				
3.2	สถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูปรูปและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน				
3.3	มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน				
3.4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม				
3.5	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
3.6	สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
4.ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา					
4.1	สถานศึกษาได้จัดให้มีการประชุมและวางแผนการป้องกันและแก้ไข้ปัญหานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
4.2	ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน				
4.3	มีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม				

ข้อที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ความสอดคล้อง			ความคิดเห็น เพิ่มเติม
		1	0	-1	
4.4	มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน				
4.5	สถานศึกษามีการบันทึกการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร				
4.6	มีการประเมินและติดตามผลการป้องกันและแก้ไข				
5. ด้านการส่งต่อ					
5.1	ครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นแล้วส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป				
5.2	สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้				
5.3	ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนภายหลังจากการส่งต่อ				
5.4	มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร				
5.5	สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในอย่างสม่ำเสมอ				

พนุ่ ปณุ่ ตีโต ชีเว

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้ประเมิน

แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

- แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
- กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ในแบบชี้แนะ
- การวิจัยในครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน
- ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในตำแหน่งหน้าที่และสถานศึกษาของท่านแต่อย่างใด
- ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับและนำผลมาใช้เพื่อการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามนี้

พูนุต์ ปณฺศฺโก โศ ชเว

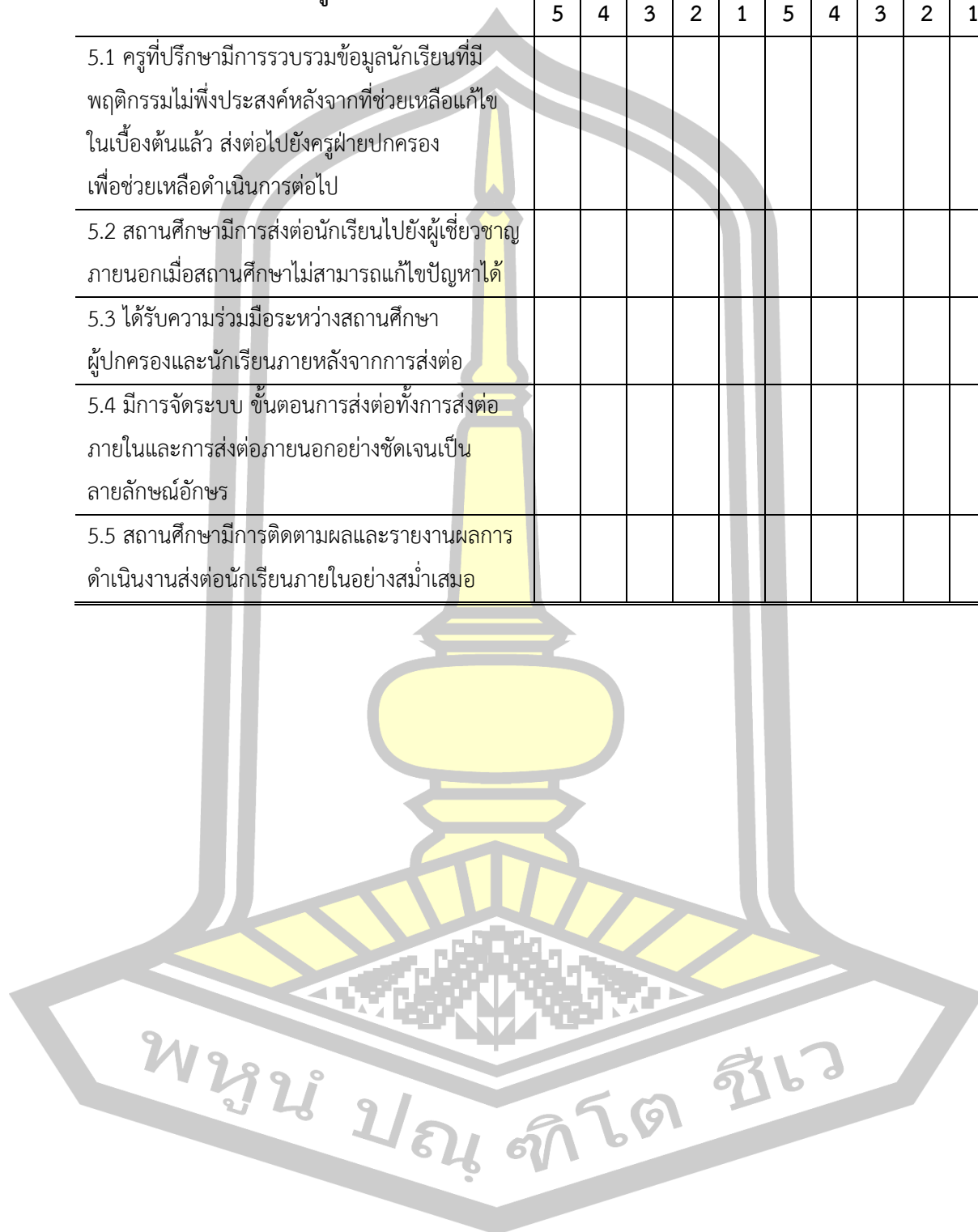
นางสาวปิ่นนรา ยลถวิล

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.1 ครูที่ปรึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไขในเบื้องต้นแล้ว ส่งต่อไปยังครูฝ่ายปกครอง เพื่อช่วยเหลือดำเนินการต่อไป										
5.2 สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกเมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้										
5.3 ได้รับความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนภายหลังจากการส่งต่อ										
5.4 มีการจัดระบบ ขั้นตอนการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอกอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร										
5.5 สถานศึกษามีการติดตามผลและรายงานผลการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนภายในอย่างสม่ำเสมอ										

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของวิทยาลัย ในการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

(2) เพื่อทราบแนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการเรียน โดยใช้วงจร คุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบบันทึกบทสรุปการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับความเหมาะสมตามโครงสร้างของ แนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพราะคำตอบของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ครั้งนี้ ในการบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว การตอบคำถามของท่านถือเป็นความลับ ซึ่งจะไม่ มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาให้ ความร่วมมือในการร่วมสนทนา

พูน ปลูกจิต ชีวะ

นางสาวปิ่นนรา ยลถวิล

นิสิตหลักสูตร กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	แก้ไขเป็น
1. หลักการและวัตถุประสงค์		
1.1 หลักการ		
1.2 วัตถุประสงค์		
2. เนื้อหาของแนวทาง		
หน่วยที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		
1.1 วางแผนกำหนดแนวทางการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยมีผู้ปกครองเป็นส่วนร่วม		
1.2 ศึกษาข้อมูลนักเรียนโดยใช้เครื่องมือและรูปแบบการดำเนินการที่หลากหลาย		
1.3 เยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน ร้อยละ 100		
1.4 ตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเบื้องต้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียน		
1.5 พัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูลนักเรียนโดยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย		
หน่วยที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน		
2.1 วางแผนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดกรองนักเรียนเป็นปัจจุบัน		
2.2 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจัดกลุ่มนักเรียน		
2.3 ร่วมกันตรวจสอบเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม		
2.4 ปรับปรุงข้อมูลคัดกรองให้เป็นปัจจุบันโดยใช้การบันทึกข้อมูลที่เน้นเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือ		

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	แก้ไขเป็น
หน่วยที่ 3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน		
3.1 วางแผนการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนตามวัย		
3.2 ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้เป็นกิจลักษณะ		
3.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้ตอบสนองความสนใจของนักเรียน		
3.4 ติดตามตรวจสอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ		
3.5 พัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนในรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมตามสถานการณ์		
หน่วยที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา		
4.1 วางแผนการดำเนินการป้องกันและแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ		
4.2 ดำเนินการให้คำปรึกษาเบื้องต้นพร้อมช่วยหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักเรียน		
4.4 ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียนที่ได้รับการป้องกันและแก้ปัญหา		
4.5 ปรับปรุงพัฒนาแนวทางการป้องกันและแก้ปัญหาให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา		
หน่วยที่ 5 ด้านการส่งต่อ		
5.1 วางแผนแนวทางการส่งต่อนักเรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		

ร่างแนวทาง	ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	แก้ไขเป็น
5.2 วิเคราะห์สภาพปัญหาพฤติกรรมนักเรียนควรจัดส่งต่อภายในหรือภายนอกสถานศึกษา		
5.3 ติดตามตรวจสอบผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน		
5.4 พัฒนาแนวทางการส่งต่อด้วยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา		

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

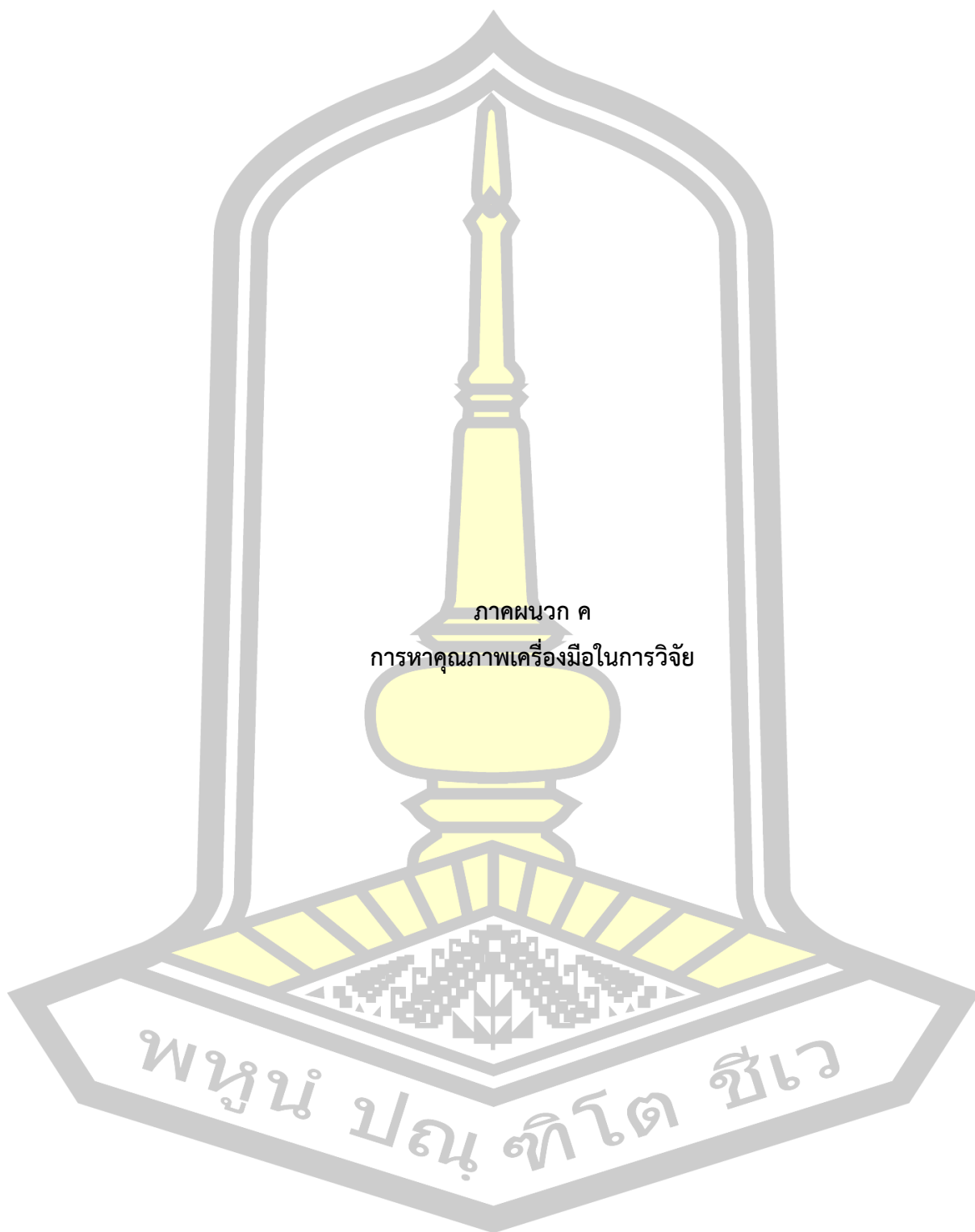
.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

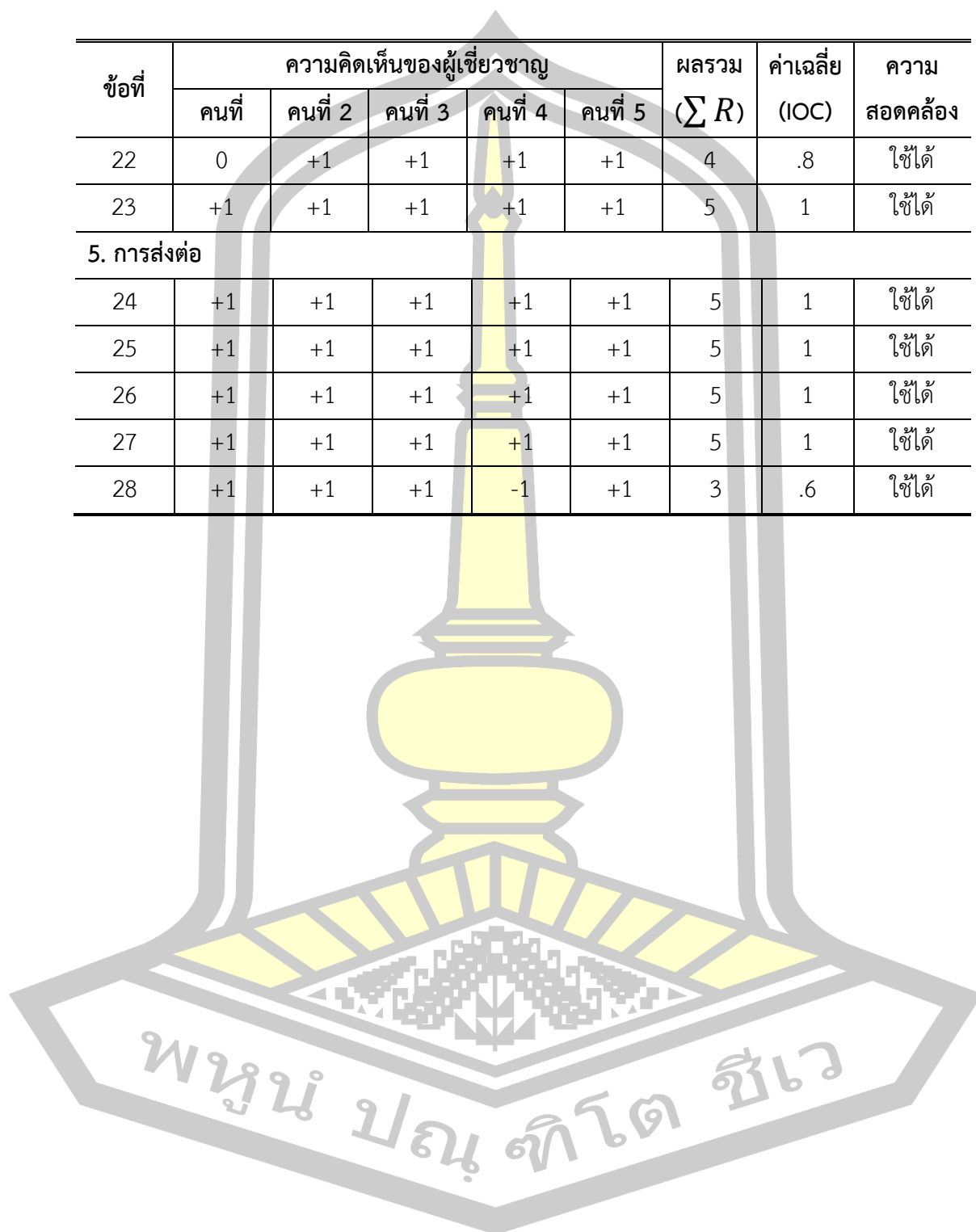
พหุบัณฑิต โท ชีวะ

ตาราง 11 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ($\sum R$)	ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล								
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	0	+1	+1	4	.8	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	-1	+1	3	.6	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. การคัดกรองนักเรียน								
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. การพัฒนาและส่งเสริม								
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	0	+1	+1	+1	+1	4	.8	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน								
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ($\sum R$)	ค่าเฉลี่ย (IOC)	ความ สอดคล้อง
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
22	0	+1	+1	+1	+1	4	.8	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. การส่งต่อ								
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	-1	+1	3	.6	ใช้ได้

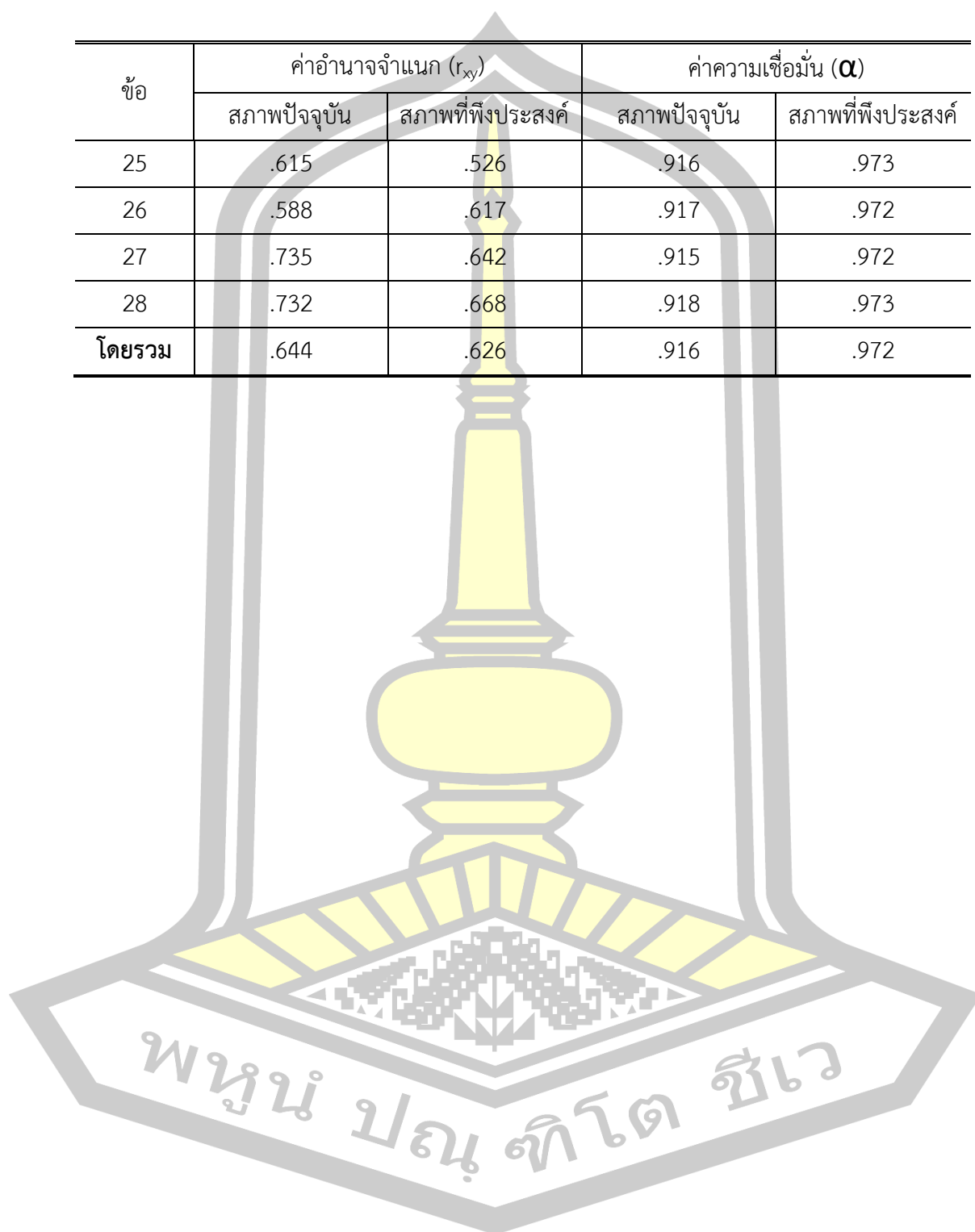

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.748	.643	.915	.972
2	.712	.678	.917	.973
3	.705	.686	.915	.972
4	.735	.642	.916	.972
5	.689	.655	.917	.972
6	.702	.663	.912	.971
7	.713	.597	.916	.973
8	.761	.673	.918	.972
9	.584	.597	.918	.972
10	.612	.635	.913	.971
11	.743	.667	.915	.972
12	.535	.577	.916	.973
13	.602	.641	.918	.972
14	.544	.568	.915	.972
15	.613	.633	.916	.972
16	.495	.553	.916	.972
17	.533	.561	.915	.972
18	.519	.682	.914	.973
19	.522	.603	.916	.972
20	.615	.526	.915	.973
21	.746	.668	.918	.971
22	.588	.617	.917	.973
23	.617	.644	.918	.972
24	.743	.667	.915	.975

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ค่าความเชื่อมั่น (α)	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
25	.615	.526	.916	.973
26	.588	.617	.917	.972
27	.735	.642	.915	.972
28	.732	.668	.918	.973
โดยรวม	.644	.626	.916	.972

ตาราง 13 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการออกกลางคัน
ของนักเรียน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							\bar{X}	S.D.	ระดับ	
	คนที่										
	1	2	3	4	5	6	7				
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล										
1.1	สถานศึกษามีการวางแผน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4	5	5	4	3	3	5	4.14	0.90	มาก
1.2	ครูที่ปรึกษามีการจัดทำข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลของนักเรียน ในความปกครองครบทุกคน	5	4	5	4	5	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
1.3	มีเครื่องมือและระบบ การจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนที่ ถูกต้อง (SDQ)	4	5	5	5	5	5	4	4.71	0.49	มากที่สุด
1.4	สถานศึกษามีโครงการเยี่ยม บ้าน ที่พักอาศัยของนักเรียน	5	4	5	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
1.5	มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียน รายบุคคลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน อยู่เสมอทุกภาคเรียนแ	5	4	5	5	5	5	4	4.71	0.49	มากที่สุด
แ1.6	ครูที่ปรึกษามีการวิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคลของนักเรียน ครบทุกคนแ	5	5	5	4	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
โดยรวม								4.66	0.26	มากที่สุด	

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							\bar{X}	S.D.	ระดับ	
	คนที่										
	1	2	3	4	5	6	7				
2	การคัดกรองนักเรียน										
2.1	สถานศึกษามีการประชุมครู เพื่อกำหนดเกณฑ์ที่ชัดเจนในการ คัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียน อย่างเหมาะสมเชื่อถือได้	5	4	5	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
2.2	สถานศึกษามีการกำหนด หลักเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ยึดหลักตามคู่มือระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	5	5	5	5	5	5	5	5.00	0.76	มากที่สุด
2.3	สถานศึกษามีการคัดกรอง นักเรียนโดย แยกกลุ่มเป็นกลุ่ม ปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา	5	4	5	5	5	5	4	4.71	0.49	มากที่สุด
2.4	สถานศึกษามีการบันทึกและ รายงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนเป็นห้องเรียนและ ระดับชั้นเรียนเป็นรายภาคเรียน	5	4	5	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
2.5	สถานศึกษามีการประสาน ความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ในการให้ความรู้และคอย ช่วยเหลือในการคัดกรอง	4	5	4	3	5	5	4	4.58	0.76	มากที่สุด
โดยรวม								4.00	0.16	มากที่สุด	

ตาราง 13 (ต่อ)

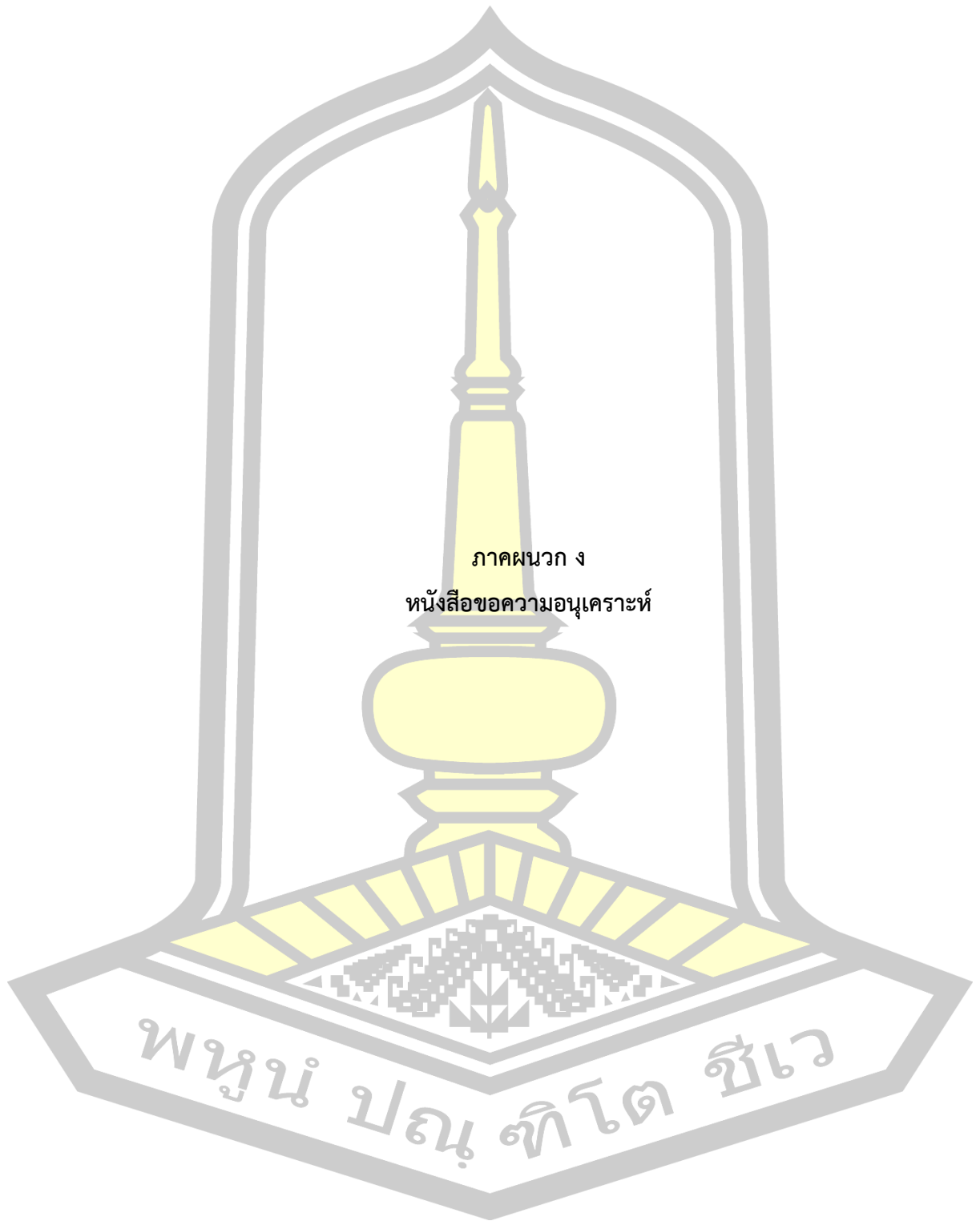
รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							\bar{X}	S.D.	ระดับ	
	คนที่										
	1	2	3	4	5	6	7				
3	การพัฒนาและส่งเสริม										
3.1	สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	5	4	5	3	4	5	5	4.43	0.79	มากที่สุด
3.2	สถานศึกษามีการวางแผนกิจกรรมโฮมรูปรวมและจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	3	4	4	5	4	3	5	4.00	0.82	มาก
3.3	มีการจัดส่งนักเรียนไปฝึกประสบการณ์พื้นฐานด้านอาชีพในหน่วยงานต่างๆ ตามความเหมาะสมและความสนใจของนักเรียน	4	5	5	5	4	3	4	4.29	0.76	มากที่สุด
3.4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม	4	5	5	3	4	3	4	4.00	0.82	มาก
3.5	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4	3	4	5	5	3	3	3.86	0.90	มากที่สุด
3.6	สถานศึกษามีการประเมินและรายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	5	3	5	5	4	5	3	4.29	0.95	มากที่สุด
โดยรวม								4.24	0.78	มากที่สุด	

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							\bar{X}	S.D.	ระดับ	
	คนที่										
	1	2	3	4	5	6	7				
4	การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน										
4.1	สถานศึกษาได้จัดให้การ ประชุมและวางแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	5	5	4	5	5	4	4	4.57	0.53	มากที่สุด
4.2	ครูที่ปรึกษาให้มีความรู้ ทักษะตลอดจนเทคนิคในการให้ คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน	4	3	3	5	3	4	4	3.71	0.76	มาก
4.3	มีการจัดสถานที่ หรือห้อง หรือมุมสำหรับการบริการให้ คำปรึกษาอย่างเหมาะสม	4	5	5	3	4	3	4	4.00	0.82	มาก
4.4	มีการประสานความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาและ ผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไข ปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน	5	5	4	4	5	4	5	4.57	0.53	มากที่สุด
4.5	สถานศึกษามีการบันทึกการ ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตาม ผลนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร	4	4	4	5	4	5	4	4.29	0.49	มากที่สุด
4.6	มีการประเมินและติดตามผล การป้องกันและแก้ไข	5	5	4	5	4	5	4	4.57	0.53	มากที่สุด
	โดยรวม								4.28	0.36	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ							\bar{X}	S.D.	ระดับ	
	คนที่										
	1	2	3	4	5	6	7				
5	การส่งต่อ										
5.1	ครูที่ปรึกษามีการรวบรวม ข้อมูลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึง ประสงค์หลังจากที่ช่วยเหลือแก้ไข ในเบื้องต้นแล้ว ส่งต่อไปยัง ครูฝ่ายปกครองเพื่อช่วยเหลือ ดำเนินการต่อไป	5	4	5	5	5	5	5	4.86	0.38	มากที่สุด
5.2	สถานศึกษามีการส่งต่อ นักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก เมื่อสถานศึกษาไม่สามารถแก้ไข ปัญหาได้	5	5	5	5	5	5	5	5.00	0.95	มากที่สุด
5.3	ได้รับความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษา ผู้ปกครองและ นักเรียนภายหลังจากการส่งต่อ	5	4	5	4	5	4	5	4.71	0.49	มากที่สุด
5.4	มีการจัดระบบ ขั้นตอน การส่งต่อทั้งการส่งต่อภายในและ การส่งต่อภายนอกอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร	5	4	5	5	5	5	4	4.71	0.49	มากที่สุด
5.5	สถานศึกษามีการติดตามผล และรายงานผลการดำเนินงานส่ง ต่อนักเรียนภายในอย่างสม่ำเสมอ	5	5	5	5	5	5	4	5.00	0.76	มากที่สุด
โดยรวม								4.04	0.14	มากที่สุด	

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว2524

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

7 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

ด้วย นางสาวปิ่นนรา ยลถวิล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของวิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อผลิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0619355453

ที่ อว 0605.5(2)/ว2525

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

8 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางสาวปิ่นนรา ยลฉวิล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของวิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวปิ่นนรา ยลฉวิล เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0619355453

ที่ อว 0605.5(2)/2523

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

7 ตุลาคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวปิ่นนรา ยลถวิล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของวิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

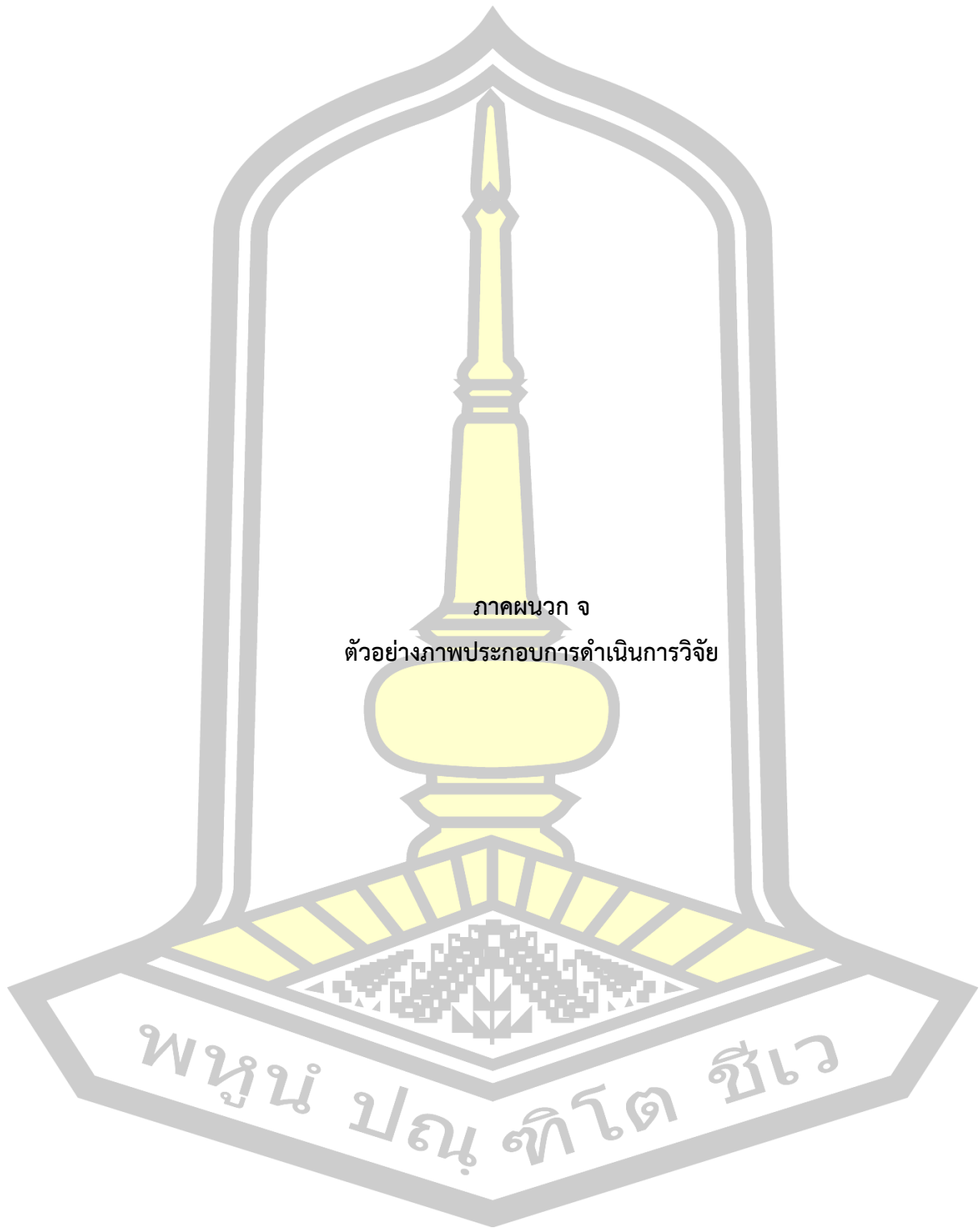
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0619355453

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างภาพประกอบการดำเนินการวิจัย

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

การพิจารณาตรวจสอบยืนยันแนวทางฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายอาคม จันทน์นาม, วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566)

สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
(นางทฤษฎี เสมา, วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2566)

การพิจารณาตรวจสอบยืนยันแนวทางฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายปริญญา คำชาย, วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ 2566)

สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ
(นายประสิทธิ์ พ้องเสียง, วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2566)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวปิ่นนรา ยลถวิล
วันเกิด	วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2537
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 5 ซอยสระโบราณ 2 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูพิเศษสอน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด ตำบลในเมือง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2556 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสิรินธร จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2560 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พ.ศ. 2566 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ์ ปณุ์ ทิโต ชีเว